

Προκειμένου να προωθήσει την καλύτερευση ιδίως του χώρου εργασίας για να προστατεύσει την ασφάλεια και την υγεία των εργαζομένων, όπως προβλέπει η συνθήκη και τα διαδοχικά προγράμματα δράσης σχετικά με την ασφάλεια και την υγεία στο χώρο εργασίας, ο οργανισμός έχει ως στόχο να παρέχει στις κοινοτικές υπηρεσίες, τα κράτη μέλη και τους ενδιαφερόμενους κύκλους όλες τις τεχνικές, επιστημονικές και οικονομικές πληροφορίες που είναι χρήσιμες στον τομέα της ασφάλειας και της υγείας στην εργασία.

Ευρωπαϊκός Οργανισμός για την Ασφάλεια και την Υγεία στην

<http://osha.eu.int>

Ευρωπαϊκός Οργανισμός
για την Ασφάλεια και την
Υγεία στην Εργασία

Gran Vía 33. E-48009 Bilbao
Tel: (34) 944 79 43 60
Fax: (34) 944 79 43 83
E-mail: information@osha.eu.int

ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΠΙΣΗΜΩΝ ΕΚΔΟΣΕΩΝ
ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
L-2985 Luxembourg

ISBN 92-95007-06-9

9 789295 007062 >

M O N I T O R I N G

Η κατάσταση της επαγγελματικής ασφάλειας και υγείας στην Ευρωπαϊκή Ένωση — Πιλοτική μελέη Συνοπτική έκθεση

Ευρωπαϊκός Οργανισμός
για την Ασφάλεια και την
Υγεία στην Εργασία

ΟΙ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΣΤΟ INTERNET ΤΩΝ ΕΘΝΙΚΩΝ ΑΝΑΦΟΡΩΝ

Αυστρία: http://at.osha.eu.int/statistics/statosh_.doc
Βέλγιο: <http://be.osha.eu.int/systems/fr/index.stm>
Δανία: http://dk.osha.eu.int/statistics/index_en.stm
Φιλανδία: <http://fi.osha.eu.int/publications/indexen.stm>
Γαλλία: <http://fr.osha.eu.int/statistics/>
Γερμανία: http://de.osha.eu.int/statistics/osh_de.zip
Ελλάδα: <http://www.osh.gr/fp/statistics/oshstat.pdf>
Ολλανδία: <http://nl.osha.eu.int/statistics/>
Ιρλανδία: <http://ie.osha.eu.int/statistics/irereport.pdf>
Ιταλία: <http://it.osha.eu.int/statistics/>
Λουξεμβούργο: http://www.itm.etat.lu/State_of_OSH/OSHLux.Doc
Πορτογαλία: <http://pt.osha.eu.int/statistics/inqueen.stm>
Ισπανία: <http://es.osha.eu.int/statistics/#nacional>
Σουηδία: <http://se.osha.eu.int/statistics/>
Ηνωμένο Βασίλειο: <http://uk.osha.eu.int/statistics/>

Η κατάσταση της
επαγγελματικής ασφάλειας
και υγείας
στην Ευρωπαϊκή Ένωση — Πιλοτική μελέτη
Συνοπτική έκθεση

Περισσότερες πληροφορίες για την Ευρωπαϊκή Ένωση παρέχονται από το Internet μέσω του εξυπηρετητή Europa (<http://europa.eu.int>).

Βιβλιογραφικό δελτίο υπάρχει στο τέλος του τεύχους.

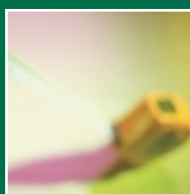
Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, 2000

ISBN ??-????-???-??

© Ευρωπαϊκός Οργανισμός για την Ασφάλεια και την Υγεία στην Εργασία, 2000
Επιτρέπεται η αναπαραγωγή με αναφορά της πηγής.

Printed in Belgium

M
O
N
I
T
O
R
I
N
G

CONTENTS

ΠΡΟΟΙΜΙΟ

Σύμφωνα με το άρθρο 2 του κανονισμού του Συμβουλίου σχετικά με την ίδρυση Ευρωπαϊκού Οργανισμού για την Ασφάλεια και την Υγεία στην Εργασία, σκοπός του Ευρωπαϊκού Οργανισμού είναι να ενθαρρύνει τις βελτιώσεις στον χώρο εργασίας, παρέχοντας στις κοινοτικές υπηρεσίες, στα κράτη μέλη και σε όσους ασχολούνται με το αντικείμενο τεχνικές, επιστημονικές και οικονομικές πληροφορίες που είναι χρήσιμες στον τομέα της ασφάλειας και της υγείας στην εργασία. Προκειμένου να επιτευχθεί ο σκοπός που περιγράφεται στο άρθρο 2, ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός υλοποιεί σχέδια πληροφόρησης για να συγκεντρώσει και να διανείμει τα σχετικά στοιχεία στα κράτη μέλη.

Το σχέδιο πληροφόρησης του Ευρωπαϊκού Οργανισμού με τίτλο «Η κατάσταση της επαγγελματικής ασφάλειας και υγείας (EAY) στην Ευρωπαϊκή Ένωση - Πιλοτική μελέτη» αποτελεί ένα πρώτο βήμα για την ανάπτυξη ενός συστήματος για την παρακολούθηση της ασφάλειας και της υγείας στην ΕΕ. Σκοπό έχει να προσφέρει στα όργανα αποφάσεων σε επίπεδο κρατών μελών και σε ευρωπαϊκό επίπεδο μια επισκόπηση της τρέχουσας κατάστασης της ασφάλειας και της υγείας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, υποστηρίζοντας με αυτόν τον τρόπο τον προσδιορισμό των κοινών προκλήσεων και των τομέων που έχουν προτεραιότητα για λήψη προληπτικών μέτρων.

Η παρούσα συνοπτική έκθεση παρουσιάζει μια συνεπτυγμένη επισκόπηση τόσο των σημαντικότερων πορισμάτων όσο και των στοιχείων που περιέχονται στην κύρια έκθεση «Η κατάσταση της EAY στην Ευρωπαϊκή Ένωση - Πιλοτική μελέτη». Σκοπός είναι να διαβαστεί από ένα ευρύ κοινό, δηλαδή αυτούς που μπορεί να συμμετέχουν στη χάραξη/επανακαθορισμό πολιτικών EAY σε ευρωπαϊκό/εθνικό επίπεδο ή στη διεξαγωγή έρευνας, μελετών και ερευνών πεδίου για την EAY. Ο αναγνώστης μπορεί να βρει στοιχεία για τις πηγές δεδομένων και τη μεθοδολογία που χρησιμοποιούνται στην πιλοτική μελέτη. Επιπλέον, παρουσιάζονται τα σημαντικότερα πορίσματα για την κατάσταση της EAY στην ΕΕ. Στο κεφάλαιο 4, ο αναγνώστης μπορεί να διαβάσει τα αρχικά πορίσματα που αντλήθηκαν στην πορεία αυτής της πιλοτικής μελέτης, δηλαδή κενά πληροφόρησης για ορισμένες κατηγορίες σε κίνδυνο. Περισσότερες λεπτομέρειες θα προκύψουν από τις πληροφοριακές παρατηρήσεις του «σχεδίου αξιολόγησης» του Ευρωπαϊκού Οργανισμού.

Όλα τα σχετικά έγγραφα όπως η κύρια έκθεση, τα παραρτήματα, το εγχειρίδιο για τη συλλογή δεδομένων και όλες οι εθνικές εκθέσεις από τα κράτη μέλη περιέχονται στο επισυναπτόμενο CD-ROM.

Ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός για την Ασφάλεια και την Υγεία στην Εργασία επιθυμεί να ευχαριστήσει τους εστιακούς πόλους, την ομάδα θεματικού δικτύου για την παρακολούθηση της EAY, καθώς και την ομάδα εμπειρογνομόνων που επικουρεί τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό στην κατάρτιση του εγχειριδίου για τη συλλογή δεδομένων, για το διεξοδικό έργο τους, καθώς και όλα τα άλλα άτομα που συμμετείχαν σε αυτό το σχέδιο πληροφόρησης.

Ευχαριστούμε ιδιαίτερα το Ευρωπαϊκό Ίδρυμα για τη Βελτίωση των Συνθηκών Διαβίωσης και Εργασίας και τη Eurostat για την ευγενική συνεργασία τους και για την παροχή των ευρωπαϊκών δεδομένων για το παρόν σχέδιο πληροφόρησης.

Μπιλμπάο, ... Οκτώβριος 2000

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΥΓΕΙΑ ΣΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

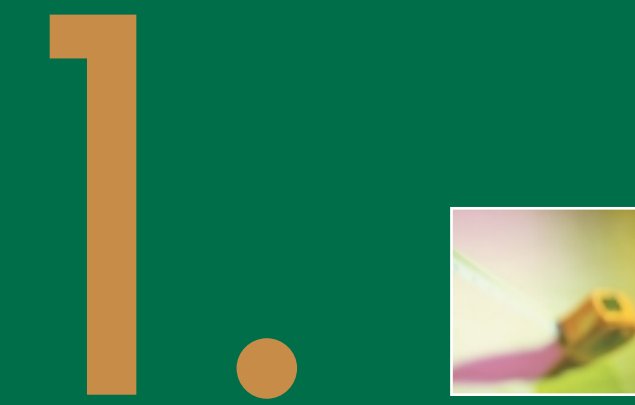

ΜΕΡΟΣ 1: ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

ΠΡΟΟΙΜΙΟ	5
ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ	7
1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ	10
2. ΠΗΓΕΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΜΕΝΕΣ ΣΤΗΝ ΠΙΛΟΤΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ	11
2.1 Εγχειρίδιο	12
2.2 Πηγες δεδομενων	13
2.3 Διαδικασία ενοποίησης	14
3. ΚΥΡΙΟΤΕΡΑ ΠΟΡΙΣΜΑΤΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΝΩΣΗ - ΠΙΛΟΤΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ	17
3.1 Βασικα Σημεια	18
3.2 Η Αναγκη για την Αναπτυξη Συμπληρωματικων ΠροληπτικωνΜετρων	23
3.3 Απειλουμενες Κατηγοριες	25
3.4 Χημικοι/Βιολογικοι Κινδυνοι	28
3.5 Νεες Μορφες Κινδυνων	29
4. ΑΡΧΙΚΑ ΑΝΤΛΟΥΜΕΝΑ ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ	31
4.1 Κενα ενημερωσης - κατασταση ευρωπαϊκων/ εθνικων δεδομενων	33
4.2 Κενα Πληροφορησης για συγκεκριμενες κατηγοριες κινδυνου	36
4.3 Δυνατα και αδυνατα σημεια	37
5 ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΙΚΟΝΑ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΘΕΣΗΣ/ ΤΙΣ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΤΗΣ ΕΑΥ.	39

ΜΕΡΟΣ 2: CD-ROM

- Κύριες εκθέσεις και Παραρτήματα
- Συνοπτική έκθεση σε όλες τις γλώσσες
- Εθνικές εκθέσεις όλων των κρατών μελών
- Εγχειρίδιο που χρησιμοποιήθηκε από τους Εστιάκους Πόλους για τη συλλογή δεδομένων

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

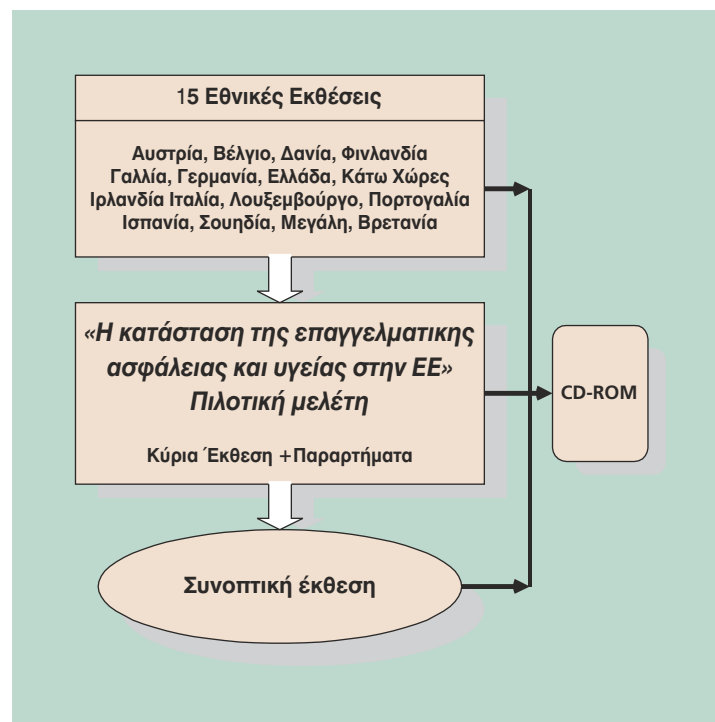
Προκειμένου να επιτευχθεί ο στόχος του και να συμβάλει στην ανάπτυξη ενός συστήματος παρακολούθησης για την επαγγελματική ασφάλεια και υγεία στην Ευρωπαϊκή Ένωση, ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός αποφάσισε να αναλάβει μια διεξοδική εκτίμηση της κατάστασης όσον αφορά την επαγγελματική ασφάλεια και υγεία (EAY) σε όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ. Αυτό οδηγεί:

- Στην εκπόνηση μιας εθνικής έκθεσης σχετικά με την κατάσταση της EAY σε κάθε κράτος μέλος, και
- Στην εκπόνηση μιας συγκεντρωτικής έκθεσης σχετικά με την κατάσταση της EAY στην ΕΕ με βάση τις δεκαπέντε εθνικές εκθέσεις.

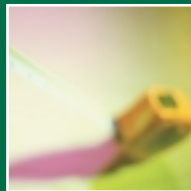
Από την αρχή, αναγνωρίστηκε ο μεγάλος όγκος εργασίας που έπρεπε να αναληφθεί και οι προσπάθειες που απαιτούνταν για την επίτευξη των στόχων. Το τελικό αποτέλεσμα είναι ότι η πιλοτική μελέτη αποτυπώνει την παρούσα κατάσταση της EAY στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Κατά τη διαδικασία παρουσίασης αυτής της ευρωπαϊκής συγκεντρωτικής εικόνας, το έργο θα προσδιορίσει επίσης τις απαιτήσεις για τη διεξαγωγή μελλοντικής και πιο τακτικής ενημέρωσης των στοιχείων για την EAY σε όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση με βάση τα αντλημένα πορίσματα.

Αυτή η συνοπτική έκθεση διαρθρώνεται στα ακόλουθα πέντε κεφάλαια:

- Το κεφάλαιο 1 παρουσιάζει μια επισκόπηση της πιλοτικής μελέτης.
- Στο κεφάλαιο 2 παρουσιάζονται οι πηγές δεδομένων και η μεθοδολογία που χρησιμοποιείται.
- Το κεφάλαιο 3 παρουσιάζει τα σημαντικότερα πορίσματα από την πιλοτική μελέτη τα οποία περιλαμβάνουν: βασικά σημεία, την ανάγκη ανάπτυξης πρόσθετων προληπτικών μέτρων, τομείς, επαγγέλματα και φύλο σε κίνδυνο και άλλες κατηγορίες κινδύνου, χημικούς/ βιολογικούς κινδύνους και νεοεμφανιζόμενους κινδύνους.
- Στο κεφάλαιο 4 απεικονίζονται τα αρχικά πορίσματα που αντλήθηκαν από την ανάλυση της πιλοτικής μελέτης, και
- Το κεφάλαιο 5 δίνει την ευρωπαϊκή εικόνα ως προς τους δείκτες έκθεσης / τις συνέπειες της EAY.

2.

ΠΗΓΕΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΚΑΙ
ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΜΕΝΕΣ
ΣΤΗΝ ΠΙΛΟΤΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ

ΠΗΓΕΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΜΕΝΕΣ ΣΤΗΝ ΠΙΛΟΤΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ

Στο επίκεντρο της πιλοτικής μελέτης βρισκόταν το εγχειρίδιο, το οποίο παρείχε το πλαίσιο που θα χρησιμοποιούσε κάθε Εστιακός Πόλος για να διαπιστώσει την κατάσταση της ΕΑΥ σε εθνικό επίπεδο. Στη συνέχεια, οι εθνικές εκθέσεις ενοποιήθηκαν για να δώσουν την ευρωπαϊκή εικόνα. Η συμπλήρωση του εγχειριδίου απαιτούσε τον συνδυασμό διαφόρων πηγών δεδομένων, κυρίως εθνικές πηγές καθώς και ευρωπαϊκές πηγές όπως η δεύτερη ευρωπαϊκή μελέτη για τις συνθήκες εργασίας (ESWC) από το Ευρωπαϊκό Ίδρυμα για τη Βελτίωση των Συνθηκών Διαβίωσης και Εργασίας και τα ευρωπαϊκά στατιστικά στοιχεία για εργατικά ατυχήματα (ESAW) από τη Eurostat, την Ευρωπαϊκή Στατιστική Υπηρεσία.

Τόσο το εγχειρίδιο όσο και οι πηγές δεδομένων που χρησιμοποιήθηκαν παρουσιάζονται στις δύο επόμενες ενότητες.

2.1

ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ

Μια ομάδα εμπειρογνομόνων που διορίστηκαν από τα κράτη μέλη καθώς και από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, τη Eurostat και το Ευρωπαϊκό Ίδρυμα για τη Βελτίωση των Συνθηκών Διαβίωσης και Εργασίας βοήθησαν τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό να αναπτύξει ένα εγχειρίδιο για τη συλλογή δεδομένων σχετικά με την κατάσταση της ασφάλειας και της υγείας στον χώρο εργασίας στα κράτη μέλη. Επιλέχθηκαν διάφοροι ειδικοί δείκτες που κρίθηκαν καταλληλότεροι για να περιγράψουν την κατάσταση έκθεσης στον χώρο εργασίας, το πλαίσιο εργασίας, τις συνέπειες και την ικανότητα πρόληψης των κρατών μελών, οι οποίοι συμπεριελήφθησαν στο εγχειρίδιο για να δώσουν μια διεξοδική εικόνα του εργασιακού περιβάλλοντος στα κράτη μέλη. Οι δείκτες έκθεσης / συνέπειες της ΕΑΥ που περιλαμβάνονται στο εγχειρίδιο εμπεριείχαν τα ακόλουθα:

- Έκθεση σε φυσικούς παράγοντες: θόρυβος, δονήσεις, υψηλή θερμοκρασία, χαμηλή θερμοκρασία.
- Στάση του σώματος και έκθεση σε κινήσεις: ανύψωση / μετακίνηση βαρέων φορτίων, επαναλαμβανόμενες κινήσεις, επίπονες στάσεις εργασίας.
- Έκθεση σε χημικούς παράγοντες: διακίνηση χημικών ουσιών, καρκινογόνες ουσίες, νευροτοξικές ουσίες, κίνδυνοι για την αναπαραγωγή.
- Έκθεση σε βιολογικούς παράγοντες.
- Ψυχοκοινωνικές συνθήκες εργασίας: ταχύς ρυθμός εργασίας, χώρος εργασίας καθορισμένος από κοινωνικές απαιτήσεις, χώροι εργασίας με μηχανές, σωματική βία, εκφοβισμός (ηθική παρενόχληση) και σεξουαλική παρενόχληση, μονότονη εργασία, και
- Συνέπειες της επαγγελματικής ασφάλειας και υγείας (ΕΑΥ):

Εργατικά ατυχήματα με απουσία άνω των 3 ημερών, θανατηφόρα ατυχήματα, μυοσκελετικές παθήσεις λόγω εργασίας, άγχος, απουσία λόγω επαγγελματικής ασθένειας και επαγγελματικές ασθένειες.

Εκτός από τους προαναφερόμενους συγκεκριμένους δείκτες έκθεσης, διατυπώθηκαν διάφορες ερωτήσεις όσον αφορά το πλαίσιο εργασίας:

- Τηλε-εργασία (εκτίμηση του αριθμού των ατόμων που αναλαμβάνουν τηλε-εργασία και συγκεκριμένα σημεία που αφορούν την ασφάλεια και την υγεία στον χώρο εργασίας).
- Συγκεκριμένες ανησυχίες σχετικά με τις συνθήκες εργασίας των ατόμων με συμβάσεις ορισμένου χρόνου, συμβάσεις έκτακτης απασχόλησης, σε μαθητεία ή άλλα προγράμματα κατάρτισης, και των αυτοαπασχολούμενων.
- Χρήση ατομικού προστατευτικού εξοπλισμού.
- Παροχή στοιχείων σχετικά με τους κινδύνους στον χώρο εργασίας, και
- Εκπαίδευση σε θέματα Υγείας και Ασφάλειας παρεχόμενη από τον εργοδότη.

Στο εγχειρίδιο ζητήθηκε από κάθε Εστιακό Πόλο να περιγράψει την ικανότητα πρόληψης των εθνικών συστημάτων τους για την επαγγελματική ασφάλεια και υγεία, παρουσιάζοντας μια επισκόπηση της οργανωτικής δομής, τον αριθμό των επιθεωρητών εργασίας, το ποσοστό εργαζομένων που καλύπτονται από τις υπηρεσίες πρόληψης ΕΑΥ σε θέματα και τον αριθμό εργαζομένων που εκπαιδεύονται σχετικά με την ασφάλεια και την υγεία στον χώρο εργασίας κάθε χρόνο.

Από τη στιγμή που εκδόθηκε το εγχειρίδιο, εναπόκειτο στους ίδιους τους Εστιακούς Πόλους να αποφασίσουν την ακριβή μέθοδο συλλογής δεδομένων που θα χρησιμοποιούσαν. Αυτή η προσέγγιση υιοθετήθηκε επειδή οι ίδιοι οι Εστιακοί Πόλοι συνειδητοποίησαν ότι σε κάθε κράτος μέλος υπήρχαν πολλές διαφορετικές μέθοδοι και διαδικασίες για τη συλλογή και την ταξινόμηση δεδομένων.

Σε ορισμένες περιπτώσεις, συγκροτήθηκε μια επιτροπή εμπειρογνομόνων για να συμπληρώσει το εγχειρίδιο, ενώ σε άλλες ο αρμόδιος Εστιάκος Πόλος συμπλήρωσε το εγχειρίδιο αφού αναζήτησε τα σχετικά δεδομένα και/ή ζήτησε γνωμοδότηση από κατάλληλους εμπειρογνώμονες.

Το εγχειρίδιο περιλαμβάνεται στο CD-ROM.

2.2 ΠΗΓΕΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Η συλλογή δεδομένων βασίστηκε στα υπάρχοντα δεδομένα που ήταν διαθέσιμα είτε σε ευρωπαϊκό είτε σε εθνικό επίπεδο. Επιπλέον, τα κράτη μέλη έλαβαν ειδικά προσαρμοσμένα παραρτήματα με τα αντίστοιχα ευρωπαϊκά δεδομένα από το Ευρωπαϊκό Ίδρυμα για τη Βελτίωση των Συνθηκών Διαβίωσης και Εργασίας και τη Eurostat.

Εθνική διαδικασία ταξινόμησης των στοιχείων περί ΕΑΥ

Γενικά, τα εθνικά δίκτυα χρησιμοποιήθηκαν για να συγκεντρώσουν τα αντίστοιχα στοιχεία και σε πολλές περιπτώσεις ο συντονισμός έγινε από κυβερνητικές ομάδες που υποστηρίζονταν από τους αντίστοιχους τεχνικούς εμπειρογνώμονες και άλλους Οργανισμούς. Οι πηγές πληροφόρησης που χρησιμοποιήθηκαν περιελάμβαναν εθνικές έρευνες, εκθέσεις εθνικών στατιστικών και γνωμοδοτήσεις εμπειρογνομόνων από Οργανισμούς των εθνικών δικτύων.

Όταν προέκυπτε έλλειψη διαθέσιμων στοιχείων, επινοήθηκαν σύνολα ερωτήσεων προκειμένου να ερωτηθούν οι αντίστοιχοι εμπειρογνώμονες στο συγκεκριμένο πεδίο ασφάλειας και υγείας στον χώρο εργασίας. Οι εμπειρογνώμονες επιλέχθηκαν από τις αρμόδιες αρχές ασφάλειας και υγείας. Στοιχεία ελήφθησαν από ένα ευρύ φάσμα Οργανισμών που περιελάμβαναν κοινωνικούς εταίρους, συμβούλια αποζημίωσης εργαζομένων, ασφαλιστικά ταμεία εργαζομένων και ιατρικούς Οργανισμούς.

Εκτός από τη χρήση εθνικών δεδομένων, χρησιμοποιήθηκαν στοιχεία από δύο ευρωπαϊκές πηγές. Αυτές οι πηγές δεδομένων παρουσιάζονται ακολούθως.

Δεύτερη ευρωπαϊκή μελέτη για τις συνθήκες εργασίας (ESWC)

Στα τέλη του 1995 και αρχές 1996, διεξάχθηκε η δεύτερη ESWC από το Ευρωπαϊκό Ίδρυμα για τη Βελτίωση των Συνθηκών Διαβίωσης και Εργασίας. Επιδιώχθηκε ένα αντιπροσωπευτικό δείγμα του συνολικού ενεργού πληθυσμού, δηλαδή άτομα που κάποια στιγμή κατά τη διάρκεια της συνέντευξης εργάζονταν για τρίτους ή ήταν αυτοαπασχολούμενοι.

Συνεντεύξεις πάρθηκαν από άτομα άνω των 15 ετών. Αποκλείστηκαν όλοι οι συνταξιούχοι, οι άνεργοι καθώς και οι νοικοκυρές. Οι μη Ευρωπαίοι συμπεριελήφθησαν με τον όρο ότι η συνέντευξη θα γινόταν στην αντίστοιχη εθνική γλώσσα των χωρών όπου εργάζονται.

Οι συνεντεύξεις διεξήχθησαν σε όλα τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης όπου οι αποκρινόμενοι έδωσαν συνέντευξη κατ' οίκον.

Ο στόχος ήταν 1.000 περιστατικά ανά χώρα (500 στο Λουξεμβούργο, 2.000 στη Γερμανία, 1.000 για την πρώην Ανατολική Γερμανία και 1.000 για την πρώην Δυτική Γερμανία).

Είναι παραδεκτό ότι τόσο η μεθοδολογία όσο και οι συγκρίσεις με τα δεδομένα θα έχουν περιορισμούς τους οποίους πρέπει να γνωρίζει ο αναγνώστης. Αυτοί οι περιορισμοί εξετάζονται λεπτομερώς στην έκθεση «Δεύτερη Ευρωπαϊκή Μελέτη των Συνθηκών Εργασίας» (δημοσιεύτηκε από το Ευρωπαϊκό Ίδρυμα για τη Βελτίωση των Συνθηκών Διαβίωσης και Εργασίας το 1997) και περιλαμβάνουν τις διαφορετικές βιομηχανικές δομές μεταξύ των χωρών, τις νομικές και πολιτιστικές διαφορές, την κατανομή του εργατικού δυναμικού μεταξύ τομέων και επαγγελμάτων και το μέγεθος του δείγματος που χρησιμοποιήθηκε.

Ευρωπαϊκά Στατιστικά Στοιχεία για τα εργατικά ατυχήματα (ESAW)

Το έργο ESAW που διεξάχθηκε από την Eurostat σε στενή συνεργασία με τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης στοχεύει στη συλλογή συγκρινόμενων δεδομένων στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τα εργατικά ατυχήματα και στην εγκατάσταση μιας βάσης δεδομένων.

Όλες οι περιπτώσεις εργατικών ατυχημάτων που οδηγούν σε απουσία άνω των τριών ημερολογιακών ημερών περιλαμβάνονται στα δεδομένα των ESAW.

Ως εργατικό ατύχημα ορίζεται ένα «μεμονωμένο συμβάν κατά τη διάρκεια της εργασίας, το οποίο οδηγεί σε σωματική ή διανοητική βλάβη». Αυτό περιλαμβάνει περιπτώσεις οξείας δηλητηρίασης και σκόπιμες ενέργειες άλλων ατόμων, αλλά

εξαιρεί *σκόπιμους* αυτοτραυματισμούς και τα ατυχήματα κατά τη μετάβαση και την επιστροφή από τον χώρο εργασίας (ατυχήματα κατά τη διαδρομή). «Κατά τη διάρκεια της εργασίας» σημαίνει κατά τη διεξαγωγή μιας επαγγελματικής δραστηριότητας ή κατά τη διάρκεια του χρόνου του δαπανούμενου στην εργασία. Αυτό περιλαμβάνει περιπτώσεις τροχαίων ατυχημάτων κατά τη διάρκεια της εργασίας.

Ως θανατηφόρο ατύχημα ορίζεται ένα ατύχημα που οδηγεί στον θάνατο του θύματος εντός ενός έτους από την ημέρα του ατυχήματος. Στην πράξη, η πλειοψηφία των κρατών μελών περιλαμβάνει τις περιπτώσεις των θανατηφόρων εργατικών ατυχημάτων στα εθνικά στατιστικά στοιχεία.

Ανάλογα με τη διαδικασία υποβολής εκθέσεων στα κράτη μέλη (συστήματα βασισμένα στην ασφάλιση ή όχι), τα επίπεδα υποβολής εκθέσεων για τα εργατικά ατυχήματα διαφέρουν. Γενικά, τα επίπεδα υποβολής εκθέσεων είναι πολύ υψηλά στα συστήματα που βασίζονται στην ασφάλιση και θεωρούνται περίπου 100 τοις εκατό. Το σύστημα που δεν βασίζεται στην ασφάλιση έχει μόνο ένα μέσο επίπεδο υποβολής εκθέσεων από 30 έως 50 τοις εκατό κατά μέσο όρο για όλους τους κλάδους των οικονομικών δραστηριοτήτων. Τα δεδομένα από τις δυο πηγές, δεδομένα βάσει ασφάλισης ή μη ασφάλισης, που διορθώθηκαν σύμφωνα με το επίπεδο υποβολής εκθέσεων, δεν είναι αυστηρά συγκρίσιμα.

2.3 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΝΟΠΟΙΗΣΗΣ

Ένα παράδειγμα της μεθοδολογίας ενοποίησης παρουσιάζεται στην παρούσα ενότητα για τα «Επαγγέλματα που θεωρείται ότι ενέχουν τον μεγαλύτερο κίνδυνο από την έκθεση σε θόρυβο στον χώρο εργασίας».

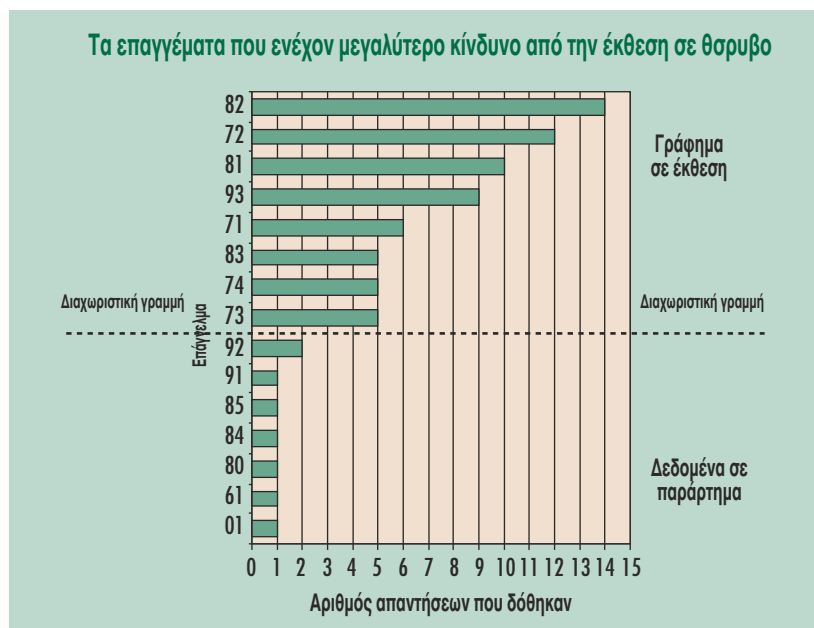
Από τις εθνικές εκθέσεις, τα αναγνωρισμένα επαγγέλματα εντάχθηκαν στο μοντέλο του λογιστικού φύλλου που παρουσιάζεται ακολούθως. Ύστερα, παρέχονται ενδείξεις για το πλήρες φάσμα των επαγγελμάτων τα οποία, σύμφωνα με τις εκθέσεις των Εσθιακών Πόλων, ενέχουν τον μεγαλύτερο κίνδυνο λόγω της έκθεσης σε θόρυβο στον χώρο εργασίας.

Επάγγελμα (ISCO)	ΕΣΤΙΑΚΟΣ ΠΟΛΟΣ															
	Σύνολο	ΗΒ	Θινλανδία	Γερμανία	Ιρλανδία	Ισπανία	Δανία	Βέλγιο	Ελλάδα	Αυστρία	Σουηδία	Ιταλία	Λουξεμβούργο	Γαλλία	Κάτω Χώρες	Πορτογαλία
01	1		*													
61	1		*													
80	1						*									
84	1								*							
85	1								*							
91	1												*			
92	2			*						*						
73	5	*			*	*			*						*	
74	5	*				*	*					*			*	
83	5			*				*					*	*		*
71	6		*		*	*				*	*	*				
93	9			*	*		*	*		*	*	*		*		*
81	10	*		*	*		*			*	*	*	*	*	*	
72	12	*	*		*	*	*		*	*	*	*	*		*	*
82	14	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*		*	*

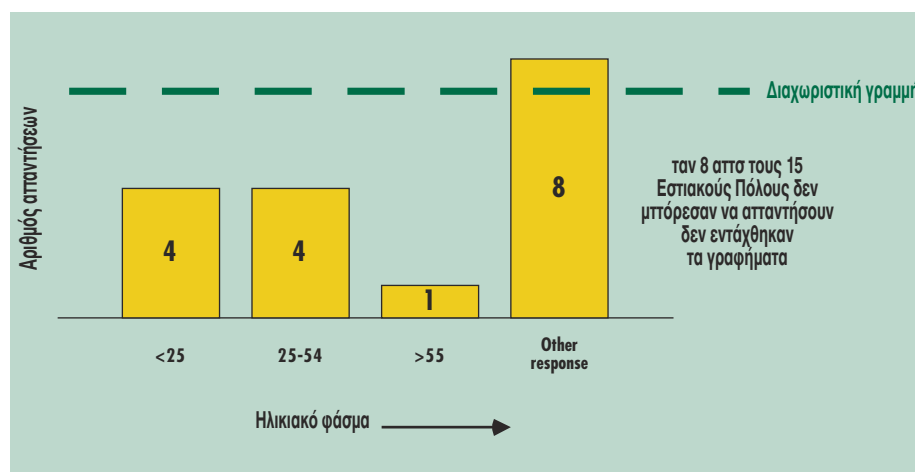
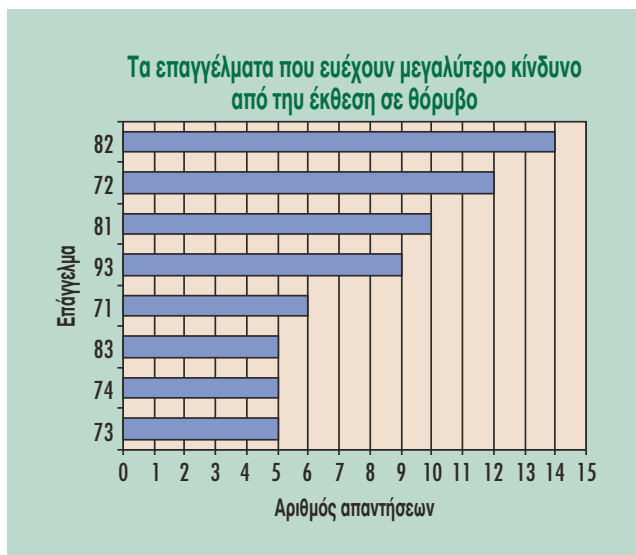
Ζητήθηκε από κάθε Εσθιακό Πόλο να προσδιορίσει πέντε επαγγέλματα που ενέχουν τον μεγαλύτερο κίνδυνο, κατά την άποψή του. Συνεπώς, ο μέγιστος αριθμός διαφορετικών επαγγελμάτων που θα μπορούσε να προσδιοριστεί είναι εβδομήντα πέντε (5 X 15). Με αυτόν τον αριθμό απαντήσεων, έγινε δύσκολη η παρουσίαση ευανάγνωστων διαγραμμάτων για τον αναγνώστη. Για τον λόγο αυτό, ορίστηκε μια διαχωριστική τιμή ώστε να αποφασιστεί ποια επαγγέλματα θα συμπεριλαμβάνονταν στο διάγραμμα και ποια θα εντάσσονταν σε έναν πίνακα σε παράρτημα. Αυτή η διαχωριστική τιμή παρέμεινε στη διακριτική ευχέρεια των εμπειρογνομόνων ΕΑΥ που ανέλυσαν τα στοιχεία.

Τα δεδομένα από το προαναφερόμενο λογιστικό φύλλο έχουν ενσωματωθεί στο ακόλουθο γραφικό μοντέλο. Αυτό το διάγραμμα παρουσιάζει ένα φυσικό διαχωρισμό στις πέντε απαντήσεις περίπου. Σε αυτή την περίπτωση, πέντε ή περισσότερες απαντήσεις συμπεριελήφθησαν στο διάγραμμα, ενώ για λιγότερες από πέντε απαντήσεις τα επαγγέλματα εντάχθηκαν σε έναν πίνακα σε παράρτημα.

Βάσει των κριτηρίων διαχωρισμού στα δεδομένα του λογιστικού φύλλου, από τα επαγγέλματα που προσδιορίστηκαν στις εθνικές εκθέσεις παρουσιάστηκαν στο διάγραμμα μόνο όσα εμφανίστηκαν σε πέντε ή περισσότερες απαντήσεις, όπως φαίνεται ακολούθως.

Σε μια ιδεώδη κατάσταση, κάθε γραφικό μοντέλο που αναπτύχθηκε για το έργο θα χρησιμοποιείτο για να παρουσιάσει τα πορίσματα για όλες τις κατηγορίες σε κίνδυνο (δηλαδή, τομέας, επάγγελμα, φύλο, ηλικία, μέγεθος εταιρείας και καθεστώς απασχόλησης). Ωστόσο, σε ένα υψηλό ποσοστό απαντήσεων, δεν ήταν διαθέσιμα εθνικά στοιχεία. Σε αυτές τις περιπτώσεις, θεωρήθηκε ανασφαλές να παρουσιαστούν τα στοιχεία σε διαγράμματα. Συνεπώς, τα διαγράμματα παρουσιάστηκαν μόνο όποτε οκτώ ή περισσότεροι Εσθιακοί Πόλοι παρείχαν μια απάντηση. Ένα παράδειγμα δίνεται ακολούθως για την κατηγορία «ηλικία». Τέλος, αυτό σημαίνει ότι λίγα διαγράμματα παρουσιάστηκαν για τα εξής: μέγεθος εταιρείας, φύλο, ηλικία και καθεστώς απασχόλησης επειδή τα δεδομένα που παρείχαν οι Εσθιακοί Πόλοι δεν επέτρεψαν την εδραίωση μιας ευρωπαϊκής εικόνας.

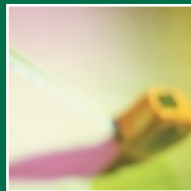

Το ακόλουθο επίπεδο πληροφόρησης παρουσιάζεται στην κύρια έκθεση για κάθε δείκτη έκθεσης/ συνέπεια της ΕΑΥ:

- **Επισκόπηση των κύριων πορισμάτων**
- **Μια ευρωπαϊκή εικόνα:** αυτή η ενότητα δίνει μια ευρωπαϊκή εικόνα, χρησιμοποιώντας δεδομένα από τη 2^η Μελέτη του Ευρωπαϊκού Ιδρύματος του Δουβλίνου (Δεδομένα ESWC) ή δεδομένα από τα Ευρωπαϊκά Στατιστικά Στοιχεία για τα Εργατικά Ατυχήματα της Eurostat
- **Σύγκριση μεταξύ ευρωπαϊκών και εθνικών δεδομένων:** στις περιπτώσεις που οι Εστιακοί Πόλοι παρουσίασαν εθνικά δεδομένα για τους δείκτες έκθεσης, κλήθηκαν να συγκρίνουν τα δεδομένα αυτά με τα δεδομένα της ESWC, προκειμένου να προσδιορίσουν και να σχολιάσουν τις διαφορές
- **Τομείς και επαγγέλματα με κίνδυνο:** παρουσιάζονται και σχολιάζονται οι τομείς και τα επαγγέλματα που προσδιορίστηκαν τις περισσότερες φορές και που ενέχουν τον μεγαλύτερο κίνδυνο από τον δείκτη έκθεσης, σύμφωνα με τους Εστιακούς Πόλους
- **Στοιχεία για άλλες κατηγορίες κινδύνου** όπως μέγεθος εταιρείας, φύλο, ηλικιακή κατηγορία και καθεστώς απασχόλησης: στις περιπτώσεις που τα δεδομένα που δόθηκαν από τους Εστιακούς Πόλους διαμορφώνουν μια ευρωπαϊκή εικόνα ως προς αυτές τις κατηγορίες κινδύνου, παρουσιάζονται τα πορίσματα
- **Τάση:** οι Εστιακοί Πόλοι δήλωσαν αν ο αριθμός των εργαζομένων που εκτίθενται στον δείκτη έκθεσης ή υφίστανται τη συνέπεια της ΕΑΥ τα τελευταία 3-5 χρόνια έχει μειωθεί, παρέμεινε σταθερός ή έχει αυξηθεί. Επιπλέον, παρουσιάζονται τα υποβληθέντα σχόλια σχετικά με τις αναγνωρισμένες τάσεις και
- **Αξιολόγηση:** αυτή η ενότητα περιλαμβάνει στοιχεία που συγκεντρώθηκαν από τις εθνικές εκθέσεις σχετικά με την ανάγκη ανάπτυξης πρόσθετων προληπτικών μέτρων. Επιπλέον, παρουσιάζονται λεπτομέρειες σχετικά με αυτά τα μέτρα που περιγράφονται από τους Εστιακούς Πόλους.

3.

ΚΥΡΙΟΤΕΡΑ ΠΟΡΙΣΜΑΤΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ
ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ
ΥΓΕΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ -
ΠΙΛΟΤΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ

ΚΥΡΙΟΤΕΡΑ ΠΟΡΙΣΜΑΤΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ - ΠΙΛΟΤΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ

Στο κεφάλαιο αυτό παρουσιάζονται συνοπτικά τα σημαντικότερα πορίσματα από τη μελέτη της κατάστασης της επαγγελματικής ασφάλειας και υγείας (EAY) στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Το κεφάλαιο ξεκινά στην ενότητα 3.1 με μια ανασκόπηση των «βασικών σημείων» από την πιλοτική μελέτη, η οποία αποτελεί ουσιαστικά επισκόπηση όλων των συγκεντρωμένων πληροφοριών. Επιπλέον, στο κεφάλαιο 5 με τίτλο «Η ευρωπαϊκή εικόνα ως προς τους παράγοντες έκθεσης / τις συνέπειες της EAY», παρουσιάζονται συνοπτικά πορίσματα της πιλοτικής μελέτης για κάθε παράγοντα έκθεσης / συνέπεια της EAY.

Στην ενότητα 3.2 παρουσιάζεται η ανάγκη για την ανάπτυξη συμπληρωματικών προληπτικών μέτρων για την αντιμετώπιση συγκεκριμένων παραγόντων έκθεσης / συνεπειών της EAY, με βάση τις εθνικές εκθέσεις.

Στην ενότητα 3.3 παρουσιάζεται η εικόνα στην Ευρωπαϊκή Ένωση, ιδιαίτερα ως προς τους κλάδους και τις επαγγελματικές κατηγορίες που απειλούνται από κινδύνους στον χώρο εργασίας. Τα πορίσματα από τους χημικούς και βιολογικούς κινδύνους παρουσιάζονται στην ενότητα 3.4.

Στην ενότητα 3.5 παρουσιάζονται ο προσδιορισμός των αναδυόμενων κινδύνων και οι πιθανές συνέπειές τους στο περιβάλλον εργασίας.

3.1

ΒΑΣΙΚΑ ΣΗΜΕΙΑ

Εκθεση στο Περιβάλλον εργασίας

Εκθεση σε φυσικούς/ Χημικούς Παραγοντες

Δείκτες έκθεσης σε φυσικούς / χημικούς παράγοντες	Ευρωπαϊκή εικόνα Εκτεθειμένοι εργάτες ¹	Αριθμός Εσπικών Πόλων που ορίζουν ως αναγκαία την ανάπτυξη συμπληρωματικών προληπτικών μέτρων	Κλάδοι που συγκέντρωσαν τον υψηλότερο αριθμό απαντήσεων ²	Επαγγέλματα που συγκέντρωσαν τον υψηλότερο αριθμό απαντήσεων ³
Θόρυβος	28%	7	Παραγωγή κατεργασμένων μεταλλικών προϊόντων, πλην μηχανών και ειδών εξοπλισμού. Παραγωγή ξύλου, προϊόντων ξύλου και φελλών, πλην επίπλων, ψάθινων αντικειμένων και επικαλυμμένων υλικών.	Χειριστές μηχανών και συναρμολογητές
Δονήσεις	24%	9	Κατασκευές	Εργάτες σε ορυχεία, κατασκευές, βιομηχανίες και μεταφορές. Εργάτες εξόρυξης και οικοδομών. Οδηγοί και χειριστές κινητού εξοπλισμού.
Υψηλή Θερμοκρασία	20%	6	Παραγωγή βασικών μετάλλων	Εργάτες σε ορυχεία, κατασκευές, βιομηχανίες και μεταφορές.
Χαμηλή Θερμοκρασία	23%	7	Παραγωγή τροφίμων και ποτών. Κατασκευές	Εργάτες σε ορυχεία, κατασκευές, βιομηχανίες και μεταφορές. Εργάτες λατομείων και οικοδομών
Χειρισμός χημικών ουσιών ^{14%}	8		Παραγωγή χημικών ουσιών και χημικών προϊόντων	Εργάτες σε ορυχεία, κατασκευές, βιομηχανίες και μεταφορές. Χειριστές σταθερών εγκαταστάσεων

¹ Δεδομένα ESWC, 2η Μελέτη, Ευρωπαϊκό Ίδρυμα, Δουβλίνο 1996.

² Καταγράφεται μόνο ο κλάδος που συγκέντρωσε τον υψηλότερο αριθμό απαντήσεων. Οι κλάδοι που συγκέντρωσαν ίσο αριθμό απαντήσεων καταγράφονται όλοι.

³ Καταγράφεται μόνο το επάγγελμα που συγκέντρωσε τον υψηλότερο αριθμό απαντήσεων. Τα επαγγέλματα που συγκέντρωσαν ίσο αριθμό απαντήσεων καταγράφονται όλα.

ΕΗ έκθεση στους κραδασμούς και οι αρνητικές επιπτώσεις της στην υγεία συγκέντρωσαν το μεγαλύτερο ποσοστό καταγγελιών και αντιπροσωπεύουν τον σημαντικότερο φυσικό κίνδυνο για τη μείωση του οποίου εννέα Εστιακοί Πόλοι συνιστούν την ανάπτυξη συμπληρωματικών προληπτικών μέτρων. Με μικρή διαφορά ακολουθεί η «διακίνηση χημικών ουσιών» για την αντιμετώπιση του οποίου οκτώ Εστιακοί Πόλοι χαρακτηρίζουν αναγκαία τη λήψη συμπληρωματικών προληπτικών μέτρων.

Οι παράγοντες έκθεσης όπως θόρυβος, κραδασμός, υψηλή θερμοκρασία, χαμηλή θερμοκρασία και διακίνηση χημικών ουσιών αποτελούν συνήθεις κινδύνους στο περιβάλλον εργασίας, συνεπώς κανένας συγκεκριμένος κλάδος απασχόλησης δεν αναφέρθηκε ως περισσότερο απειλούμενος. Όμως, στην κατηγορία των επαγγελματιών, οι «Εργάτες σε ορυχεία, κατασκευές, βιομηχανίες και μεταφορές» εμφανίζονται συχνότερα να διατρέχουν κίνδυνο από κραδασμούς, υψηλή θερμοκρασία, χαμηλή θερμοκρασία και χρήση χημικών ουσιών. Οι «χειριστές μηχανών και συναρμολογητές» θεωρούνται ως οι πιο εκτεθειμένοι στον θόρυβο.

Σταση του σώματος και έκθεση σε κινήσεις

Έκθεση της στάσης του σώματος και των κινήσεων	Ευρωπαϊκή εικόνα Εκτεθειμένοι εργάτες ⁴	Αριθμός Εστιακών Πόλων που ορίζουν ως αναγκαία την ανάπτυξη συμπληρωματικών προληπτικών μέτρων	Κλάδοι που συγκέντρωσαν τον υψηλότερο αριθμό απαντήσεων ⁵	Επαγγέλματα που συγκέντρωσαν τον υψηλότερο αριθμό απαντήσεων ⁶
Επαναλαμβανόμενες κινήσεις	57%	7	Παραγωγή τροφίμων και ποτών	Χειριστές μηχανών και συναρμολογητές
Επίπονες στάσεις εργασίας	45%	6	Κατασκευές	Εργάτες σε ορυχεία, κατασκευές, βιομηχανίες και μεταφορές
Ανύψωση / Μετακίνηση βαρέων φορτίων	34%	9	Κατασκευές	Εργάτες σε ορυχεία, κατασκευές, βιομηχανίες και μεταφορές

Η ανύψωση / μετακίνηση βαρέων φορτίων αναφέρεται συχνότερα ως η πιο επιβλαβής έκθεση της στάσης του σώματος και των κινήσεων με αποτέλεσμα εννέα εστιακοί πόλοι να ορίζουν ως αναγκαία την ανάπτυξη συμπληρωματικών προληπτικών μέτρων για την αντιμετώπισή τους. Ακολουθεί ο κίνδυνος των «επαναλαμβανόμενων κινήσεων», για τη μείωση του οποίου επτά εστιακοί πόλοι δηλώνουν αναγκαία τη λήψη συμπληρωματικών προληπτικών μέτρων.

Ο κλάδος των «κατασκευών» θεωρήθηκε ως ο πιο επικίνδυνος από άποψη «κουραστικής εργασιακής στάσης του σώματος» και «ανύψωσης και μετακίνησης βαρέων φορτίων». Οι δύο αυτές κατηγορίες μπορούν να επηρεαστούν από εργονομικούς παράγοντες μέσα στον χώρο εργασίας. Η «παραγωγή τροφίμων και ποτών» θεωρείται ως η περισσότερο απειλούμενη κατηγορία από τον παράγοντα «επαναλαμβανόμενες κινήσεις».

Η επαγγελματική κατηγορία των «εργατών σε ορυχεία, κατασκευές, βιομηχανίες και μεταφορές» εμφανίζεται συχνότερα να ενέχει κίνδυνο από τις «επίπονες στάσεις εργασίας» και την «ανύψωση / μετακίνηση βαρέων φορτίων». Οι «επαναλαμβανόμενες κινήσεις» αποτελούν τον πιο συχνά αναφερόμενο κίνδυνο που απειλεί τη στάση του σώματος και των κινήσεων στην επαγγελματική κατηγορία «χειριστές μηχανημάτων και συναρμολογητές».

⁴ Δεδομένα ESWC, 2η Μελέτη, Ευρωπαϊκό Ίδρυμα, Δουβλίνο.

⁵ Καταγράφεται μόνο ο κλάδος που συγκέντρωσε τον υψηλότερο αριθμό απαντήσεων. Οι κλάδοι που συγκέντρωσαν ίσο αριθμό απαντήσεων καταγράφονται όλοι.

⁶ Καταγράφεται μόνο ο κλάδος που συγκέντρωσε τον υψηλότερο αριθμό απαντήσεων. Οι κλάδοι που συγκέντρωσαν ίσο αριθμό απαντήσεων καταγράφονται όλοι.

Ψυχο-κοινωνικές συνθήκες εργασίας

Ψυχοκοινωνικές συνθήκες εργασίας	Ευρωπαϊκή εικόνα Εκτεθειμένοι εργάτες ⁷	Αριθμός Εσιακών Πόλων που ορίζουν ως αναγκαία την ανάπτυξη συμπληρωματικών προληπτικών μέτρων	Κλάδοι που συγκέντρωσαν τον υψηλότερο αριθμό απαντήσεων ⁸	Επαγγέλματα που συγκέντρωσαν τον υψηλότερο αριθμό απαντήσεων ⁹
Χώροι εργασίας που υπαγορεύονται από κοινωνικές απαιτήσεις	67%	3	Ξενοδοχεία και Εστιατόρια	Υπάλληλοι εξυπηρέτησης πελατών
Υψηλοί ρυθμοί εργασίας	54%	6	Ξενοδοχεία και Εστιατόρια	Διευθυντές εταιρειών. Υπάλληλοι εξυπηρέτησης πελατών
Μονότονη εργασία	45%	6	Βυρσοδεψία και κατεργασία δέρματος, παραγωγή αποσκευών, τσαντών, σαγματοποιία, παραγωγή ιπποσκευών και υποδημάτων. Υφαντουργία. Βιομηχανία τροφίμων και ποτών	Χειριστές μηχανών και συναρμολογητές. Πωλήσεις και στοιχειώδη επαγγέλματα παροχής υπηρεσιών
Εργασιακός χώρος με μηχανές	22%	4	Υφαντουργία	Χειριστές μηχανών και συναρμολογητές
Κακή μεταχείριση και άδικη επιβολή κυρώσεων	8%	7	Υγεία και Κοινωνική Εργασία	Πωλήσεις και στοιχειώδη επαγγέλματα παροχής υπηρεσιών. Εργαζόμενοι σε υπηρεσίες παροχής προσωπικών υπηρεσιών και υπηρεσίες ασφαλείας. Υπάλληλοι εξυπηρέτησης πελατών
Σωματική βία	4%	7	Υγεία και Κοινωνική Εργασία	Υπάλληλοι παροχής προσωπικών υπηρεσιών και υπηρεσιών ασφαλείας. Απασχολούμενοι σε βιοεπιστήμες και την υγεία
Σεξουαλική παρενόχληση	2%	2	Ξενοδοχεία και Εστιατόρια. Υγεία και Κοινωνική Εργασία	Εργαζόμενοι στην παροχή προσωπικών υπηρεσιών και υπηρεσιών ασφαλείας

Όπως προκύπτει από τον πίνακα, οι περισσότεροι Εστιακοί Πόλοι δεν θεώρησαν καμία ψυχοκοινωνική συνθήκη εργασίας αρκετά επικίνδυνη ώστε να υποδείξουν την ανάγκη ανάπτυξης συμπληρωματικών προληπτικών μέτρων για την αντιμετώπισή της, μολοντί επτά εθνικές εκθέσεις ορίζουν σε τελική ανάλυση ως αναγκαία τη λήψη σχετικών μέτρων για την επίλυση της «κακής μεταχείρισης και της άδικης επιβολής κυρώσεων» και της «σωματικής βίας». Ωστόσο, από μια Ευρωπαϊκή εικόνα (στοιχεία από τη 2η Μελέτη του Ευρωπαϊκού Ιδρύματος του Δουβλίνου) προκύπτει ότι και οι δύο αυτές συνθήκες εργασίας εμφανίζουν χαμηλό ποσοστό εκτεθειμένων εργατών.

Επίσης, φαίνεται ότι κανένας συγκεκριμένος κλάδος απασχόλησης δεν απειλείται περισσότερο από τους επτά παράγοντες έκθεσης σε ψυχοκοινωνικές συνθήκες εργασίας. Τα «Ξενοδοχεία και Εστιατόρια» εμφανίζονται συχνότερα εκτεθειμένα στους «Χώρους εργασίας που υπαγορεύονται από κοινωνικές απαιτήσεις», «Υψηλοί ρυθμοί εργασίας» και «Σεξουαλική παρενόχληση». Ο κλάδος της «Υγείας και Κοινωνικής Εργασίας» ενέχει περισσότερο τον κίνδυνο του «κακής μεταχείρισης και άδικης επιβολής κυρώσεων», της «Σωματικής Βίας» και της «Σεξουαλικής Παρενόχλησης».

Δεδομένου ότι οι ψυχοκοινωνικές συνθήκες εργασίας ισχύουν για το σύνολο του περιβάλλοντος εργασίας, καμία συγκεκριμένη επαγγελματική κατηγορία δεν θεωρείται περισσότερο εκτεθειμένη. Στην πραγματικότητα, δύο επαγγέλματα αναφέρονται περισσότερες από τρεις φορές: οι «Υπάλληλοι εξυπηρέτησης πελατών» φαίνονται να επωμίζονται συχνότερα το βάρος των χώρων εργασίας που υπαγορεύονται από κοινωνικές απαιτήσεις, των υψηλών ρυθμών εργασίας και της κακής μεταχείρισης και της άδικης επιβολής κυρώσεων, ενώ οι «εργαζόμενοι στην παροχή προσωπικών υπηρεσιών και υπηρεσιών ασφαλείας» εμφανίζονται να διατρέχουν συχνότερα τον κίνδυνο της κακής μεταχείρισης και της άδικης επιβολής κυρώσεων, της σωματικής βίας και της σεξουαλικής παρενόχλησης.

⁷ Δεδομένα ESWC, 2η Μελέτη, Ευρωπαϊκό Ίδρυμα, Δουβλίνο 1996.

⁸ Καταγράφεται μόνο ο κλάδος που συγκέντρωσε τον υψηλότερο αριθμό απαντήσεων. Οι κλάδοι που συγκέντρωσαν ίσο αριθμό απαντήσεων καταγράφονται όλοι.

⁹ Καταγράφεται μόνο ο κλάδος που συγκέντρωσε τον υψηλότερο αριθμό απαντήσεων. Οι κλάδοι που συγκέντρωσαν ίσο αριθμό απαντήσεων καταγράφονται όλοι.

Συνέπειες της Ε.Α.Υ.

Συνέπειες ΕΑΥ	Αριθμός ατυχημάτων/ Ευρωπαϊκή εικόνα Εκτεθειμένοι εργάτες ⁹	Αριθμός Εστιακών Πόλων που ορίζουν ως αναγκαία την ανάπτυξη συμπληρωματικών προληπτικών μέτρων	Κλάδοι που συγκέντρωσαν τον υψηλότερο αριθμό απαντήσεων ¹¹	Επαγγέλματα που συγκέντρωσαν τον υψηλότερο αριθμό απαντήσεων ¹²
Ατυχήματα με απουσία 3 ημερών και άνω	4.757 611 το 1996 (Στοιχεία Eurostat)	7	Κατασκευές	Χειριστές μηχανών και συναρμολογητές
Θανατηφόρα Ατυχήματα	5.549 το 1996 (Στοιχεία Eurostat)	6	Κατασκευές	Εργάτες σε ορυχεία, κατασκευές, βιομηχανίες και μεταφορές. Οδηγοί και χειριστές κινητού εξοπλισμού. Εργάτες λατομείων και Οικοδομών.
Επαγγελματικές Ασθένειες	Κανένα ευρωπαϊκό στοιχείο	7	Κατασκευές	Εργάτες σε Μεταλλουργία, Μηχανήματα και σχετικά επαγγέλματα; Εργάτες σε ορυχεία, κατασκευές, βιομηχανίες μεταφορές
Μυοσκελετικές Παθήσεις	30%	8	Κατασκευές	Εργάτες σε ορυχεία, κατασκευές, βιομηχανίες και μεταφορές
Άγχος	28%	10	Υγεία και Κοινωνική Εργασία, Εκπαίδευση	Απασχολούμενοι σε σχετικά με τις βιοεπιστήμες και την υγεία επαγγέλματα.
Απουσία λόγω Επαγγελματικής Ασθένειας 25%	5		Υγεία και Κοινωνική Εργασία, Δημόσια Διοίκηση και Ίμνα, Υποχρεωτική Κοινωνική Ασφάλεια	Εργάτες σε ορυχεία, κατασκευές, βιομηχανίες και μεταφορές

Οι συνέπειες ΕΑΥ αποτελούν τα οριστικά, τελικά αποτελέσματα της έκθεσης σε συγκεκριμένους κινδύνους του χώρου εργασίας. Από τον ανώτερο πίνακα προκύπτει ξεκάθαρα ότι και οι δέκα Εστιακοί Πόλοι συμφώνησαν ομόφωνα ότι η ανάπτυξη συμπληρωματικών προληπτικών μέτρων είναι αναγκαία για την καταπολέμηση του «άγχους». Μεταξύ όλων των θεμάτων που εξετάζονται στην πιλοτική μελέτη, το «άγχος» συγκέντρωσε το μεγαλύτερο ποσοστό υποδείξεων για τη λήψη περαιτέρω μέτρων. Πρέπει να υπογραμμιστεί ότι το άγχος είναι τελική συνέπεια, επομένως, τα προληπτικά μέτρα που θα επιλεγθούν πρέπει να στοχεύουν στη θεραπεία της γενεσιουργού αιτίας. Οι συντελεστές αυτής της αιτίας μπορεί να είναι ένας από τους προαναφερόμενους παράγοντες ή συνδυασμός αυτών, ή ακόμα από άλλοι κίνδυνοι στον χώρο εργασίας.

Οι μυοσκελετικές παθήσεις είναι ο δεύτερος σημαντικότερος παράγοντας για την αντιμετώπιση του οποίου οκτώ Εστιακοί Πόλοι υπέδειξαν την ανάγκη ανάπτυξης συμπληρωματικών προληπτικών μέτρων.

Όσον αφορά τους εκτεθειμένους κλάδους, από τις εθνικές εκθέσεις προκύπτει ότι οι «Κατασκευές» ενέχουν συχνότερα κίνδυνο για τα «Ατυχήματα με επακόλουθο την απουσία τριών ημερών και άνω», τα «Θανατηφόρα ατυχήματα», τις «Επαγγελματικές ασθένειες» και τις «Μυοσκελετικές παθήσεις». Ο κλάδος της «Υγείας και της Κοινωνικής Εργασίας» φαίνεται να απειλείται συχνότερα από το «άγχος» και την «Απουσία λόγω επαγγελματικής ασθένειας».

Οι «Εργάτες σε ορυχεία, κατασκευές, βιομηχανίες και μεταφορές» αποτελούν την περισσότερη εκτεθειμένη στις συνέπειες της ΕΑΥ επαγγελματική κατηγορία. Όπως αναφέρουν οι Εστιακοί Πόλοι στις εκθέσεις τους, η κατηγορία αυτή κινδυνεύει από τα «Θανατηφόρα ατυχήματα», τις «Επαγγελματικές ασθένειες», τις «Μυοσκελετικές παθήσεις» και την «Απουσία λόγω επαγγελματικής ασθένειας».

Τάση του Ποσοστού εκτεθειμένων εργατών

Από τις εκθέσεις προκύπτει αύξηση των εργατών που εκτίθενται στους παράγοντες «Υψηλοί ρυθμοί εργασίας» και «άγχος».

Η ανάγκη για συμπληρωματικά Προληπτικά μέτρα

Ο επόμενος πίνακας συνοψίζει τους σημαντικότερους παράγοντες έκθεσης / συνέπειες της ΕΑΥ, για την αντιμετώπιση των οποίων οι Εστιακοί Πόλοι υπέδειξαν την ανάγκη ανάπτυξης συμπληρωματικών προληπτικών μέτρων. Ο πλήρης πίνακας περιλαμβάνεται στο κεφάλαιο 3.2.

¹⁰ Δεδομένα ESWC, 2η Μελέτη, Ευρωπαϊκό Ίδρυμα, Δουβλίνο 1996.

¹¹ Καταγράφεται μόνο ο κλάδος που συγκέντρωσε τον υψηλότερο αριθμό απαντήσεων. Οι κλάδοι που συγκέντρωσαν ίσο αριθμό απαντήσεων καταγράφονται όλοι.

¹² Καταγράφεται μόνο ο κλάδος που συγκέντρωσε τον υψηλότερο αριθμό απαντήσεων. Οι κλάδοι που συγκέντρωσαν ίσο αριθμό απαντήσεων καταγράφονται όλοι.

Παράγοντας Έκθεσης / Συνέπεια της ΕΑΥ	Αριθμός Εστιακών Πόλων που ορίζουν ως αναγκαία την ανάπτυξη συμπληρωματικών προληπτικών μέτρων
Άγχος	10
Δονήσεις	9
Ανύψωση / Μετακίνηση Βαρέων Φορτίων	9
Διακίνηση χημικών ουσιών	8
Μυοσκελετικές Παθήσεις	8

Ο παράγοντας «Άγχος» συγκέντρωσε τον μεγαλύτερο αριθμό απαντήσεων εκ μέρους των κρατών μελών, τα οποία υπογράμμισαν την ανάγκη λήψης περαιτέρω προληπτικών μέτρων (10 κράτη μέλη). Το άγχος αποτελεί τον κυρίαρχο κίνδυνο στους εξής κλάδους: «Υγεία και Κοινωνική Εργασία», «Εκπαίδευση», «Χερσαίες Μεταφορές ή Μεταφορές μέσω Αγωγών», «Δημόσια Διοίκηση και Ίμυνα», «Υποχρεωτική Κοινωνική Ασφάλεια» και «Γεωργία, Κυνήγι και σχετικές επαγγελματικές δραστηριότητες».

Οι συχνότερα εκτιθέμενοι σε κίνδυνο κλάδοι

Ο επόμενος πίνακας παρουσιάζει συνοπτικά τους συχνότερα εκτεθειμένους σε κίνδυνο κλάδους για όλους τους παράγοντες έκθεσης / συνέπειες της ΕΑΥ που συμπεριλαμβάνονται στην πιλοτική μελέτη. Ο πλήρης πίνακας περιλαμβάνεται στην ενότητα 3.3.

Περιγραφή Κλάδου	Σύνολο Απαντήσεων
Κατασκευές	112
Παραγωγή Κατεργασμένων Μεταλλικών Προϊόντων, πλην Μηχανημάτων και ειδών Εξοπλισμού	63
Γεωργία, Κυνήγι και σχετικές υπηρεσιακές δραστηριότητες	62
Υγεία και Κοινωνική Εργασία	57
Παραγωγή Τροφίμων και Ποτών	52

Όσον αφορά τους χημικούς/ βιολογικούς κινδύνους, 14 Εστιακοί Πόλοι επέλεξαν τον κλάδο της «Υγείας και Κοινωνικής Εργασίας» ως τον πιο ευάλωτο στον βιολογικό κίνδυνο της λοιμώδους ηπατίτιδας Β/С.

Τα συχνότερα εκτιθέμενα σε κίνδυνο επαγγέλματα

Ο παρακάτω πίνακας συνοψίζει τις συχνότερα εκτεθειμένες σε κίνδυνο επαγγελματικές κατηγορίες για όλους τους παράγοντες έκθεσης/ συνέπειες της ΕΑΥ που συμπεριλαμβάνονται στην πιλοτική μελέτη. Ο πλήρης πίνακας περιλαμβάνεται στην ενότητα 3.3.

Περιγραφή Απασχόλησης	Σύνολο Απαντήσεων
Εργάτες ορυχείων, κατασκευών, βιομηχανιών και μεταφορών	123
Εργάτες Μεταλλουργείων, Μηχανημάτων και σχετικών επαγγελμάτων	80
Εργάτες εξόρυξης και οικοδομικών δραστηριοτήτων	76
Χειριστές μηχανών και συναρμολογητές	73
Χειριστές σταθερών εγκαταστάσεων και σχετικά επαγγέλματα	40

ΦΥΛΟ

Όπως προκύπτει από τις εθνικές εκθέσεις, οι άντρες κινδυνεύουν συχνότερα από τον θόρυβο, τους κραδασμούς, την υψηλή και τη χαμηλή θερμοκρασία. Επιπλέον, οι άντρες φαίνεται να απειλούνται περισσότερο από επαγγελματικές ασθένειες, θανατηφόρα ατυχήματα και ατυχήματα που έχουν ως επακόλουθο την απουσία τριών ημερών και άνω.

Οι γυναίκες εμφανίζονται συχνότερα εκτεθειμένες στη σεξουαλική παρενόχληση. Επίσης, στις εθνικές εκθέσεις τους, οι Εστιακοί Πόλοι παρουσιάζουν τις γυναίκες να διατρέχουν τον κίνδυνο της μονότονης εργασίας, της σωματικής βίας και των επαναλαμβανόμενων κινήσεων.

Άλλες απειλούμενες κατηγορίες

Από τις συζητήσεις και τα σχόλια των κρατών μελών, προκύπτει ότι οι αυτοαπασχολούμενοι, οι εποχιακοί εργάτες καθώς και όσοι απασχολούνται με σύμβαση ορισμένου χρόνου κινδυνεύουν περισσότερο λόγω των περιορισμένων πόρων που διαθέτουν, συγκεκριμένα, λόγω της δύσκολης πρόσβασής τους στην ασφάλεια καθώς και στην εκπαίδευση και την πληροφόρηση για την υγεία.

Τηλε-εργασία

Το ποσοστό «τηλε-εργαζομένων» στα κράτη μέλη ποικίλλει από 0,6 έως 9% του απασχολούμενου πληθυσμού. Όπως προκύπτει από τις εκθέσεις, οι ανησυχίες για την ασφάλεια και την υγεία στον χώρο εργασίας προέρχονται από την κοινωνική απομόνωση, τις υπερβολικές ώρες εργασίας, τον εργονομικό σχεδιασμό του χώρου εργασίας καθώς και από το βάρος της παροχής αποδείξεων και της απόδοσης ευθυνών σε περίπτωση οικιακού ατυχήματος. Επίσης, συζητήθηκε ο πιθανός κίνδυνος επαναλαμβανόμενων τραυμάτων καταπόνησης (ΕΤΚ).

Νέες μορφές κινδύνων

Ο παρακάτω πίνακας περιλαμβάνει διάφορα θέματα συσχετιζόμενα με αναδυόμενους κινδύνους, όπως αυτά προσδιορίστηκαν από κάθε Εστιακό Πόλο. Περαιτέρω εξηγήσεις αυτών των θεματικών κατηγοριών και παρουσίαση των πιθανών συνεπειών τους παρέχονται στην ενότητα 3.5.

Θέματα
Οργάνωση αλλαγής εργασίας
Εργαζόμενοι νέοι
Άγχος
Χειρωνακτικός χειρισμός
Χρήση νέων χημικών ουσιών
Απαιτούμενη έρευνα για τον κλάδο «Υγείας και Κοινωνικής Εργασίας»
Εργαζόμενοι μεγάλης ηλικίας
Βία
Επαναλαμβανόμενη Καταπόνηση

Οι Εστιακοί Πόλοι εξέφρασαν το ενδιαφέρον τους για τα θέματα που αφορούν την αλλαγή της εργασιακής ζωής καθώς και τις συνεχείς ανησυχίες τους σχετικά με τους ψυχοκοινωνικούς, εργονομικούς και χημικούς παράγοντες κινδύνου.

3.2 Η ΑΝΑΓΚΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΩΝ ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΩΝ ΜΕΤΡΩΝ

Για κάθε έναν από τους παράγοντες έκθεσης / συνέπειες της ΕΑΥ που αναλύθηκαν στο εγχειρίδιο, ζητήθηκε από τους Εστιακούς Πόλους να αξιολογήσουν την τρέχουσα κατάστασή του σε σχέση με τις συνέπειες στην ασφάλεια και την υγεία, καθώς και να εκτιμήσουν την καταλληλότητα των εφαρμοσμένων μέτρων. Ο παρακάτω πίνακας κατατάσσει τους παράγοντες έκθεσης και τις συνέπειες της ΕΑΥ με βάση τον αριθμό των Εστιακών Πόλων που δήλωσαν ότι είναι αναγκαία η ανάπτυξη επιπλέον προληπτικών μέτρων.

Παράγοντας έκθεσης/ Συνέπεια EAY		Αριθμός Εσθιακών Πόλων που ορίζουν ως αναγκαία την ανάπτυξη συμπληρωματικών προληπτικών μέτρων
Έκθεση σε φυσικούς παράγοντες		
Δονήσεις	9	Αυστρία, Βέλγιο, Δανία, Φινλανδία, Ιρλανδία, Ιταλία, Πορτογαλία, Ισπανία και Ηνωμένο Βασίλειο.
Θόρυβος	7	Βέλγιο, Φινλανδία, Ιρλανδία, Ιταλία, Πορτογαλία, Ισπανία και Ηνωμένο Βασίλειο
Χαμηλή Θερμοκρασία	7	Αυστρία, Βέλγιο, Φινλανδία, Ιταλία, Πορτογαλία, Ισπανία και Σουηδία.
Υψηλή Θερμοκρασία	6	Βέλγιο, Φινλανδία, Ελλάδα, Ιταλία, Πορτογαλία και Ισπανία.
Έκθεση της Στάσης του Σώματος και των Κινήσεων		
Ανύψωση / Μετακίνηση Βαρέων Φορτίων	9	Αυστρία, Βέλγιο, Δανία, Φινλανδία, Ιταλία, Πορτογαλία, Ισπανία, Σουηδία και Ηνωμένο Βασίλειο.
Επαναλαμβανόμενες κινήσεις	7	Αυστρία, Βέλγιο, Φινλανδία, Ιταλία, Πορτογαλία, Ισπανία, Σουηδία .
Επίπονες εργασιακές στάσεις του σώματος	6	Αυστρία, Βέλγιο, Φινλανδία, Ιταλία, Ισπανία, και Σουηδία.
Έκθεση σε χημικούς παράγοντες		
Χειρισμός χημικών ουσιών	8	Βέλγιο, Φινλανδία, Ιρλανδία, Ιταλία, Λουξεμβούργο, Πορτογαλία, Ισπανία, και Ηνωμένο Βασίλειο.
Καρκινογόνες ουσίες	6	Βέλγιο, Γερμανία, Ιρλανδία, Λουξεμβούργο, Πορτογαλία, Ισπανία, και Σουηδία.
Λοιμώδεις βιολογικοί παράγοντες	6	Φινλανδία, Ιρλανδία, Ιταλία, Πορτογαλία, Ισπανία και Ηνωμένο Βασίλειο.
Κίνδυνοι για την αναπαραγωγή	5	Βέλγιο, Φινλανδία, Ιρλανδία, Πορτογαλία και Ισπανία.
Μη λοιμώδεις βιολογικοί παράγοντες	5	Φινλανδία, Γαλλία, Ιρλανδία, Πορτογαλία και Ισπανία.
Νευροτοξικές ουσίες	4	Φινλανδία, Ιρλανδία, Πορτογαλία και Ισπανία.
Ψυχοκοινωνικές Συνθήκες Εργασίας		
Σωματική βία	7	Βέλγιο, Δανία, Φινλανδία, Κάτω Χώρες, Ιρλανδία, Ισπανία και Σουηδία.
Κακή μεταχείριση και άδικη επιβολή κυρώσεων	7	Βέλγιο, Δανία, Φινλανδία, Κάτω Χώρες, Ιρλανδία, Ισπανία και Σουηδία.
Υψηλοί ρυθμοί εργασίας	6	Βέλγιο, Δανία, Φινλανδία, Κάτω Χώρες, Ιταλία και Ισπανία.
Μονότονη εργασία	6	Αυστρία, Βέλγιο, Δανία, Φινλανδία, Ισπανία και Σουηδία.
Χώρος εργασίας με μηχανές	4	Βέλγιο, Δανία, Ιταλία και Ισπανία
Χώροι εργασίας που υπαγορεύονται από κοινωνικές απαιτήσεις	3	Δανία, Ισπανία και Σουηδία.
Σεξουαλική παρενόχληση	2	Δανία και Ισπανία.
Πλαίσιο Εργασίας		
Ατομικός προστατευτικός εξοπλισμός	6	Βέλγιο, Φινλανδία, Ιταλία, Λουξεμβούργο, Πορτογαλία και Ισπανία
Συνέπειες EAY		
Άγχος	10	Βέλγιο, Δανία, Φινλανδία, Ελλάδα, Ιρλανδία, Ιταλία, Πορτογαλία, Ισπανία, Σουηδία και Ηνωμένο Βασίλειο.
Μυοσκελετικές παθήσεις	8	Αυστρία, Βέλγιο, Δανία, Φινλανδία, Λουξεμβούργο, Πορτογαλία και Ισπανία.
Επαγγελματικά ατυχήματα με απουσία 3 ημερών και άνω	7	Βέλγιο, Φινλανδία, Ιρλανδία, Ιταλία, Λουξεμβούργο, Πορτογαλία και Ισπανία.
Επαγγελματικές ασθένειες	7	Βέλγιο, Δανία, Φινλανδία, Ιρλανδία, Ιταλία, Πορτογαλία και Ισπανία
Θανατηφόρα ατυχήματα	6	Βέλγιο Φινλανδία, Ιρλανδία, Ιταλία, Πορτογαλία και Ισπανία.
Απουσία λόγω επαγγελματικής ασθένειας	5	Βέλγιο, Ιρλανδία, Λουξεμβούργο, Πορτογαλία και Ισπανία.

Ο παραπάνω πίνακας εμφανίζει μια σχετικά ομοιόμορφη κατανομή του ποσοστού ανάγκης για συμπληρωματικά προληπτικά αντιμετώπισης όλων των παραγόντων έκθεσης / συνεπειών της EAY. Προκύπτει επίσης ότι οι παραδοσιακοί κίνδυνοι που αντιπροσωπεύονται από την ομάδα φυσικών εκθέσεων συνεχίζουν να καθιστούν αναγκαία την κατάλληλη αντιμετώπιση τους, ιδιαίτερα η «έκθεση σε κραδασμούς». Ωστόσο, η ανάγκη για λήψη επιπλέον μέτρων διαφέρει ανά κράτος μέλος για κάθε ομάδα παραγόντων έκθεσης / συνεπειών της EAY.

Στη ομάδα έκθεσης της στάσης του σώματος και των κινήσεων, η ανύψωση/ μετακίνηση βαριών φορτίων, συχνά συνδεδεμένη με τον χειρωνακτικό χειρισμό, αποτελεί έναν κίνδυνο για την αντιμετώπιση του οποίου 9 κράτη μέλη υπογράμμισαν την ανάγκη ανάπτυξης περαιτέρω προληπτικών μέτρων.

Επίσης, συμπληρωματικά προληπτικά μέτρα απαιτούνται για την καταπολέμηση των δύο σημαντικότερων κινδύνων της ομάδας ψυχοκοινωνικών εργασιακών συνθηκών, της «σωματικής βίας» και της «κακής μεταχείρισης και άδικης επιβολής κυρώσεων». Ακολουθούν με μικρή διαφορά οι «Υψηλοί ρυθμοί εργασίας» και η «Μονότονη εργασία».

Δέκα κράτη μέλη επέλεξαν το άγχος μεταξύ όλων των παραγόντων έκθεσης / συνεπειών της ΕΑΥ σαν τον μεγαλύτερο κίνδυνο που απαιτεί συμπληρωματικά προληπτικά μέτρα για περαιτέρω έλεγχο του περιβάλλοντος εργασίας.

3.3 ΑΠΕΙΛΟΥΜΕΝΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ

Κλάδοι και Επαγγέλματα

Οι επόμενοι δύο πίνακες παρουσιάζουν τους συχνότερα εκτεθειμένους κλάδους και επαγγελματικές κατηγορίες για κάθε παράγοντα έκθεσης / συνέπεια της ΕΑΥ.

Κωδικός κλάδου	Περιγραφή Κλάδου	Συνολικός αριθμός απαντήσεων
45	Κατασκευές	112
28	Παραγωγή Κατεργασμένων Μεταλλικών Προϊόντων, πλην μηχανημάτων και ειδών εξοπλισμού	63
01	Γεωργία, Κυνήγι και σχετικές δραστηριότητες	62
85	Υγεία και Κοινωνική Εργασία	57
15	Παραγωγή Τροφίμων και Ποτών	52
27	Παραγωγή Βασικών Μετάλλων	34
60	Χερσαίες Μεταφορές, Μεταφορές με Χρήση Αγωγών	33
55	Ξενοδοχεία και Εστιατόρια	27
17	Υφαντουργίες	25
20	Παραγωγή Ξύλου, Προϊόντων Ξύλου και Φελλών, πλην Επίπλων	23
75	Δημόσια Διοίκηση και 'μυνα, Υποχρεωτική Κοινωνική Ασφάλεια	20
93	Άλλες Δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών	15
80	Εκπαίδευση	15
24	Παραγωγή Χημικών Ουσιών και Χημικών Προϊόντων	14
14	Άλλες δραστηριότητες Εξόρυξης	13
02	Δασοκομία, Υλοτομία και άλλες σχετικές δραστηριότητες	12
05	Αλιεία, Ιχθυοτροφεία και Ιχθυοκαλλιέργειες, Άλλες σχετικές Δραστηριότητες	11
18	Βιοτεχνίες Ενδυμάτων, Κατεργασία Γούνας	11
52	Λιανικό εμπόριο, πλην οχημάτων και μοτοσικλετών, Επισκευή Προσωπικών και Οικιακών Ειδών	13
26	Παραγωγή Λοιπών μη Μεταλλικών Ορυκτών Προϊόντων	8
21	Βιομηχανία Χαρτιού και Χάρτινων Προϊόντων	7
19	Βυρσοδεψία και Κατεργασία Δέρματος, Παραγωγή Αποσκευών, Τσαντών, Σαγματοποιία, Παραγωγή Ιπποσκευών και Υποδημάτων	7

Κωδικός κλάδου	Περιγραφή Κλάδου	Συνολικός αριθμός απαντήσεων
64	Ταχυδρομεία και Τηλεπικοινωνίες	6
65	Χρηματοοικονομική Μεσιτεία, με εξαίρεση τις Ασφάλειες και τα Ταμεία Συντάξεων	5
50	Πωλήσεις, Συντήρηση και Επισκευή Οχημάτων και Μοτοποδηλάτων, Πωλήσεις Ανταλλακτικών	4
90	Επεξεργασία Λυμάτων και Σκουπιδιών, Υγιεινή και σχετικές Δραστηριότητες	3
40	Παροχή Ρεύματος, Υγραερίου, Ατμού και Νερού	3
34	Αυτοκινητιστικές Βιομηχανίες, Παραγωγή ρυμουλκών και ημι-ρυμουλκούμενων οχημάτων	3
30	Παραγωγή Μηχανημάτων Γραφείου, Λογιστικού και Ηλεκτρονικού Εξοπλισμού	3
22	Έκδοση, Εκτύπωση και Αναπαραγωγή Καταγεγραμμένων Μέσων	3
25	Παραγωγή Ελαστικών και Πλαστικών Προϊόντων	3
16	Καπνοβιομηχανίες	3
51	Χονδρικό Εμπόριο και Εμπόριο βάσει προμήθειας, με εξαίρεση τα Οχήματα και Μοτοσυκλέτες	

Οι «Κατασκευές» αποτελούν τον συχνότερα εκτεθειμένο κλάδο (επιλέχθηκε 112 φορές) στους εξής εννέα από τους είκοσι καταγεγραμμένους παράγοντες έκθεσης / συνέπειες της ΕΑΥ:

- Δομήσεις, Χαμηλή Θερμοκρασία, Ανύψωση / Μετακίνηση Βαρών Φορτίων, Επίπονες Στάσεις του Σώματος στην Εργασία, Χρήση Προσωπικού Προστατευτικού Εξοπλισμού.
- Ατυχήματα με επακόλουθη απουσία τριών ημερών και άνω, Θανατηφόρα ατυχήματα, Επαγγελματικές ασθένειες, Μυοσκελετικές Παθήσεις.

Στην επόμενη ομάδα των συχνότερα απειλούμενων κλάδων (επιλέχθηκαν 63-52 φορές) εμφανίζονται η «Παραγωγή κατεργασμένων μεταλλικών προϊόντων, πλην μηχανημάτων και ειδών εξοπλισμού», η «Γεωργία, το Κυνήγι και οι σχετικές υπηρεσιακές δραστηριότητες», η «Υγεία και Κοινωνική Εργασία» και η «Παραγωγή Τροφίμων και Ποτών».

Κωδικός Απασχόλησης	Περιγραφή Απασχόλησης	Συνολικός αριθμός απαντήσεων
93	Εργάτες σε Ορυχεία, κατασκευές, βιομηχανίες και μεταφορές	123
72	Εργάτες Μεταλλουργιών, Μηχανημάτων και σχετικά επαγγέλματα	80
71	Εργάτες εξόρυξης και οικοδομών	76
82	Χειριστές Μηχανών και συναρμολογητές	73
81	Χειριστές σταθερών εγκαταστάσεων και σχετικά επαγγέλματα	40
83	Οδηγοί και χειριστές κινητού εξοπλισμού	39
91	Πωλήσεις και στοιχειώδη επαγγέλματα παροχής υπηρεσιών	36
42	Υπάλληλοι εξυπηρέτησης πελατών	35
92	Γεωργία, Αλιεία και σχετικές δραστηριότητες	33
74	Τεχνίτες και άλλες σχετικές δραστηριότητες	29
51	Εργάτες προσωπικών υπηρεσιών και υπηρεσιών προστασίας	25
22	Απασχολούμενοι σε βιοεπιστήμες και επαγγέλματα υγείας	20
32	Απασχολούμενοι σε βιοεπιστήμες και σε σχετικά με την υγεία επαγγέλματα	19
61	Ειδικευμένοι εργάτες γεωργίας και αλιείας	17
52	Μοντέλα, πωλητές και απασχολούμενοι σε επιδείξεις προϊόντων	13
12	Διευθυντές εταιρειών	10
23	Εκπαιδευτικό προσωπικό	10
73	Χειροτεχνία, εκτυπώσεις σε χαρτί κραφτ και σχετικά επαγγέλματα	7
13	Διευθυντές μικρών επιχειρήσεων	4
41	Υπάλληλοι γραφείου	3

Οι «εργάτες σε ορυχεία, κατασκευές, βιομηχανίες και μεταφορές» αποτελούν τη συχνότερα εκτεθειμένη (επιλέχθηκε 123 φορές) επαγγελματική κατηγορία στους εξής 10 από τους 20 καταγεγραμμένους παράγοντες έκθεσης/ συνέπειες της ΕΑΥ:

- Κραδασμοί, Χαμηλή Θερμοκρασία, Ανύψωση / Μετακίνηση Βαρέων Φορτίων, Διακίνηση χημικών ουσιών, επίπονες στάσεις του σώματος.
- Θανατηφόρα ατυχήματα, Απουσία λόγω Επαγγελματικής ασθένειας, Επαγγελματικές ασθένειες, Μυοσκελετικές Παθήσεις.

Οι ομάδες που καταλαμβάνουν τη 2η, 3η και 4η θέση συμπεριλαμβάνουν τους «Εργάτες Μεταλλουργιών, Μηχανημάτων και σχετικών Δραστηριοτήτων», τους «Εργάτες Εξόρυξης και Οικοδομών» και τους «Χειριστές Μηχανών και Συναρμολογητές» (επιλέχθηκαν 80, 76, 73 αντίστοιχα)

Τα διάφορα επαγγέλματα του δημοσίου ή του ιδιωτικού κλάδου παροχής υπηρεσιών που επιλέχθηκαν 19 με 36 φορές συμπεριλαμβάνουν τις σχετικές με τις πωλήσεις εργασίες, την εξυπηρέτηση πελατών και τον τομέα της κοινωνικής εργασίας.

ΆΛΛΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΜΕ ΚΙΝΔΥΝΟ - ΜΕΓΕΘΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΑΣΗΣ, ΦΥΛΟ, ΗΛΙΚΙΑ ΚΑΙ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΑΠΑΣΧΑΛΗΣΗΣ

Οι απειλούμενες κατηγορίες «μέγεθος επιχείρησης», «φύλο», «ηλικία» και «καθεστώς απασχόλησης» συγκέντρωσαν ένα χαμηλό ποσοστό απαντήσεων λόγω της έλλειψης πληροφόρησης σε εθνικό επίπεδο. Συνεπώς, υπήρξε αδύνατο να προσδιοριστεί ποιες από αυτές τις κατηγορίες ενέχουν τον μεγαλύτερο κίνδυνο. Για αυτόν τον λόγο, με εξαίρεση την κατηγορία «φύλο», τα μοναδικά κοινά σχόλια που πραγματοποιήσαν οι Εστιάκοι Πόλοι στις εθνικές εκθέσεις τους παρουσιάζονται ακολούθως.

Φύλο

Όπως προκύπτει ξεκάθαρα από τις εθνικές εκθέσεις, οι άντρες κινδυνεύουν συχνότερα από τον θόρυβο, τους κραδασμούς, την υψηλή και τη χαμηλή θερμοκρασία. Επιπλέον, οι άντρες φαίνεται να απειλούνται περισσότερο από επαγγελματικές ασθένειες, θανατηφόρα ατυχήματα και ατυχήματα που έχουν ως επακόλουθο την απουσία τριών ημερών και άνω. Γενικά, οι γυναίκες διατρέχουν συχνότερα τον κίνδυνο των επαναλαμβανόμενων κινήσεων και της σεξουαλικής παρενόχλησης.

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τον αριθμό των Εστιακών Πόλων που επέλεξαν το ένα ή το άλλο φύλο για κάθε παράγοντα έκθεσης/ συνέπεια ΕΑΥ.

Παράγοντας Έκθεσης/ Συνέπεια ΕΑΥ	συνολικός αριθμός εστιακών Πόλων που επέλεξαν το απειλούμενο φύλο	
	Άντρας	Γυναίκα
Κραδασμοί	11	0
Υψηλή Θερμοκρασία	10	0
Χαμηλή Θερμοκρασία	8	0
Ανύψωση / Μετακίνηση Βαρέων Φορτίων	5	3
Επαναλαμβανόμενες Κινήσεις	1	7
Σεξουαλική Παρενόχληση	0	8
Ατυχήματα > 3 ημερών	13	0
Θανατηφόρα Ατυχήματα	12	0
Επαγγελματικές ασθένειες	9	1

ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΆΛΛΕΣ ΑΠΕΙΛΟΥΜΕΝΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ, ΒΑΣΙΣΜΕΝΕΣ ΣΕ ΚΟΙΝΑ ΣΧΟΛΙΑ ΕΚ ΜΕΡΟΥΣ ΤΩΝ ΕΣΤΙΑΚΩΝ ΠΑΛΩΝ

Μέγεθος Επιχείρησης

Οι μικρότερες Επιχειρήσεις εμφανίζονται περισσότερο εκτεθειμένες λόγω των περιορισμένων πόρων που διαθέτουν (χρόνο, χρήμα και εξειδίκευση) για τη διερεύνηση των κινδύνων που απειλούν των χώρο εργασίας τους καθώς και για την αντιμετώπισή τους.

Ηλικία

Οι νεαροί εργαζόμενοι φαίνεται να είναι πιο ευάλωτοι σε επικίνδυνες καταστάσεις του εργασιακού χώρου για πολλούς λόγους. Σε αρκετές περιπτώσεις οι νεαροί εργαζόμενοι είναι περισσότερο πρόθυμοι από άλλους να εκτεθούν σε επικίνδυνες συνθήκες. Εξαιτίας του νεαρού της ηλικίας τους, οι εργαζόμενοι νέοι θεωρούνται περισσότερο απειλούμενοι λόγω της έλλειψης εμπειρίας τους και της κατανόησης του εργασιακού περιβάλλοντος. Επίσης, η επιθυμία εντυπωσιασμού των συναδέλφων τους μπορεί να συμβάλλει στην πρόκληση ατυχήματος.

Η αντίληψη του κινδύνου αποτελεί επίσης πιθανή αδυναμία των εργαζόμενων νέων επειδή οι συνέπειες πολλών τραυματισμών κατά την εργασία δεν παρουσιάζονται αμέσως μετά την αρχική έκθεση, π.χ. ο θόρυβος, ο χειρωνακτικός

χειρισμός, η έκθεση σε επικίνδυνες ουσίες. Συνεπώς ο κίνδυνος δεν εκτιμάται σωστά με αποτέλεσμα να μην λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα αντιμετώπισής του. Έτσι, εξηγείται επίσης η απροθυμία μερικών εργαζόμενων νέων να φορέσουν την κατάλληλη προστατευτική ενδυμασία.

Καθεστώς Απασχόλησης

Όπως προκύπτει από τα σχόλια και τις συζητήσεις των Εστιικών Πόλων, οι αυτοαπασχολούμενοι, εποχιακοί εργάτες καθώς και όσοι απασχολούνται με σύμβαση ορισμένου χρόνου κινδυνεύουν περισσότερο λόγω των περιορισμένων πόρων που διαθέτουν, συγκεκριμένα, λόγω της δύσκολης πρόσβασής τους στην ασφάλεια καθώς και στην εκπαίδευση και πληροφόρηση για την υγεία. Δεν είναι ξεκάθαρο με ποιο τρόπο έχουν οργανωθεί αυτές οι ομάδες ως προς την ασφάλεια και την υγεία, ούτε ποιες είναι οι ευθύνες της διοίκησης. Σήμερα είναι αδύνατο να προσδιοριστεί ο τρόπος μετάδοσης κατάλληλων πληροφοριών σχετικά με την ασφάλεια και την υγεία σε αυτές τις ομάδες ή ο μηχανισμός εξασφάλισης αυτής της πληροφόρησης. Η μέθοδος πρόσβασης στην πληροφόρηση και την εκπαίδευση για την ασφάλεια και την υγεία αποτελεί σημαντικό σημείο προς θέσπιση.

3.4

ΧΗΜΙΚΟΙ / ΒΙΟΛΟΓΙΚΟΙ ΚΙΝΔΥΝΟΙ

Οι Εστιικοί Πόλοι υπέδειξαν ο καθένας έως πέντε επικίνδυνες χημικές / βιολογικές ουσίες για κάθε κατηγορία επικίνδυνης έκθεσης, οι οποίες αποτελούν, κατά τη γνώμη τους, τις σημαντικότερες απειλές για τον απασχολούμενο πληθυσμό των κρατών μελών. Ο παρακάτω πίνακας συνοψίζει τον συνολικό αριθμό των απαντήσεων τους.

Όπως προκύπτει από τον πίνακα, οι Εστιικοί Πόλοι θεωρούν τον Αμιάντο ως σημαντικότερη πηγή καρκινογόνων ουσιών στο εργασιακό χώρο.

Όσον αφορά τις νευροτοξικές ουσίες, οι Εστιικοί Πόλοι δεν υπέδειξαν μόνο μία επικίνδυνη ουσία, αλλά πολλές: τους οργανικούς διαλύτες, τα οργανοφωσφορικά άλατα / εντομοκτόνα, τον μόλυβδο και τις ενώσεις του.

Ο μόλυβδος και ενώσεις του επιλέχθηκαν ως ο πιο συχνός κίνδυνος για την αναπαραγωγή που εμφανίζεται στην εργασία.

Δέκα τέσσερις από τις συνολικές δέκα πέντε εθνικές εκθέσεις επιλέγουν την ηπατίτιδα Β/Γ μεταξύ όλων των χημικών/ βιολογικών κινδύνων που συμπεριλαμβάνονται στο κατάλογο. Κανένας συγκεκριμένος μη λοιμώδης κίνδυνος δεν επιλέχθηκε εκτός από μερικούς όπως π.χ. οι ενδοτοξίνες οι οποίες περιλαμβάνονται σε τέσσερις εθνικές εκθέσεις.

Κατηγορία Έκθεσης	Ουσίες που συγκέντρωσαν τον υψηλότερο αριθμό απαντήσεων	Αριθμός απαντήσεων
Καρκινογόνες ουσίες	- Αμιάντος. - Ενώσεις (VI) χρωμίου. - Κρυσταλλικό διοξείδιο του πυριτίου. - Βενζόλιο.	13 9 8 8
Νευροτοξικές ουσίες	- Οργανικοί διαλύτες. - Οργανοφωσφορικά άλατα / Εντομοκτόνα. - Ο μόλυβδος και οι ενώσεις του. - Τολουόλιο, ξυλόλιο, Αρωματικοί/ Χλωριούχοι διαλύτες	8 7 7 4
Κίνδυνοι για την αναπαραγωγή	- Ο μόλυβδος και οι ενώσεις του. - Ο υδράργυρος και οι ενώσεις του. - Ακρυλαμίδιο, μεθοξυ-αιθανόλη, αιθοξυ-αιθανόλη, οξείδιο του αιθυλενίου, οργανικοί διαλύτες, αλοαιθάνιο.	11 3 2
Λοιμώδεις βιολογικοί παράγοντες	- Ιός της Ηπατίτιδας Β/Γ. - Φυματίωση. - HIV. - Λεπτοσπείρωση. - Borrelia burgdorferi.	14 11 6 5 4
Μη λοιμώδεις βιολογικοί παράγοντες	- Ενδοτοξίνες. - Μούχλα. - Θερμόφιλοι ακτινομύκητες. - Οργανική Σκόνη. - Επιθήλιο ζώων.	4 4 3 2 2

3.5

ΝΕΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΚΙΝΔΥΝΩΝ

Οι Εστιακοί Πόλοι επέλεξαν τα εξής θέματα που σχετίζονται με νέους κινδύνους:

Θέματα	Αριθμός Απαντήσεων
Οργάνωση αλλαγής εργασίας	8
Ιδιαίτερα απειλούμενες ομάδες: Νεαροί εργαζόμενοι	8
Άγχος	8
Χειρωνακτικός Χειρισμός	8
Χρήση νέων χημικών δίχως επαρκή γνώση των συνεπειών τους	7
Απαιτούμενη έρευνα για τον κλάδο της «Υγείας και της Κοινωνικής Εργασίας»	6
Ιδιαίτερα απειλούμενες ομάδες: Εργαζόμενοι μεγάλης ηλικίας	6
Βία	6
Επαναλαμβανόμενη Καταπόνηση	6

Ο παραπάνω πίνακας καθιστά σαφές ότι εκδηλώθηκε το ιδιαίτερο ενδιαφέρον των Εστιακών Πόλων για τις συνέπειες των αλλαγών της εργασιακής ζωής καθώς και οι ανησυχίες τους σχετικά με τους ψυχο-κοινωνικούς, εργονομικούς και χημικούς κινδύνους.

Θέματα	Συνέπειες
Εργασιακές Αλλαγές	<i>Η οργάνωση αλλαγής εργασίας</i> αποτελεί σημαντική ανησυχία. Ο τρόπος κατά τον οποίο οργανώνεται ή δομείται η δουλειά έχει αλλάξει σημαντικά. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει αλλαγές στα πρότυπα των βαρδιών ή της υλοποίησης των διάφορων εργασιών, ή ακόμα αλλαγές στην οργάνωση της διοίκησης/ δομής της εταιρείας. Όλοι αυτοί οι παράγοντες μπορούν να αυξήσουν τους κινδύνους που απειλούν τους εργαζόμενους.
Ιδιαίτερα απειλούμενες ομάδες	<i>Οι νεαροί εργαζόμενοι είναι τα άτομα κάτω των 18 ετών.</i> Αποτελούν ιδιαίτερα απειλούμενη ομάδα εφόσον δεν γνωρίζουν πάντα τους κινδύνους του εργασιακού χώρου. Σε σύγκριση με τους ενήλικες, τους λείπει συχνά η απαιτούμενη εμπειρία του εργασιακού χώρου ώστε να μπορούν να αντιμετωπίζουν τους διάφορους κινδύνους. Η αντίληψη του κινδύνου που κατέχουν είναι επίσης διαφορετική από αυτή ενός ώριμου εργάτη.
Ψυχοκοινωνικές πλευρές του προβλήματος.	<i>Το άγχος</i> αποτελεί σημαντική ανησυχία. Όταν κάποιος συνειδητοποιεί ότι δεν μπορεί να ολοκληρώσει μια εργασία μέσα σε περιορισμένο χρονικό πλαίσιο ή ακόμα όταν αντιλαμβάνεται ότι η εργασία ξεπερνά τις δυνατότητές του, μπορεί να οδηγηθεί στο άγχος. Το άγχος μπορεί επίσης να δημιουργηθεί από συνθήκες του περιβάλλοντος όπως ο θόρυβος, η θερμοκρασία, η υγρασία και το φως. Ο ελάχιστος χρόνος χαλάρωσης μπορεί επίσης να προκαλέσει άγχος. Η αδυναμία ανταπόκρισης σε εξωεργασιακές υποχρεώσεις μπορεί επίσης να δημιουργήσει σοβαρό πρόβλημα. Το άγχος μπορεί να οδηγήσει σε χαμηλές επιδόσεις στη δουλειά και στην αύξηση των λαθών, συνεπώς μπορεί να συμβάλλει στην πιθανότητα ατυχήματος.
Εργονομία.	<i>Ο χειρωνακτικός χειρισμός είναι άλλη μία σημαντική ανησυχία.</i> Η διακίνηση βαριών ή περιέργων φορτίων στην εργασία αποτελεί σοβαρή απειλή για τους εργαζόμενους και θα πρέπει να αυτοματοποιηθεί όπου αυτό είναι εφικτό, διαφορετικά θα πρέπει να αλλάξουν οι εργασιακές συνθήκες έτσι ώστε να μειωθεί ή διακίνηση ή ο χειρισμός φορτίων, π.χ. να σχεδιαστεί σωστά ο χώρος. Η διακίνηση και ο χειρισμός βαριών φορτίων καταπονούν ιδιαίτερα τις πλάτες των απασχολούμενων. Παραδείγματος χάρη, η εκφόρτωση ενός φορτηγού πραγματοποιείται συνήθως χειρωνακτικά ενώ θα μπορούσε να γίνει χρήση τροχοφόρου φορείου στοιβασίας.

Θέματα	Συνέπειες
Παράγοντες χημικών κινδύνων.	<i>Οι νέες χημικές ουσίες όπως τα εντομοκτόνα ή τα απολυμαντικά ιατρικής χρήσης μπορεί να συνοδεύονται από ελλείψεις οδηγίες και να μην εξασφαλίζεται η ασφαλής χρήση τους. Ο χρήστης συχνά δεν γνωρίζει το προϊόν, γεγονός που αυξάνει τους κινδύνους χρήσης χημικών χωρίς κανένα κατάλληλο έλεγχο ή κατανόηση των συνεπειών του.</i>
Διερεύνηση Κλάδου	<i>Ο Κλάδος της Υγείας και της Κοινωνικής Εργασίας χρειάζεται διερεύνηση. Οι πραγματικές ανησυχίες προέρχονται από τη μοναχική εργασία, τους εποχιακούς εργαζόμενους και τον χειρωνακτικό χειρισμό.</i>
Ιδιαίτερα απειλούμενες ομάδες	<i>Οι εργαζόμενοι μεγάλης ηλικίας προκαλούν επίσης σημαντική ανησυχία ως ιδιαίτερα απειλούμενη ομάδα. Οι εργαζόμενοι μεγάλης ηλικίας μπορεί να έχουν εγγενή μυϊκά προβλήματα τα οποία μειώνουν την ικανότητά τους να σηκώνουν ή να κινούν αντικείμενα. Επίσης, είναι ιδιαίτερα ευαίσθητοι στις συνθήκες θερμοκρασίας και παρουσιάζουν μειωμένα ανταντακλαστικά.</i>
Ψυχοκοινωνικές πλευρές του προβλήματος	<i>Η βία μπορεί να πάρει τη μορφή εκφοβισμού (ηθικής παρενόχλησης) στην εργασία ή ακόμα μπορεί να εμφανιστεί κατά τη διάρκεια απασχόλησης σε περιοχές υψηλού κινδύνου. Τέτοιες περιπτώσεις είναι η βία εκ μέρους των πελατών σε κάποιο ατύχημα ή στα επείγοντα περιστατικά κάποιου δημόσιου νοσοκομείου, των μαθητών ενάντια στους καθηγητές ή του πληθυσμού μιας περιοχής με υψηλά ποσοστά εγκληματικότητας ενάντια σε εργάτες μιας οικοδομής.</i>
Εργονομία	<i>Η επαναλαμβανόμενη καταπόνηση αποτελεί σημαντική ανησυχία. Τα τραύματα επαναλαμβανόμενης καταπόνησης προκαλούνται όταν συγκεκριμένα μέρη του σώματος επαναλαμβάνουν συνεχώς τις ίδιες κινήσεις για μεγάλα χρονικά διαστήματα. Παραδείγματα τέτοιου είδους επικίνδυνων εργασιών συμπεριλαμβάνουν τη δακτυλογράφηση, τις σχετικές με υπολογιστή εργασίες και τους χειριστές που ελέγχουν διάφορα αντικείμενα σε μηχανές ηλεκτρονικής ανίχνευσης.</i>

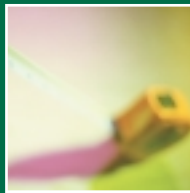
Οι εθνικές εκθέσεις εκφράζουν σημαντικό ενδιαφέρον σε τέσσερα θέματα κλειδιά: στις «αλλαγές εργασιακών προτύπων», στις «ψυχοκοινωνικές πλευρές του προβλήματος», στην «εργονομία» και στους «παράγοντες χημικού κινδύνου». Ο αριθμός των Εστιακών Πόλων που υπέδειξαν αυτά τα θέματα υπογραμμίζει τη σημασία τους και ορίζει ως αναγκαία την αντιμετώπισή τους μέσω της λήψης συμπληρωματικών προληπτικών μέτρων. Μαζί με τα ψυχοκοινωνικά θέματα, το άγχος ήταν αυτό που επιλέχθηκε συχνότερα από δέκα Εστιακούς Πόλους, τα οποία ζήτησαν συμπληρωματικά προληπτικά μέτρα για την καταπολέμησή του.

Η εργονομία, η οποία συμπεριλαμβάνει τον χειρωνακτικό χειρισμό, την ανύψωση / διακίνηση, την επαναλαμβανόμενη καταπόνηση κ.λπ., επιλέχθηκε επίσης πολύ συχνά ως πρόβλημα προς επίλυση μέσω συμπληρωματικών προληπτικών μέτρων.

Ο χειρισμός και η χρήση νέων χημικών ουσιών αποτελούν επίσης θέμα για το οποίο οκτώ Εστιακοί Πόλοι ζήτησαν την λήψη συμπληρωματικών προληπτικών μέτρων.

Η ανάλυση των αναδυόμενων κινδύνων που απειλούν ιδιαίτερα ευαίσθητες στον κίνδυνο ομάδες έδειξε ότι και τα δύο άκρα του ηλικιακού φάσματος των εργαζομένων (νεαροί και προχωρημένης ηλικίας εργαζόμενοι) είναι ευαίσθητοι σε κινδύνους συνδεδεμένους με το χώρο εργασίας, για διαφορετικούς λόγους.

4.

ΑΡΧΙΚΑ ΑΝΤΛΟΥΜΕΝΑ ΠΟΡΙΣΜΑΤΑ

ΑΡΧΙΚΑ ΑΝΤΛΟΥΜΕΝΑ ΠΟΡΙΣΜΑΤΑ

Αντλήθηκαν ορισμένα πορίσματα από τη διαδικασία διεξαγωγής της πιλοτικής μελέτης για την κατάσταση της ΕΑΥ στην ΕΕ, τα οποία σκιαγραφούνται στο παρόν κεφάλαιο. Οι δυσκολίες σύγκρισης των εθνικών δεδομένων με τα δεδομένα της ΕΕ μαζί με τον εντοπισμό των κενών στα δεδομένα παρουσιάζονται στην ενότητα 4.1. Η έλλειψη δεδομένων για συγκεκριμένες κατηγορίες κινδύνου (μέγεθος εταιρείας, φύλο, ηλικία και καθεστώς απασχόλησης) επισημαίνεται στην ενότητα 4.2. Τέλος, μερικά από τα σημαντικότερα δυνατά και αδύνατα σημεία της πιλοτικής μελέτης παρουσιάζονται στην ενότητα 4.3.

Αναμφίβολα η πιλοτική μελέτη έχει εντοπίσει αρκετούς τομείς ζωτικής σημασίας για μελλοντική συζήτηση όπου θα μπορούσαν να γίνουν μελλοντικές βελτιώσεις σε όλη τη διαδικασία. Σε αυτό το στάδιο της διαδικασίας υποβολής εκθέσεων της πιλοτικής μελέτης, έχουν ήδη αντληθεί ορισμένα πορίσματα. Περισσότερα θα προκύψουν από τις πληροφορίες παρατηρήσεις στο «Έργο Αξιολόγησης» του Ευρωπαϊκού Οργανισμού.

Ένα σημαντικό γεγονός που προέκυψε από τη διεξαγωγή της πιλοτικής μελέτης είναι η επισημάνση έντονων διαφορών των συστημάτων ΕΑΥ στα δεκαπέντε κράτη μελέτη. Αυτό τονίζει τις δυσκολίες της σύγκρισης των στοιχείων που συγκεντρώθηκαν από τα συστήματα αυτά και της χρήσης αυτών ώστε να διαμορφωθεί μια καθολική γενική ευρωπαϊκή εικόνα ως προς την κατάσταση της ΕΑΥ.

Το εγχείρημα ενοποίησης αποδεικνύει τη σπουδαιότητα της προετοιμασίας ερωτήσεων για τη συλλογή των στοιχείων με ακριβέστερους ορισμούς ώστε να προωθηθεί μία κοινή αντίληψη, προκειμένου να αποφευχθεί η ασάφεια και να καταστεί η διαδικασία ενοποίησης ευκολότερη και ακριβέστερη.

Τα πορίσματα που αντλήθηκαν έως τώρα μπορούν να ταξινομηθούν σε τρία επίπεδα: *ευρωπαϊκό επίπεδο*, *εθνικό επίπεδο* και *επίπεδο του Ευρωπαϊκού Οργανισμού* για την προετοιμασία του εγχειριδίου και την επακόλουθη χρήση και ανάλυσή του.

Σε *ευρωπαϊκό επίπεδο*, αναφέρθηκε συχνά ότι χρησιμοποιήθηκαν ελαφρώς διαφορετικές ερωτήσεις στη 2^η Ευρωπαϊκή Μελέτη για τις συνθήκες εργασίας σε σύγκριση με αυτές των εθνικών μελετών. Εάν τα ερωτήματα που τέθηκαν διαφέρουν, τότε όχι μόνο αυτό καθιστά δυσκολότερη τη σύγκριση αλλά επίσης εγείρει αμφιβολίες σχετικά με την εγκυρότητα της εν λόγω σύγκρισης. Η σκοπιμότητα εισαγωγής ενός συνόλου τυποποιημένων/ αναρμονισμένων ερωτήσεων για μελλοντικές ευρωπαϊκές μελέτες σχετικά με τις συνθήκες εργασίας, και της χρήσης του ίδιου συνόλου σε εθνικό επίπεδο θα μπορούσε να αποτελέσει ενδεχόμενο σημείο συζήτησης για κάθε μελλοντική στρατηγική σχεδιασμού.

Σε *εθνικό επίπεδο*, για τις κατηγορίες, τους τομείς και τα επαγγέλματα κινδύνου, οι Εσθιακοί Πόλοι παρείχαν μια απάντηση με βάση ορισμένες πηγές δεδομένων, εθνικά δεδομένα, στατιστικές μελέτες, δημοσιευμένα δεδομένα ή λαμβάνοντας υπόψη τη γνωμοδότηση των εμπειρογνομώνων. Ωστόσο, πέρα από τους τομείς και τα επαγγέλματα, η διαθεσιμότητα δεδομένων για τις άλλες κατηγορίες κινδύνου ήταν περιορισμένη. Αυτό συνέβαινε ιδιαίτερα στην περίπτωση του καθεστώτος απασχόλησης, της ηλικίας και του μεγέθους της εταιρείας. Χωρίς αυτά τα δεδομένα, δεν ήταν εφικτή η παρουσίαση μιας ευρωπαϊκής εικόνας ή η επικύρωση ορισμένων από τα σημεία συζήτησης που τέθηκαν.

Για να παραχθεί μια ενοποιημένη έκθεση που θα ήταν έγκυρη από στατιστικής σκοπιάς, κάθε κράτος μέλος θα έπρεπε να χρησιμοποιήσει σχεδόν ταυτόσημο σχέδιο συλλογής δεδομένων με παρόμοια σύνολα ερωτήσεων σε εθνικό επίπεδο προκειμένου να διασφαλιστεί η κοινή αντίληψη αυτών των ερωτημάτων.

Για μερικά από τα παλαιότερα θέματα ασφάλειας και υγείας στον χώρο εργασίας, δηλαδή θόρυβος και αμίαντος, φάνηκε να υπάρχει πλήθος διαθέσιμων στοιχείων. Αυτοί οι τομείς φάνηκε να έχουν προστατευτεί μέχρι ένα σημείο δια της εφαρμογής μέτρων ελέγχου όπως νομοθεσία, παρακολούθηση/ επιτήρηση και εκστρατείες ευαισθητοποίησης/ ενημέρωσης. Για άλλες κατηγορίες έκθεσης, π.χ. άγχος, χώρος εργασίας καθορισμένος από κοινωνικές απαιτήσεις και χώρος εργασίας με μηχανές, η διαθεσιμότητα δεδομένων ήταν ελάχιστη.

Στο *επίπεδο του Ευρωπαϊκού Οργανισμού*, αναγνωρίζεται ότι η προετοιμασία του εγχειριδίου χωρίς ερωτήσεις ανοικτού τύπου έχει κεφαλαιώδη σημασία. Για μελλοντικές μελέτες, οι ερωτήσεις στο εγχειρίδιο θα μπορούσαν να συμπληρωθούν από πρόσθετα κείμενα / διαβαθμισμένες κλίμακες ώστε να βοηθήσουν τους αποκρινόμενους προκειμένου να αποφευχθούν οι ασάφειες. Παραδείγματος χάρι, στο παρόν εγχειρίδιο, πώς ερμηνεύτηκε ο ορισμός του «κινδύνου» από τα κράτη μέλη; Επρόκειτο για «κίνδυνο» βασισμένο σε πραγματικά ιστορικά αρχεία (τραυματισμοί / θάνατοι / ασθένειες) ή για «κίνδυνο» με το σκεπτικό ότι μεγάλος αριθμός ατόμων εκτίθεται σε ένα συγκεκριμένο κίνδυνο;

Επίσης, πρέπει να δοθεί προσοχή προκειμένου να διαπιστώσουμε κατά πόσο καθεμία από τις χρησιμοποιούμενες κατηγορίες κινδύνου θα παρείχε ουσιαστικά αποτελέσματα, π.χ. μέγεθος εταιρείας, εάν τα δεδομένα παρέχονταν ελεύθερα. Εάν έπρεπε να συμπεριληφθεί η εν λόγω κατηγορία σε μελλοντικές μελέτες παρακολούθησης της ΕΑΥ, τότε έπρεπε να δοθούν σαφείς οδηγίες για το νόημα του μεγέθους. Παραδείγματος χάρι, μια μεγάλη εταιρεία με 500 υπαλλήλους μπορεί στην πραγματικότητα να συγκροτείται από δέκα μικρότερες ξεχωριστές μονάδες, με 50 ανθρώπους η καθεμία που εργάζονται αυτόνομα. Πρόκειται άραγε για εταιρεία μεγάλου ή μικρού μεγέθους;

Η αλληλεπίδραση ανάμεσα στις κατηγορίες κινδύνου μπορεί να χρειάζεται περαιτέρω διερεύνηση για να διευκολύνει την αποσαφήνιση των κατηγοριών, ειδικότερα για να γίνει διαφοροποίηση ανάμεσα στη συνέπεια και τη γενεσιουργό αιτία.

Τα στοιχεία που συγκεντρώθηκαν στις εθνικές εκθέσεις δίνουν μια εικόνα του τι συνέβη, δηλαδή πρόκειται για μέτρο που ανταποκρίνεται σε όσα έχουν γίνει. Προς το παρόν, δεν υπάρχει καμία ένδειξη για τα θέματα προνοητικότητας όπως ο βαθμός στον οποίο έχει εφαρμοστεί συγκεκριμένη ευρωπαϊκή νομοθεσία και κατά πόσο βρίσκεται σε ισχύ. Σε ένα ολοκληρωμένο σύστημα διαχείρισης ασφάλειας και υγείας, τόσο τα στοιχεία ανταπόκρισης όσο και τα στοιχεία προνοητικότητας είναι ουσιαστικοί δείκτες απόδοσης.

Για κάθε επανάληψη της πιλοτικής μελέτης, θα χρειαστούν περαιτέρω διευκρινίσεις για ορισμένα από τα συζητηθέντα θέματα. Ειδικότερα, αυτό παραπέμπει στις απαντήσεις στην ερώτηση αξιολόγησης που χρησιμοποιείται στην πιλοτική μελέτη. Όταν ένας Εσθιακός Πόλος υποδείκνυε ότι ήταν απαραίτητη η ανάπτυξη πρόσθετων προληπτικών μέτρων, δεν ήταν πάντα προφανής η έκταση αυτών των μέτρων. Τα προληπτικά μέτρα θα μπορούσαν να κυμαίνονται από την εισαγωγή νέας νομοθεσίας έως εκστρατείες ευαισθητοποίησης, μελέτες, επιτόπιες επιθεωρήσεις, δημοσιευμένα στοιχεία όπως συμβουλευτικά σημειώματα ή κώδικες πρακτικής ή γενικά ενημερωτικά φυλλάδια. Επίσης, τα εν λόγω προληπτικά μέτρα θα μπορούσαν να εφαρμοστούν είτε επικεντρωμένα σε έναν συγκεκριμένο βιομηχανικό τομέα και τις συναφείς διαδικασίες του είτε βάσει μιας ευρύτερης προσέγγισης καλύπτοντας πολλούς τομείς και διαδικασίες. Και στις δυο περιπτώσεις, το εγχειρίδιο θα πρέπει να αντικατοπτρίζει την ανάγκη συλλογής των εν λόγω στοιχείων.

4.1

ΚΕΝΑ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ - ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ/ ΕΘΝΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Η έλλειψη διαθέσιμων δεδομένων και τα προβλήματα συγκρισιμότητας που αντιμετώπισαν οι Εσθιακοί Πόλοι μεταξύ των εθνικών δεδομένων και των δεδομένων της ΕΕ καθίσταται εμφανής από τον ακόλουθο πίνακα. Αυτός ο πίνακας παρουσιάζει μια επισκόπηση κάθε δείκτη έκθεσης και της συνέπειας της ΕΑΥ προσδιορίζοντας τον αριθμό των Εσθιακών Πόλων που μπόρεσαν να κάνουν συγκρίσεις και αυτών που δεν μπόρεσαν είτε λόγω έλλειψης εθνικών δεδομένων είτε λόγω ανομοιοτήτων μεταξύ των συνόλων των δεδομένων.

	Ερώτηση 1				Ερώτηση 2			
	«Υπάρχουν διαφορές ανάμεσα στα εθνικά δεδομένα και τα δεδομένα από ευρωπαϊκές πηγές:»				«Τα συμπληρωματικά εθνικά στοιχεία τονίζουν τομείς ή επαγγέλματα που δεν είναι εμφανή από τα δεδομένα της ΕΕ:»			
	Ναι	Όχι	Καμία αναφερόμενη σύγκριση		Ναι	Όχι	Καμία αναφερόμενη σύγκριση	
			Έλλειψη εθνικών δεδομ.	Δυσκολία συγκρισιμότητας δεδομένων			Έλλειψη εθνικών δεδομ.	Δυσκολία συγκρισιμότητας δεδομένων
Έκθεση σε φυσικούς παράγοντες								
Θόρυβος	4	4	2	5	4	4	3	4
Δονήσεις	3	4	4	4	3	2	6	4
Υψηλή θερμοκρασία	0	2	9	4	1	2	9	3
Χαμηλή θερμοκρασία	1	2	8	4	0	3	9	3
Έκθεση στάσης σώματος και κινήσεων								
Ανύψωση/ μετακίνηση βαρέων φορτίων	5	2	4	4	4	2	5	4
Επαναλαμβανόμενες κινήσεις	5	2	4	4	3	2	6	4
Επίπονες στάσεις εργασίας	5	2	4	4	3	3	6	3
Χειρισμός χημικών ουσιών	3	2	6	4	3	2	7	3
Ψυχοκοινωνικές συνθήκες εργασίας								
Ταχύς ρυθμός εργασίας	6	1	5	3	1	1	9	4
Χώρος εργασίας καθορισμένος από κοινωνικές απαιτήσεις	3	1	8	3	2	0	9	4
Χώρος εργασίας με μηχανές	3	1	9	2	1	0	11	3
Σωματική βία	2	2	7	4	4	0	9	2
Κακή μεταχείριση και άδικη επιβολή κυρώσεων	2	2	6	5	1	0	9	5
Σεξουαλική παρενόχληση	3	3	7	2	2	2	10	1
Μονότονη εργασία	4	2	6	3	2	1	9	3
Πλαίσιο εργασίας								
Ατομικός προστατευτικός εξοπλισμός	1	2	7	5	1	0	10	4
Συνέπειες της ΕΑΥ								
Μυοσκελετικές παθήσεις	2	1	5	7	2	1	8	4
Ίγχος	3	2	6	4	1	1	8	5
Απουσία λόγω επαγγελματικής ασθένειας	5	1	8	1	5	0	10	0
Στοιχεία περί κινδύνων	1	2	8	4	0	0	10	5
Κατάρτιση από τον εργοδότη	1	2	11	1	1	2	10	2

Ο προαναφερόμενος πίνακας δείχνει ότι στην πλειοψηφία τους οι δείκτες έκθεσης/ οι συνέπειες της ΕΑΥ που καθορίζουν κατά πόσο υπήρξαν διαφορές ανάμεσα στα εθνικά και τα ευρωπαϊκά δεδομένα και κατά πόσο τα πρόσθετα εθνικά δεδομένα κατάφεραν να τονίσουν τομείς και/ή επαγγέλματα κινδύνου ήταν απροσδιόριστοι. Σε σχέση με την ερώτηση 1: «Υπάρχουν διαφορές ανάμεσα στα εθνικά δεδομένα και τα δεδομένα από ευρωπαϊκές πηγές;», η απάντηση που δόθηκε συχνότερα ήταν η έλλειψη εθνικών δεδομένων, συνεπώς η αδυναμία των Εστιακών Πόλων να απαντήσουν στο ερώτημα.

Ομοίως, για την ερώτηση 2, στην πλειοψηφία των περιπτώσεων, οι Εστιακοί Πόλοι δεν μπόρεσαν να απαντήσουν στο ερώτημα λόγω έλλειψης εθνικών δεδομένων. Πιο ακριβή στοιχεία πίσω από αυτές τις ανεπάρκειες θα καταστούν προφανείς από το έργο «Αξιολόγησης» του Ευρωπαϊκού οργανισμού.

Κάθε μελλοντική επανάληψη του έργου θα χρειαστεί να εκτιμήσει τη σπουδαιότητα των εν λόγω ερωτημάτων και κατά πόσο θα μπορούσε να εφαρμοστεί μια μέθοδος για να διευκολύνει την παροχή των απαραίτητων απαντήσεων.

Ο ακόλουθος πίνακας προβαίνει σε μια επισκόπηση της διαθεσιμότητας δεδομένων σχετικά με τους δείκτες έκθεσης σε εθνικό επίπεδο¹³.

---

¹³ Τα δεδομένα ήταν διαθέσιμα από διάφορες πηγές όπως εθνικές μελέτες.

Κόστος Μέλος	Δείκτης έκθεσης / Συνέπεια της ΕΑΥ										
	Θόρυβος	Δονήσεις	Υψηλή Θερμοκρασία	Χαμηλή Θερμοκρα- σία	Ανύψωση/ μετακίνηση Βαρέων Φορτίων	Επαναλαμ- βανόμενες κινήσεις	Επίπονες στάσεις εργασίας	Χειρισμός χημικών ουσιών	Ταχύς ρυθμός εργασίας	Χώρος εργασίας βάσει κοινωνικών απαιτήσεων	Χώρος εργασίας με μηχανήματα
A											
B											
Δ	*	*	*	*	*	*	*	*	*		
Φ	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Γ	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
ΓΡΜ	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
ΕΛ	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Ο	*	*	*	*	*	*	*	*	*		
ΙΡ											
Ι											
Λ	*		*		*		*	*			
Π											
ΙΣ	*	*			*	*	*	*	*	*	*
Σ	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
ΜΒ	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Σύνολο	10	9	7	6	9	9	9	7	7	5	4

Κόστος Μέλος	Δείκτης έκθεσης / Συνέπεια ΕΑΥ									
	Σωματική βία	Παρενόχληση & κακή μεταχείριση	Σεξουαλική παρενόχληση	Μονότονη εργασία	ΑΠΕ	Μυοσκελετικές παθήσεις	Άγχος	Απουσία λόγω επαγγελματικής ασθένειας	Ενημέρωση για κινδύνους	Κατάρτιση
A						*		*		
B			*							
Δ										
Φ	*			*	*			*	*	*
Γ					*					
ΓΡΜ				*		*	*	*		
ΕΛ	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
ΚΧ		*	*	*	*	*		*		
ΙΡ										
Ι						*		*	*	*
Λ										
Π										
ΙΣ	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Σ	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
ΗΒ	*	*	*	*		*	*	*	*	*
Σύνολο	5	3	4	7	5	8	5	9	3	5

4.2 ΚΕΝΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ ΓΙΑ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΣΕ ΚΙΝΔΥΝΟ

Ο ακόλουθος πίνακας δείχνει πού οι εθνικές εκθέσεις περιείχαν εθνικά δεδομένα και πού υπήρξε έλλειψη για τις ακόλουθες κατηγορίες σε κίνδυνο: μέγεθος εταιρείας, φύλο, ηλικία και καθεστώς απασχόλησης.

Έκθεση/ Συνέπειες της ΕΑΥ	Μέγεθος εταιρείας	Φύλο	Ηλικία	Καθεστώς απασχόλησης
Θόρυβος	●	●	○	○
Δονήσεις	○	●	○	○
Υψηλή θερμοκρασία	○	●	○	○
Χαμηλή θερμοκρασία	○	●	○	○
Ανύψωση/ μετακίνηση βαρέων φορτίων	○	●	○	○
Επαναλαμβανόμενες κινήσεις	○	●	○	○
Επίπονες στάσεις εργασίας	○	○	○	○
Χειρισμός χημικών ουσιών	○	○	○	○
Ταχύς ρυθμός εργασίας	○	○	○	○
Χώρος εργασίας καθορισμένος από κοινωνικές απαιτήσεις	○	○	○	○
Χώρος εργασίας με μηχανές	○	○	○	○
Σωματική βία	○	○	○	○
Κακή μεταχείριση και άδικη επιβολή κυρώσεων	○	○	○	○
Σεξουαλική παρενόχληση	○	●	○	○
Μονότονη εργασία	○	○	○	○
Ατυχήματα με απουσία άνω των τριών ημερών	●	●	●	○
Θανατηφόρα ατυχήματα	○	●	●	○
Επαγγελματικές ασθένειες	○	●	●	○
Μυοσκελετικές παθήσεις	○	○	○	○
Ίγχος	○	○	○	○
Απουσία λόγω επαγγελματικής ασθένειας	○	○	○	○

Επεξήγηση:

- Δεδομένα που παρέχονται σε εθνικές εκθέσεις και επιτρέπουν τη διαμόρφωση της ευρωπαϊκής εικόνας.
- Δεδομένα που δεν παρέχονται στις εθνικές εκθέσεις και, συνεπώς, δεν μπόρεσε να διαμορφωθεί κάποια ευρωπαϊκή εικόνα.

Σαφώς, ο προαναφερόμενος πίνακας παρουσιάζει ολοκληρωτική έλλειψη εθνικών στοιχείων σχετικά με το καθεστώς απασχόλησης. Όσον αφορά το μέγεθος της επιχείρησης και την ηλικία, η κατάσταση δεδομένων ήταν σχεδόν εξίσου ελλιπής, όπου δεδομένα υπήρχαν μόνο για δυο και τρεις δείκτες έκθεσης/ συνέπειες της ΕΑΥ, αντίστοιχα. Για το φύλο, ήταν διαθέσιμα εθνικά δεδομένα για δέκα δείκτες έκθεσης/ συνέπειες της ΕΑΥ.

Ίσως ήταν δύσκολη η συλλογή δεδομένων για ορισμένους δείκτες έκθεσης λόγω των αλληλεπιδράσεων, δηλαδή το άγχος, η κακή μεταχείριση και η άδικη επιβολή κυρώσεων, η σεξουαλική παρενόχληση μπορούν να αλληλοεπηρεαστούν.

Ίσως χρειαστεί περαιτέρω έρευνα για να καθοριστεί η σχετική σπουδαιότητα αυτών των δεικτών από τη σκοπιά του κινδύνου προκειμένου να διαπιστωθεί αν αξίζει τον κόπο η προσπάθεια συλλογής, ταξινόμησης και ανάλυσης των εν λόγω δεδομένων. Εάν αυτές οι κατηγορίες κινδύνου πρέπει να εξεταστούν σε κάποιο μελλοντικό εγχείρημα παρακολούθησης της ΕΑΥ ως μηχανισμός προσδιορισμού ευάλωτων ομάδων, τότε ίσως είναι απαραίτητες περαιτέρω συζητήσεις για να διαπιστωθεί η αξία αυτών των δεικτών και η καλύτερη μέθοδος συλλογής αξιόπιστων στοιχείων.

Η έκταση των διαφόρων συστημάτων ΕΑΥ που λειτουργούν σε κάθε κράτος μέλος ήταν εμφανής στις απαντήσεις στα ερωτήματα που στόχευαν στη συλλογή πληροφοριών για τα συστήματα αυτά. Οι πληροφορίες που δόθηκαν για το ποσοστό των εργαζομένων που καλύπτονταν από προληπτικές υπηρεσίες ΕΑΥ και τον αριθμό των εργαζομένων που καταρτίζονταν σε θέματα ΕΑΥ κάθε χρόνο ήταν ανεπαρκείς για να δώσουν μια ευρωπαϊκή εικόνα. Ίσως σταθεί απαραίτητη η καλύτερη κατανόηση των συστημάτων ΕΑΥ στα κράτη μέλη για τη μελλοντική συλλογή δεδομένων σχετικά με την κατάσταση της επαγγελματικής ασφάλειας και υγείας στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

4.3 ΔΥΝΑΤΑ ΚΑΙ ΑΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ

Η έκθεση «Κατάσταση της ΕΑΥ στην ΕΕ - πιλοτική μελέτη» είναι το τελικό προϊόν σημαντικών προσπάθειών από πολλά μέρη και στα δεκαπέντε κράτη μέλη. Περιλαμβάνονται τα εθνικά δίκτυα και συνδεδεμένες ενώσεις που ασχολούνται με τη συλλογή δεδομένων, την απάντηση στο εγχειρίδιο και την ετοιμασία των εθνικών εκθέσεων προκειμένου να περιγραφεί η κατάσταση της επαγγελματικής ασφάλειας και υγείας στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Αυτή η διαδικασία συλλογής δεδομένων αποτελεί ένα δυνατό σημείο της ολοκληρωμένης μελέτης.

Η πιλοτική μελέτη ήταν το πρώτο βήμα στην ανάπτυξη ενός μεθοδολογικού συστήματος παρακολούθησης της επαγγελματικής ασφάλειας και υγείας στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Κατέγραψε τα αδύνατα σημεία στην ταξινόμηση των δεδομένων από ένα τόσο ποικίλο φάσμα πηγών πληροφόρησης σε όλη την ΕΕ. Ωστόσο, κατά τη διάρκεια αυτής της διαδικασίας αποκτήθηκαν πολλά χρήσιμα στοιχεία και αυτή η έκθεση παρουσιάζει μια διεξοδική ποιοτική επιλεκτική ανάλυση.

Η έκθεση έχει διάφορα δυνατά και αδύνατα σημεία όπως παρουσιάζονται ακολούθως:

Δυνατά σημεία:

- Παρέχει μια διεξοδική, τεκμηριωμένη, ποιοτική επιλεκτική ανάλυση της κατάστασης της επαγγελματικής ασφάλειας και υγείας στην Ευρωπαϊκή Ένωση και
- Παρουσιάζει πολύτιμα στοιχεία όσον αφορά τους τομείς που προσδιορίστηκαν και ενέχουν τον μεγαλύτερο κίνδυνο βάσει των συζητήσεων.

Αδύνατα σημεία:

- Η λήψη ποσοτικών δεδομένων ήταν εξαιρετικά πολύπλοκο καθήκον για τη μελέτη αυτή και
- Ως αποτέλεσμα της έλλειψης ποιοτικών δεδομένων σχετικά με ορισμένα θέματα για κάποια κράτη μέλη, ορισμένες απαντήσεις προήλθαν από την αντιπαραβολή της γνωμοδότησης των εμπειρογνομόνων.

Εκτός από τα πολύτιμα στοιχεία που προέκυψαν από την ανάλυση των συγκεντρωτικών στοιχείων, το ίδιο το εγχείρημα παρείχε πολύτιμες πληροφοριακές παρατηρήσεις όσον αφορά τους περιορισμούς στη διεξαγωγή μιας παρόμοιας μελέτης εκτός εθνικών συνόρων. Αυτοί οι περιορισμοί συζητούνται εμπεριστατωμένα στην κύρια έκθεση και περιλαμβάνουν στοιχεία όπως ορισμούς και ερμηνείες, αποκλίσεις από τα μοντέλα των απαντήσεων, μη διαθεσιμότητα στοιχείων και αντιμετώπιση της μη παροχής απαντήσεων.

Ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός έχει ήδη ξεκινήσει ένα έργο για να αξιολογήσει την πιλοτική μελέτη προκειμένου να αξιολογήσει και να βελτιώσει τη διαδικασία και τη μεθοδολογία για μελλοντικές μελέτες. Θα υπάρξει επικοινωνία με όλους τους παράγοντες που εμπλέκονται στην πιλοτική μελέτη για να παρουσιάσουν τις εμπειρίες και τις απόψεις τους σχετικά με τη διαδικασία συλλογής και ενοποίησης δεδομένων, όπως η εμπλοκή των εταίρων των εθνικών δικτύων, οι προσπάθειες που καταβλήθηκαν για την προετοιμασία των εθνικών εκθέσεων, οι προβληματικοί τομείς που εντοπίστηκαν, και η μεθοδολογία που χρησιμοποιήθηκε στην πιλοτική μελέτη. Άλλα θέματα, π.χ. αξιοπιστία των δεικτών, προστιθέμενη αξία των εθνικών εκθέσεων, εξετάζονται επίσης στο έργο «Αξιολόγηση».

5.

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΙΚΟΝΑ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ
ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΘΕΣΗΣ/ ΤΙΣ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ
ΤΗΣ ΕΑΥ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΙΚΟΝΑ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΘΕΣΗΣ/ ΤΙΣ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΤΗΣ ΕΑΥ

Για να παρουσιαστεί με συντομία η ευρωπαϊκή εικόνα ως προς κάθε δείκτη έκθεσης / συνέπεια της ΕΑΥ, δίνεται μια περίληψη στις ακόλουθες σελίδες. Βάση αποτέλεσαν τα πορίσματα των στοιχείων που ταξινομήθηκαν από τις δεκαπέντε εθνικές εκθέσεις. Για τον λόγο αυτό, δεν έχουν συμπεριληφθεί σχόλια μεμονωμένων Εσσιακών Πόλων.

Τα συνοπτικά στοιχεία περιέχουν:

- Μια περιγραφή των πιθανών επιπτώσεων στην υγεία λόγω του δείκτη έκθεσης·
- Μια ευρωπαϊκή εικόνα από τα δεδομένα της ESWC·
- Κατηγορίες τομέων που ενέχουν τον μεγαλύτερο κίνδυνο όπως προκύπτει από τις εθνικές εκθέσεις και τον αριθμό των απαντήσεων των Εσσιακών Πόλων·
- Κατηγορίες επαγγελματιών που ενέχουν τον μεγαλύτερο κίνδυνο όπως προκύπτει από τις εθνικές εκθέσεις και τον αριθμό των απαντήσεων των Εσσιακών Πόλων·
- Στοιχεία για άλλες κατηγορίες κινδύνου: μέγεθος εταιρείας, φύλο, ηλικία, καθεστώς απασχόλησης, τάσεις·
- Εσσιακούς Πόλους που προσδιόρισαν την ανάγκη για πρόσθετα προληπτικά μέτρα·
- Περιγραφή υποδεικνυόμενης δράσης· και
- Περίληψη των παραληφθέντων σχολίων.

Οι δείκτες έκθεσης/ συνέπειες της ΕΑΥ που εκτιμήθηκαν περιλαμβάνουν:

Δείκτης έκθεσης/ συνέπεια της ΕΑΥ	Αναφορά σε σελίδα
ΕΚΘΕΣΗ ΣΕ ΦΥΣΙΚΟΥΣ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ	
Θόρυβος	34
Δονήσεις	35
Υψηλή θερμοκρασία	36
Χαμηλή θερμοκρασία	37
ΕΚΘΕΣΗ ΣΤΑΣΕΩΝ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΕΩΝ	
Ανύψωση/ μετακίνηση βαρέων φορτίων	38
Επαναλαμβανόμενες κινήσεις	39
Επίπονες στάσεις εργασίας	40
ΧΕΙΡΙΣΜΟΣ ΧΗΜΙΚΩΝ ΟΥΣΙΩΝ	41
ΨΥΧΟΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	
Ταχύς ρυθμός εργασίας	42
Χώρος εργασίας καθορισμένος από κοινωνικές απαιτήσεις	43
Χώρος εργασίας με μηχανές	44
Σωματική βία	45
Κακή μεταχείριση και άδικη επιβολή κυρώσεων	46
Σεξουαλική παρενόχληση	47
Μονότονη εργασία	48
ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΤΗΣ ΕΑΥ	
Ατομικός προστατευτικός εξοπλισμός	49
Ατυχήματα με απουσία άνω των 3 ημερών	50
Θανατηφόρα ατυχήματα	52
Επαγγελματικές ασθένειες	54
Μυοσκελετικές παθήσεις	55
Ύψος	56
Απουσία λόγω επαγγελματικής ασθένειας	57

Δείκτης έκθεσης: Θόρυβος

Πιθανές επιπτώσεις στην υγεία	Απώλεια ακοής λόγω θορύβου, βόμβος (μόνιμα κουδούνισματα μπορούν να ακούγονται στα αυτιά), άνοδος ορίου ακοής (αρχικά προσωρινό αλλά γίνεται μόνιμο με την παρατεταμένη έκθεση), απώλεια ήχων υψηλής συχνότητας που οδηγεί σε προβλήματα επικοινωνίας και απώλεια επαφής σε κοινωνικές περιστάσεις. Η έκθεση στο θόρυβο μπορεί επίσης να έχει δευτερογενείς επιπτώσεις όπως άγχος και προβλήματα επικοινωνίας στον χώρο εργασίας, προκαλώντας ατυχήματα
Ευρωπαϊκή εικόνα¹⁴	28% όλων των ερωτηθέντων εργαζομένων ήταν εκτεθειμένοι σε θόρυβο.
Περισσότερο απειλούμενες κατηγορίες τομέων από τις εθνικές εκθέσεις που χρησιμοποιούν τον κώδικα NACE¹⁵ Τα νούμερα στις παρενθέσεις δηλώνουν τον αριθμό απαντήσεων των Εστιικών Πόλων	28 Παραγωγή κατεργασμένων μεταλλικών προϊόντων πλην μηχανημάτων και ειδών εξοπλισμού (10)· 20 Παραγωγή ξύλου, ξύλινων προϊόντων και φελλών, πλην επίπλων, ψάθινων αντικειμένων και επικαλυμμένων υλικών (10)· 27 Παραγωγή βασικών μετάλλων (9)· 21 Παραγωγή χάρτου και χάρτινων προϊόντων (7)· 45 Κατασκευές (7)· 17 Παραγωγή υφαντουργικών ειδών (6).
Περισσότερο απειλούμενες κατηγορίες επαγγελματιών από τις εθνικές εκθέσεις που χρησιμοποιούν τον κώδικα ISCO¹⁶ Τα νούμερα στις παρενθέσεις δηλώνουν τον αριθμό απαντήσεων των Εστιικών Πόλων	82 Χειριστές μηχανημάτων και συναρμολογητές (14)· 72 Μεταλλοτεχνίτες, χειριστές μηχανημάτων και συναφή επαγγέλματα (12)· 81 Χειριστές μόνιμων και συναφών εγκαταστάσεων (10)· 93 Εργαζόμενοι σε μεταλλεία, κατασκευές, βιομηχανίες και μεταφορές (9)· 71 Εργαζόμενοι σε εξορύξεις και οικοδομικά επαγγέλματα (6)· 83 Οδηγοί και χειριστές κινητών εγκαταστάσεων (5)· 74 Λοιποί χειροτέχνες και απασχολούμενοι σε συναφή επαγγέλματα (5)· 73 Χειριστές μηχανημάτων ακριβείας, χειροτέχνες, εκτυπωτές και συναφή επαγγέλματα (5).
Άλλες κατηγορίες κινδύνου	Μέγεθος επιχείρησης: Στα σχόλιά τους, οι Εστιικοί Πόλοι θεώρησαν ότι οι μικρότερες επιχειρήσεις ενέχουν μεγαλύτερο κίνδυνο από τον θόρυβο για διάφορους πιθανούς λόγους. Αυτοί οι λόγοι περιλαμβάνουν τη χρήση παλαιότερων μηχανημάτων, λιγότερους διαθέσιμους πόρους, λιγότερες γνώσεις και πραγματογνωμοσύνη των κινδύνων και των μέτρων ελέγχου που υπάρχουν για την αντιμετώπιση των προβλημάτων θορύβου στον χώρο εργασίας. Φύλο: Έντεκα Εστιικοί Πόλοι προσδιόρισαν ότι οι άνδρες, ιδιαίτερα οι εργάτες παραγωγής, διέτρεχαν τον μεγαλύτερο κίνδυνο από την έκθεση σε θόρυβο. Ηλικία: Οι Εστιικοί Πόλοι έκριναν ότι οι νεαρότεροι ήταν πιο τρωτοί στην έκθεση στο θόρυβο και σε πιθανή απώλεια ακοής και ότι ο κίνδυνός τους επιδειωνόταν από κοινωνικούς παράγοντες. Καθεστώς απασχόλησης: Οι Εστιικοί Πόλοι ανέφεραν ότι οι προσωρινοί υπάλληλοι, οι αυτοαπασχολούμενοι, οι εργαζόμενοι με σύμβαση ορισμένου χρόνου, όσοι βρίσκονται σε μαθητεία και το άτυπο εργατικό δυναμικό διατρέχουν κίνδυνο λόγω της έκθεσης σε θόρυβο στον χώρο εργασίας. Αυτές οι ομάδες συχνά έχουν λιγότερα διαθέσιμα στοιχεία για θέματα ασφαλείας και υγείας, λιγότερη κατάρτιση και λιγότερη επίσημη επίβλεψη και έλεγχο στον χώρο εργασίας.
Τάσεις	Όσον αφορά την τάση έκθεσης σε θόρυβο στον χώρο εργασίας τα τελευταία 3-5 χρόνια, οι Εστιικοί Πόλοι ήταν σχεδόν ομοιόμορφα κατανεμημένοι ανάμεσα σε μια μειωμένη τάση και μια σταθερή τάση. Έξι Εστιικοί Πόλοι ανέφεραν ότι η έκθεση είχε μειωθεί, ενώ άλλοι έξι ανέφεραν ότι η τάση για έκθεση παρέμεινε σταθερή. Μόνο δυο εντόπισαν αύξηση στην τάση έκθεσης και ένας ακόμα Εστιικός Πόλος δεν μπόρεσε να καθορίσει κάποια συγκεκριμένη τάση.
Εστιικοί Πόλοι που προσδιορίζουν την ανάγκη για πρόσθετα προληπτικά μέτρα	Βέλγιο, Φινλανδία, Ιρλανδία, Ιταλία, Πορτογαλία, Ισπανία και Μεγάλη Βρετανία
Περιγραφή υποδεικνυόμενης δράσης¹⁷	Δυο κράτη μέλη έχουν ξεκινήσει εθνικά προγράμματα για να καταπολεμήσουν το θόρυβο στην εργασία, π.χ. να μειώσουν την έκθεση σε επικίνδυνη στάθμη θορύβου για συγκεκριμένους καθορισμένους τομείς κατά 50% περίπου εντός πέντε ετών.
Λοιπές συναφείς πληροφορίες	Όποτε αναφέρθηκε ότι μειώθηκε η έκθεση σε στάθμη θορύβου, αυτό επιτεύχθηκε με διάφορα μέσα όπως η εισαγωγή μηχανημάτων χαμηλής στάθμης θορύβου, ο αυτοματισμός εργασιακών διαδικασιών και ο τηλεχειρισμός εξοπλισμού ώστε να απομονωθεί ο χειριστής από την πηγή θορύβου. Αυτές οι μέθοδοι στάθηκαν αποτελεσματικές σε βιομηχανίες όπως εκμετάλλευση μεταλλείων, παραγωγή χάλυβα, χάρτου και χημικών ουσιών. Η αυξημένη χρήση προσωρινού εργατικού δυναμικού μπορεί επίσης να επιφέρει τη μείωση του κινδύνου μειώνοντας την έκθεση των ατόμων, κατανέμοντας με αυτόν τον τρόπο τον συνολικό κίνδυνο σε μεγαλύτερο αριθμό. Εντούτοις, ομάδες όπως το προσωρινό εργατικό δυναμικό μπορεί να είναι πιο ευάλωτες στην έκθεση σε θόρυβο λόγω της έλλειψης πληροφόρησης, επίβλεψης και ελέγχου στον χώρο εργασίας.

¹⁴ Δεδομένα ESWC, 2η Μελέτη του Ευρωπαϊκού Ιδρύματος, Δουβλίνο 1996.¹⁵ Οι συχνότερα προσδιορισμένοι τομείς που ενέχουν τον μεγαλύτερο κίνδυνο σύμφωνα με τους Εστιικούς Πόλους.¹⁶ Τα συχνότερα προσδιορισμένα επαγγέλματα που ενέχουν τον μεγαλύτερο κίνδυνο σύμφωνα με τους Εστιικούς Πόλους.¹⁷ Οι περιγραφές περαιτέρω μέτρων μπορούν να βρεθούν στα μεμονωμένα κεφάλαια που πραγματεύονται την έκθεση ή τη συνέπεια της ΕΑΥ.

Δείκτης έκθεσης: Δονήσεις

Πιθανές επιπτώσεις στην υγεία	Οι δονήσεις οργάνων σε χαμηλές συχνότητες οδηγεί σε ναυτία. Η δόνηση ολόκληρου του σώματος οδηγεί σε πόνο χαμηλά στην πλάτη και σε βλάβη της σπονδυλικής στήλης. Οι δονήσεις που επιδρούν στα χέρια δημιουργούν σύνδρομο που επηρεάζει την κυκλοφορία του αίματος, τα νεύρα, τους μύες και τα οστά στα χέρια και τους βραχίονες οδηγώντας σε απώλεια της αισθητικότητας και της μυικής ισχύος (λαβή) και σε έντονους πόνους των χεριών. Αυτό το σύνδρομο περιλαμβάνει καταστάσεις που χαρακτηρίζουν τον "λευκό δάκτυλο". Οι ψυχολογικές επιπτώσεις περιλαμβάνουν απώλεια αυτοσυγκέντρωσης, που μπορεί να προκαλέσει δευτερογενή ατυχήματα.
Ευρωπαϊκή εικόνα¹⁸	24% όλων των ερωτηθέντων εργαζομένων ήταν εκτεθειμένοι σε δονήσεις.
Περισσότερο απειλούμενες κατηγορίες τομέων από τις εθνικές εκθέσεις που χρησιμοποιούν τον κώδικα NACE¹⁹ Τα νούμερα στις παρενθέσεις δηλώνουν τον αριθμό απαντήσεων των Εστιακών Πόλων	45 Κατασκευές (11)· 28 Παραγωγή κατεργασμένων μεταλλικών προϊόντων, πλην μηχανημάτων και ειδών εξοπλισμού (9)· 14 Λοιπές εξορυκτικές βιομηχανίες (6)· 60 Χερσαίες μεταφορές· Μεταφορές δια σωληνώσεων (6)· 01 Γεωργία, κτηνική και συναφείς δραστηριότητες (6)· 02 Δασοκομία, υλοτομία και συναφείς δραστηριότητες (5).
Περισσότερο απειλούμενες κατηγορίες επαγγελμάτων από τις εθνικές εκθέσεις που χρησιμοποιούν τον κώδικα ISCO²⁰ Τα νούμερα στις παρενθέσεις δηλώνουν τον αριθμό απαντήσεων των Εστιακών Πόλων	93 Εργαζόμενοι σε μεταλλεία, κατασκευές, βιομηχανίες και μεταφορές (10)· 71 Εργαζόμενοι σε εξορύξεις και οικοδομικά επαγγέλματα (10)· 83 Οδηγοί και χειριστές κινητών εγκαταστάσεων (10)· 72 Μεταλλοτεχνίτες, χειριστές μηχανημάτων και συναφή επαγγέλματα (9)· 92 Εργαζόμενοι σε γεωργία, αλιεία και συναφείς δραστηριότητες (6)· 82 Χειριστές μηχανημάτων και συναρμολογητές (6).
Άλλες κατηγορίες κινδύνου	<u>Φύλο:</u> Για τις αναγνωρισμένες κατηγορίες τομέων και επαγγελμάτων, έντεκα Εστιακοί Πόλοι προσδιόρισαν ότι οι άνδρες εργαζόμενοι διατρέχουν μεγαλύτερο κίνδυνο από τις δονήσεις στον χώρο εργασίας. <u>Καθεστώς απασχόλησης:</u> Θεωρήθηκε ότι οι αυτοαπασχολούμενοι και οι εργολάβοι βρίσκονται σε κίνδυνο, γεγονός που υποστηρίζεται από τα πορίσματα της μελέτης ESCW όπου εντοπίστηκε ότι οι αυτοαπασχολούμενοι διατρέχουν τον μεγαλύτερο κίνδυνο.
Τάσεις	Οι απαντήσεις στις εθνικές εκθέσεις υπέδειξαν πλήθος παρατηρήσεων σε σχέση με την τάση για έκθεση σε δονήσεις στον χώρο εργασίας. Έξι Εστιακοί Πόλοι σχολίασαν ότι είχαν εντοπίσει μια σταθερή τάση, τέσσερις είπαν ότι είχε μειωθεί, τρεις ανέφεραν φθίνουσα τάση και οι άλλοι δυο δεν κατάφεραν να καθορίσουν κάποια συγκεκριμένη τάση.
Εστιακοί Πόλοι που προσδιορίζουν την ανάγκη για πρόσθετα/προληπτικά μέτρα	Αυστρία, Βέλγιο, Δανία, Φινλανδία, Ιρλανδία, Ιταλία, Πορτογαλία, Ισπανία και Μεγάλη Βρετανία.
Περιγραφή υποδεικνυόμενης δράσης	Αρκετοί Εστιακοί Πόλοι σχολίασαν την ανάγκη για μείωση των δονήσεων στην πηγή αποτρέποντας την εκπομπή δονήσεων λόγω εργασίας από εργαλεία χειρός μέσω τεχνικών βελτιώσεων στο στάδιο του σχεδιασμού.
Λοιπές συναφείς πληροφορίες	Όπως ο θόρυβος, οι δονήσεις κρίθηκαν συνήθως κίνδυνος στο περιβάλλον εργασίας.
	Ένα κοινό θέμα που αναφέρθηκε από τους Εστιακούς Πόλους ήταν η γενική έλλειψη ενημέρωσης σε σχέση με τα προβλήματα υγείας λόγω της χρήσης των σχετικού εξοπλισμού και των μηχανημάτων, ιδίως αυτών που προκαλούν δονήσεις ολόκληρου του σώματος, και τα διαθέσιμα μέτρα ελέγχου για την εξάλειψη ή μείωση της έκθεσης στην πηγή. Η έκθεση σε κρύο μπορεί να συντελεί στην αυξανόμενη σοβαρότητα των τραυματισμών λόγω δονήσεων.

¹⁸ Δεδομένα ESCW, 2η Μελέτη του Ευρωπαϊκού Ιδρύματος, Δουβλίνο 1996.

¹⁹ Οι συχνότερα προσδιορισμένοι τομείς που ενέχουν τον μεγαλύτερο κίνδυνο σύμφωνα με τους Εστιακούς Πόλους.

²⁰ Τα συχνότερα προσδιορισμένα επαγγέλματα που ενέχουν τον μεγαλύτερο κίνδυνο σύμφωνα με τους Εστιακούς Πόλους.

²¹ Οι περιγραφές περαιτέρω μέτρων μπορούν να βρεθούν στα μεμονωμένα κεφάλαια που πραγματεύονται την έκθεση ή τη συνέπεια της EAY.

Δείκτης έκθεσης: Υψηλή θερμοκρασία

Πιθανές επιπτώσεις στην υγεία	Οι αντιδράσεις του σώματος στην υπερθέρμανση είναι αυξημένοι σφυγμοί, κράμπες μυών λόγω ανεπαρκών αλάτων, τις οποίες ακολουθούν η εξάντληση, η αφυδάτωση και η απώλεια της διανοητικής κατάστασης, οι λιποθυμίες, οι ζαλάδες και, το σοβαρότερο, η θερμοπληξία.
Ευρωπαϊκή εικόνα ²²	20% όλων των ερωτηθέντων εργαζομένων ήταν εκτεθειμένοι σε υψηλή θερμοκρασία.
Περισσότερο απειλούμενες κατηγορίες τομέων από τις εθνικές εκθέσεις που χρησιμοποιούν τον κώδικα NACE²³ Τα νούμερα στις παρενθέσεις δηλώνουν τον αριθμό απαντήσεων των Εστιικών Πόλων	27 Παραγωγή βασικών μετάλλων (10)· 15 Παραγωγή τροφίμων και ποτών (9)· 26 Παραγωγή άλλων μη μεταλλικών ορυκτών προϊόντων (8)· 28 Παραγωγή κατεργασμένων μεταλλικών προϊόντων, πλην μηχανημάτων και ειδών εξοπλισμού (5).
Περισσότερο απειλούμενες κατηγορίες επαγγελμάτων από τις εθνικές εκθέσεις που χρησιμοποιούν τον κώδικα ISCO²⁴ Τα νούμερα στις παρενθέσεις δηλώνουν τον αριθμό απαντήσεων των Εστιικών Πόλων	93 Εργαζόμενοι σε μεταλλεία, κατασκευές, βιομηχανίες και μεταφορές (10)· 72 Μεταλλοτεχνίτες, χειριστές μηχανημάτων και συναφή επαγγέλματα (8)· 81 Χειριστές μόνιμων και συναφών εγκαταστάσεων (6)· 82 Χειριστές μηχανημάτων και συναρμολογητές (5)· 74 Λοιποί χειροτέχνες και απασχολούμενοι σε συναφή επαγγέλματα (5)· 71 Εργαζόμενοι σε εξορύξεις και οικοδομικά επαγγέλματα (4).
Άλλες κατηγορίες κινδύνου	<u>Φύλο</u> : Δέκα Εστιικοί Πόλοι προσδιόρισαν ότι οι άνδρες διατρέχουν τον μεγαλύτερο κίνδυνο. <u>Ηλικία</u> : Αρκετοί Εστιικοί Πόλοι προσδιόρισαν με σαφήνεια ότι οι πιο νεαροί εργαζόμενοι, κάτω των 25 ετών, είναι περισσότερο εκτεθειμένοι στις υψηλές θερμοκρασίες.
Τάσεις	Εννέα Εστιικοί Πόλοι ανέφεραν μια σταθερή τάση στην έκθεση σε χαμηλές θερμοκρασίες στον χώρο εργασίας ενώ δυο ανέφεραν φθίνουσα τάση. Μόνο ένας Εστιικός Πόλος ανέφερε αύξηση στην έκθεση σε υψηλή θερμοκρασία. Τρεις Εστιικοί Πόλοι δεν μπόρεσαν να προσδιορίσουν κάποια τάση.
Εστιικοί Πόλοι που προσδιορίζουν την ανάγκη για πρόσθετα προληπτικά μέτρα	Βέλγιο, Φινλανδία, Ελλάδα, Ιταλία, Πορτογαλία και Ισπανία.
Περιγραφή υποδεικνυόμενης δράσης²⁵	Δεν μπορούσε να δοθεί καμία κοινή περιγραφή.
Λοιπές συναφείς πληροφορίες	Προσδιορίζοντας τα πρόσθετα προληπτικά μέτρα, οι Εστιικοί Πόλοι κατέγραψαν τα ακόλουθα μέτρα ως μέτρα που θα μπορούσαν να υιοθετηθούν και να αναπτυχθούν περαιτέρω για να μειώσουν την έκθεση σε υψηλές θερμοκρασίες στον χώρο εργασίας: • Κατάλληλα συστήματα εξαερισμού· • Απομόνωση των πηγών θερμότητας· • Βελτίωση του σχεδιασμού ατομικού προστατευτικού εξοπλισμού (πιο άνετος)· • Παροχή κατάρτισης και ενημέρωσης στους εργαζόμενους· και • Εφαρμογή διαδικασιών οργάνωσης της εργασίας (εναλλαγή καθηκόντων, προγραμματισμένα διαλείμματα).

²² Δεδομένα ESWC, 2^η Μελέτη του Ευρωπαϊκού Ιδρύματος, Δουβλίνο 1996.²³ Οι συχνότερα προσδιορισμένοι τομείς που ενέχουν τον μεγαλύτερο κίνδυνο σύμφωνα με τους Εστιικούς Πόλους.²⁴ Τα συχνότερα προσδιορισμένα επαγγέλματα που ενέχουν τον μεγαλύτερο κίνδυνο σύμφωνα με τους Εστιικούς Πόλους.²⁵ Οι περιγραφές περαιτέρω μέτρων μπορούν να βρεθούν στα μεμονωμένα κεφάλαια που πραγματεύονται την έκθεση ή τη συνέπεια της ΕΑΥ.

Δείκτης έκθεσης: Χαμηλή θερμοκρασία

Πιθανές επιπτώσεις στην υγεία	Η έκθεση σε δριμύ ψύχος μπορεί να οδηγήσει σε κρυοπαγήματα και υποθερμία. Τα κρυοπαγήματα εκδηλώνονται με αιμωδίες, τις οποίες ακολουθεί ολοκληρωτικό μούδιασμα στις περιοχές που έχουν θιγεί. Εάν πληγούν τα αιμοφόρα αγγεία, μπορεί να παρουσιαστεί γάγγραινα. Η υποθερμία προκαλεί υπνηλία, επιβραδύνει την αναπνοή και τους χτύπους της καρδιάς και μπορεί να οδηγήσει σε απώλεια συνειδήσεως.
Ευρωπαϊκή εικόνα ²⁶	23% όλων των ερωτηθέντων εργαζομένων ήταν εκτεθειμένοι σε χαμηλή θερμοκρασία.
Περισσότερο απειλούμενες κατηγορίες τομέων από τις εθνικές εκθέσεις που χρησιμοποιούν τον κώδικα NACE²⁷ Τα νούμερα στις παρενθέσεις δηλώνουν τον αριθμό απαντήσεων των Εστιικών Πόλων	15 Παραγωγή τροφίμων και ποτών (9)· 45 Κατασκευές (9)· 05 Αλιεία, λειτουργία μονάδων ιχθυοκαλλιέργειας και ιχθυοτροφείων, δραστηριότητες συναφείς με την αλιεία (6)· 01 Γεωργία, κτηνική και συναφείς δραστηριότητες (5)· 02 Δασοκομία, υλοτομία και συναφείς δραστηριότητες (4)· 90 Απόρριψη λυμάτων και απορριμμάτων, υγειονομικές και παρεμφερείς δραστηριότητες (3)· 40 Παροχή ρεύματος, φυσικού αερίου, ατμού και ζεστού νερού (3).
Περισσότερο απειλούμενες κατηγορίες επαγγελματιών από τις εθνικές εκθέσεις που χρησιμοποιούν τον κώδικα ISCO²⁸ Τα νούμερα στις παρενθέσεις δηλώνουν τον αριθμό απαντήσεων των Εστιικών Πόλων	93 Εργαζόμενοι σε μεταλλεία, κατασκευές, βιομηχανίες και μεταφορές (8)· 71 Εργαζόμενοι σε εξορύξεις και οικοδομικά επαγγέλματα (8)· 92 Εργαζόμενοι σε γεωργία, αλιεία και συναφείς δραστηριότητες (7)· 61 Ειδικευμένοι εργαζόμενοι σε γεωργία και αλιεία (6)· 74 Λοιποί χειροτέχνες και απασχολούμενοι σε συναφή επαγγέλματα (6).
Άλλες κατηγορίες σε κίνδυνο	Φύλο: Στις εθνικές εκθέσεις τους, οκτώ Εστιικοί Πόλοι προσδιόρισαν ότι οι άνδρες ήταν περισσότερο εκτεθειμένοι σε χαμηλή θερμοκρασία στον χώρο εργασίας. Ηλικία: Θεωρήθηκε ότι οι μεγαλύτεροι σε ηλικία είναι πιο ευάλωτοι στις παρενέργειες των συνθηκών ψύχους και, συνεπώς, οι ηλικιωμένοι εργαζόμενοι είναι περισσότερο εκτεθειμένοι στον κίνδυνο.
Τάσεις	Αν και υπήρξε περιορισμένη απόκριση, επτά Εστιικοί Πόλοι κατέγραψαν σταθερή τάση στην έκθεση σε χαμηλή θερμοκρασία, ενώ τρεις ανέφεραν μείωση και μόνο ένας ανέφερε αύξηση στην έκθεση σε χαμηλή θερμοκρασία στον χώρο εργασίας.
Εστιικοί Πόλοι που προσδιορίζουν την ανάγκη για πρόσθετα προληπτικά μέτρα	Αυστρία, Βέλγιο, Φινλανδία, Ιταλία, Πορτογαλία, Ισπανία και Σουηδία.
Περιγραφή υποδεικνυόμενης δράσης²⁹	Κατά τη συζήτηση των απαιτούμενων προληπτικών μέτρων, οι προτάσεις στράφηκαν στον προσανατολισμό των μελλοντικών εκστρατειών ώστε να ευαισθητοποιηθούν οι ομάδες υψηλού κινδύνου για την εργασία σε χαμηλή θερμοκρασία, δηλαδή οι εργολάβοι και οι έκτακτοι υπάλληλοι.
Λοιπές συναφείς πληροφορίες	Η έκθεση σε χαμηλή θερμοκρασία μπορεί να οφείλεται σε δυο κύριες πηγές. Πρώτον, οι χαμηλές θερμοκρασίες μπορούν να συνδέονται με συγκεκριμένη εργασιακή διαδικασία και, δεύτερον, μπορεί να είναι παράγοντας των τοπικών καιρικών συνθηκών. Σε ορισμένα κράτη μέλη παρατηρείται δριμύ ψύχος τους χειμερινούς μήνες. Συνεπώς, στις χώρες αυτές κυριαρχεί η έκθεση σε χαμηλές θερμοκρασίες για υπαίθριες δραστηριότητες (δασοκομία, αγροκαλλιέργεια, αλιεία, μετακίνηση ταράνδων, κατασκευές, ναυτιλία, φορτοεκφορτώσεις, τομέας ασφάλειας, κ.λπ). Η ετήσια έκθεση σε χαμηλές θερμοκρασίες συνδέεται γενικά με συγκεκριμένη βιομηχανική διαδικασία όπως ψύξη και κατάψυξη στη βιομηχανία τροφίμων (σφαγεία, διατήρηση με ψύχος, κ.λπ). Ορισμένα επαγγέλματα οφείλουν να διεξάγουν τις εργασιακές δραστηριότητές τους σε χαμηλές θερμοκρασίες σε μια βάρδια (π.χ. εργαζόμενοι στην προετοιμασία τροφίμων και τη διατήρηση με ψύχος).

²⁶ Δεδομένα ESWC, 2η Μελέτη του Ευρωπαϊκού Ιδρύματος, Δουβλίνο 1996.

²⁷ Οι συχνότερα προσδιορισμένοι τομείς που ενέχουν τον μεγαλύτερο κίνδυνο σύμφωνα με τους Εστιικούς Πόλους.

²⁸ Τα συχνότερα προσδιορισμένα επαγγέλματα που ενέχουν τον μεγαλύτερο κίνδυνο σύμφωνα με τους Εστιικούς Πόλους.

²⁹ Οι περιγραφές περαιτέρω μέτρων μπορούν να βρεθούν στα μεμονωμένα κεφάλαια που πραγματεύονται την έκθεση ή τη συνέπεια της EAY.

Δείκτης έκθεσης: Ανύψωση/ μετακίνηση βαρέων φορτίων

Πιθανές επιπτώσεις στην υγεία	Η ανύψωση/ μετακίνηση βαρέων φορτίων μπορεί να επιφέρει μυοσκελετικές παθήσεις, ιδίως βλάβη στους μύες και τους συνδέσμους της πλάτης, των βραχιόνων και των χεριών.
Ευρωπαϊκή εικόνα³⁰	34% όλων των ερωτηθέντων εργαζομένων ήταν εκτεθειμένοι στην ανύψωση/ μετακίνηση βαρέων φορτίων.
Περισσότερο απειλούμενες κατηγορίες τομέων από τις εθνικές εκθέσεις που χρησιμοποιούν τον κώδικα NACE³¹ Τα νούμερα στις παρενθέσεις δηλώνουν τον αριθμό απαντήσεων των Εσσιακών Πόλων	45 Κατασκευές (14)· 01 Γεωργία, κυνήγι και συναφείς δραστηριότητες (9)· 85 Εργασία στο χώρο της υγείας και κοινωνική εργασία (8)· 28 Παραγωγή κατεργασμένων μεταλλικών προϊόντων, πλην μηχανημάτων και ειδών εξοπλισμού (6)· 20 Παραγωγή ξύλου και προϊόντων ξύλου και φελλών, πλην επίπλων· <u>ψάθινων αντικειμένων και επικαλυμμένων υλικών</u> (4)· 14 Λοιπές εξορυκτικές βιομηχανίες (3).
Περισσότερο απειλούμενες κατηγορίες επαγγελμάτων από τις εθνικές εκθέσεις που χρησιμοποιούν τον κώδικα ISCO³² Τα νούμερα στις παρενθέσεις δηλώνουν τον αριθμό απαντήσεων των Εσσιακών Πόλων	93 Εργαζόμενοι σε μεταλλεία, κατασκευές, βιομηχανίες και μεταφορές (11)· 72 Μεταλλοτεχνίτες, χειριστές μηχανημάτων και συναφή επαγγέλματα (7)· 32 Εργαζόμενοι στις βιοεπιστήμες και τον χώρο της υγείας (6)· 71 Εργαζόμενοι σε εξορύξεις και οικοδομικά επαγγέλματα (5)· 91 Πωλήσεις και στοιχειώδη επαγγέλματα παροχής υπηρεσιών (5)· 82 Χειριστές μηχανημάτων και συναρμολογητές (5).
Άλλες κατηγορίες σε κίνδυνο	Φύλο: Αρκετοί Εσσιακοί Πόλοι στις εθνικές εκθέσεις τους σχολίασαν την έκθεση υψηλού κινδύνου στην ανύψωση/ μετακίνηση βαρέων φορτίων στον τομέα «Εργασία στο χώρο της υγείας και κοινωνική εργασία», ιδίως για τις γυναίκες. <u>Ηλικία</u> : Με βάση τα σχόλια που έγιναν στις εθνικές εκθέσεις, τα νεαρότερα άτομα είναι περισσότερο εκτεθειμένα στην ανύψωση βαρέων φορτίων. Ωστόσο, οι μεγαλύτεροι σε ηλικία ίσως διατρέχουν μεγαλύτερο κίνδυνο τραυματισμού λόγω της αλληλεπίδρασης μεταξύ της συχνότητας έκθεσης και των εκφυλιστικών επιπτώσεων στο μυοσκελετικό σύστημα.
Τάσεις	Αν και υπήρξε περιορισμένη απόκριση, τέσσερις Εσσιακοί Πόλοι ανέφεραν σταθερή τάση στην έκθεση στην ανύψωση/ μετακίνηση βαρέων φορτίων στον χώρο εργασίας. Έξι Εσσιακοί Πόλοι ανέφεραν φθίνουσα τάση και δυο Εσσιακοί Πόλοι ανέφεραν αυξημένη έκθεση στον κίνδυνο από την ανύψωση/ μετακίνηση βαρέων φορτίων στον χώρο εργασίας.
Εσσιακοί Πόλοι που προσδιορίζουν την ανάγκη για πρόσθετα προληπτικά μέτρα	Αυστρία, Βέλγιο, Δανία, Φινλανδία, Ιταλία, Πορτογαλία, Ισπανία, Σουηδία και Μεγάλη Βρετανία.
Περιγραφή υποδεικνυόμενης δράσης³³	Δεν μπορούσε να δοθεί καμία κοινή περιγραφή.
Λοιπές συναφείς πληροφορίες	Η έκθεση στην ανύψωση ή μετακίνηση βαρέων φορτίων συνεχίζει να αποτελεί σοβαρό πρόβλημα ασφάλειας και υγείας στον χώρο εργασίας. Ο αριθμός των εργαζομένων που εκτίθενται είναι σημαντικός και τα μεγάλα βάρη είναι παράγοντας που συμβάλλει αισθητά στον κίνδυνο των μυοσκελετικών παθήσεων. Οι αυξημένες απαιτήσεις παραγωγικότητας μπορούν να επιφέρουν αύξηση της ταχύτητας με την οποία εργάζονται οι άνθρωποι. Σε περιπτώσεις όπου υπάρχει μεγάλη ανάγκη για ποικιλία και ευελιξία σχετικά με τον χειρισμό εμπορευμάτων (παραδείγματος χάρη, συσκευασία, περιτύλιγμα) η εργασία παραμένει κυρίως χειρωνακτική. Γενικά, σχολιάστηκε ότι στον τομέα της μεταποιητικής βιομηχανίας έχει παρατηρηθεί μείωση του χειρισμού βαρέων φορτίων λόγω της εφαρμογής αυτοματισμού, που έχει συμπεριλάβει τη χρήση αυτοματοποιημένου εξοπλισμού.

³⁰ Δεδομένα ESWC, 2η Μελέτη του Ευρωπαϊκού Ιδρύματος, Δουβλίνο 1996.³¹ Οι συχνότερα προσδιορισμένοι τομείς που ενέχουν τον μεγαλύτερο κίνδυνο σύμφωνα με τους Εσσιακούς Πόλους.³² Τα συχνότερα προσδιορισμένα επαγγέλματα που ενέχουν τον μεγαλύτερο κίνδυνο σύμφωνα με τους Εσσιακούς Πόλους.³³ Οι περιγραφές περαιτέρω μέτρων μπορούν να βρεθούν στα μεμονωμένα κεφάλαια που πραγματεύονται την έκθεση ή τη συνέπεια της ΕΑΥ.

Δείκτης έκθεσης: Επαναλαμβανόμενες κινήσεις

Πιθανές επιπτώσεις στην υγεία	Οι επαναλαμβανόμενες κινήσεις του βραχίονα μπορούν να προκαλέσουν παθήσεις των άνω άκρων λόγω εργασίας όπως τενοντοελυτρίτιδα και σύνδρομο του καρπιαίου σωλήνα. Η τενοντοελυτρίτιδα είναι φλεγμονή της λεπτής αρθρικής επένδυσης του περιβλήματος ενός τένοντα, που προκαλείται συνήθως από μηχανικό ερεθισμό. Το σύνδρομο του καρπιαίου εκδηλώνεται με αιμωδία και καύσος στην περιοχή κατανόμής του μεσαίου νεύρου στο χέρι.
Ευρωπαϊκή εικόνα³⁴	58% όλων των ερωτηθέντων εργαζομένων ήταν εκτεθειμένοι σε επαναλαμβανόμενες κινήσεις.
Περισσότερο απειλούμενες κατηγορίες τομέων από τις εθνικές εκθέσεις που χρησιμοποιούν τον κώδικα NACE³⁵ Τα νούμερα στις παρενθέσεις δηλώνουν τον αριθμό απαντήσεων των Εστιακών Πόλων	15 Παραγωγή τροφίμων και ποτών (9)· 18 Παραγωγή ενδυμάτων· Κατεργασία και βαφή γούνας (5)· 17 Παραγωγή υφαντουργικών ειδών (5)· 60 Χερσαίες μεταφορές· Μεταφορές δια σωληνώσεων (5)· 28 Παραγωγή κατεργασμένων μεταλλικών προϊόντων, πλην μηχανημάτων και ειδών εξοπλισμού (3)· 19 Βυρσοδεψία και λίπανση δερμάτων· Παραγωγή αποσκευών, τσαντών χειρός, σαγματοποιία, παραγωγή ιπποσκευών και υποδημάτων (3).
Περισσότερο απειλούμενες κατηγορίες επαγγελμάτων από τις εθνικές εκθέσεις που χρησιμοποιούν τον κώδικα ISCO³⁶ Τα νούμερα στις παρενθέσεις δηλώνουν τον αριθμό απαντήσεων των Εστιακών Πόλων	82 Χειριστές μηχανημάτων και συναρμολογητές (11)· 93 Εργαζόμενοι σε μεταλλεία, κατασκευές, βιομηχανίες και μεταφορές (8)· 42 Υπάλληλοι εξυπηρέτησης πελατών (7)· 91 Πωλήσεις και στοιχειώδη επαγγέλματα παροχής υπηρεσιών (7)· 74 Λοιποί χειροτέχνες και απασχολούμενοι σε συναφή επαγγέλματα (5).
Άλλες κατηγορίες κινδύνου	<u>Φύλο:</u> Από τις εθνικές εκθέσεις τους, επτά Εστιακοί Πόλοι προσδιόρισαν τις γυναίκες και ένας Εστιακός Πόλος όρισε ότι οι άνδρες ήταν περισσότερο εκτεθειμένοι στις επαναλαμβανόμενες κινήσεις στην εργασία. Οι συνήθειες επικίνδυνες δραστηριότητες των γυναικών περιλαμβάνουν τη συναρμολόγηση ηλεκτρονικού εξοπλισμού, ταμίες σε σούπερ-μάρκετ, υφάντριες και μοδίστρες, καθώς και δακτυλογράφοι/ χειρίστριες υπολογιστών. <u>Ηλικία:</u> Σε αρκετές εθνικές εκθέσεις αναφέρθηκε ότι οι νεαρότεροι εργαζόμενοι (κάτω των 30 ετών) συχνά ήταν περισσότερο εκτεθειμένοι σε επαναλαμβανόμενα καθήκοντα, ιδίως οι νεαρές υπάλληλοι.
Τάσεις	Δεν υπήρξε σαφής ένδειξη όσον αφορά την τάση στην έκθεση σε επαναλαμβανόμενες κινήσεις στον χώρο εργασίας τα τελευταία 3-5 χρόνια. Τρεις Εστιακοί Πόλοι ανέφεραν σταθερή τάση ενώ δυο ανέφεραν φθίνουσα τάση και πέντε ανέφεραν αυξημένη έκθεση σε επαναλαμβανόμενες κινήσεις στον χώρο εργασίας. Πέντε Εστιακοί Πόλοι δεν μπόρεσαν να καθορίσουν κάποια συγκεκριμένη τάση.
Εστιακοί Πόλοι που προσδιορίζουν την ανάγκη για πρόσθετα προληπτικά μέτρα	Αυστρία, Βέλγιο, Φινλανδία, Ιταλία, Πορτογαλία, Ισπανία και Σουηδία.
Περιγραφή υποδεικνυόμενης δράσης³⁷	Δεν μπορούσε να δοθεί καμία κοινή περιγραφή.
Λοιπές συναφείς πληροφορίες	Οι επαναλαμβανόμενες κινήσεις παρατηρούνται σε πολλούς τομείς όπως γεωργία, βιομηχανία που χρησιμοποιεί εξοπλισμό εργασίας, τομέας παροχής υπηρεσιών και ο <u>οικονομικός</u> τομέας. Οι επαναλαμβανόμενοι τραυματισμοί λόγω καταπόνησης (ΕΤΚ) έχουν προσελκύσει αρκετά την προσοχή των μέσων ενημέρωσης. Οι επαναλαμβανόμενες κινήσεις σε συνδυασμό με τον ταχύ ρυθμό εργασίας θεωρούνται σημαντικοί παράγοντες κινδύνου για τους ΕΤΚ. Αρκετοί Εστιακοί Πόλοι σχολίασαν ότι απαιτούσε ιδιαίτερη προσοχή η ανερχόμενη κατηγορία της εργασίας που σχετίζεται με ηλεκτρονικούς υπολογιστές (πληκτρολόγιο, χειρισμοί με το ποντίκι).

³⁴ Δεδομένα ESWC, 2η Μελέτη του Ευρωπαϊκού Ιδρύματος, Δουβλίνο 1996.

³⁵ Οι συχνότερα προσδιορισμένοι τομείς που ενέχουν τον μεγαλύτερο κίνδυνο σύμφωνα με τους Εστιακούς Πόλους.

³⁶ Τα συχνότερα προσδιορισμένα επαγγέλματα που ενέχουν τον μεγαλύτερο κίνδυνο σύμφωνα με τους Εστιακούς Πόλους.

³⁷ Οι περιγραφές περαιτέρω μέτρων μπορούν να βρεθούν στα μεμονωμένα κεφάλαια που πραγματεύονται την έκθεση ή τη συνέπεια της ΕΑΥ.

Δείκτης έκθεσης: Επίπονες στάσεις εργασίας

Πιθανές επιπτώσεις στην υγεία	Οι επίπονες στάσεις εργασίας μπορούν ενδεχομένως να καταλήξουν σε πολλές διαταραχές της υγείας επηρεάζοντας τα οστά, τους μύες και τους συνδέσμους. Ιδιαίτερα ευάλωτη είναι η πλάτη. Επίσης, υπάρχει το ενδεχόμενο αυξημένων επιπέδων άγχους κατά τη διάρκεια εργασίας που συνεπάγεται επίπονες στάσεις.
Ευρωπαϊκή εικόνα³⁸	45% όλων των ερωτηθέντων εργαζομένων ήταν εκτεθειμένοι σε επίπονες στάσεις εργασίας.
Περισσότερο απειλούμενες κατηγορίες τομέων από τις εθνικές εκθέσεις που χρησιμοποιούν τον κώδικα NACE³⁹ Τα νούμερα στις παρενθέσεις δηλώνουν τον αριθμό απαντήσεων των Εστιικών Πόλων	45 Κατασκευές (12)· 01 Γεωργία, κτηνική και συναφείς δραστηριότητες (7)· 85 Εργασία στο χώρο της υγείας και κοινωνική εργασία (5)· 93 Λοιπές δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών (4)· 17 Παραγωγή υφαντουργικών ειδών (4)· 15 Παραγωγή τροφίμων και ποτών (4).
Περισσότερο απειλούμενες κατηγορίες επαγγελματιών από τις εθνικές εκθέσεις που χρησιμοποιούν τον κώδικα ISCO⁴⁰ Τα νούμερα στις παρενθέσεις δηλώνουν τον αριθμό απαντήσεων των Εστιικών Πόλων	93 Εργαζόμενοι σε μεταλλεία, κατασκευές, βιομηχανίες και μεταφορές (9)· 71 Εργαζόμενοι σε εξορύξεις και οικοδομικά επαγγέλματα (6)· 72 Μεταλλοτεχνίτες, χειριστές μηχανημάτων και συναφή επαγγέλματα (6)· 92 Εργαζόμενοι σε γεωργία, αλιεία και συναφείς δραστηριότητες (4)· 74 Λοιποί χειροτέχνες και απασχολούμενοι σε συναφή επαγγέλματα (4)· 61 Ειδικευμένοι εργάτες γεωργίας και αλιείας (4).
Άλλες κατηγορίες σε κίνδυνο	Δεν μπορούσε να δοθεί καμία κοινή περιγραφή.
Τάσεις	Αν και υπήρξε περιορισμένη απόκριση, πέντε Εστιικοί Πόλοι ανέφεραν φθίνουσα τάση στην έκθεση σε επίπονες στάσεις εργασίας. Δυο Εστιικοί Πόλοι ανέφεραν σταθερή τάση και άλλοι δυο ανέφεραν αυξημένη τάση στην έκθεση σε επίπονες στάσεις στον χώρο εργασίας. Έξι Εστιικοί Πόλοι δεν μπόρεσαν να καθορίσουν κάποια συγκεκριμένη τάση.
Έστιικοί Πόλοι που προσδιορίζουν την ανάγκη για πρόσθετα προληπτικά μέτρα	Αυστρία, Βέλγιο, Φινλανδία, Ιταλία, Ισπανία και Σουηδία.
Περιγραφή υποδεικνυόμενης δράσης⁴¹	Δεν μπορούσε να δοθεί καμία κοινή περιγραφή.
Λοιπές συναφείς πληροφορίες	Οι επίπονες στάσεις εργασίας έχουν κεφαλαιώδη σημασία, ιδιαίτερα όταν συνδυάζονται με την ανύψωση βαρέων φορτίων και τα επαναλαμβανόμενα εργασιακά καθήκοντα. Η ακατάλληλη στάση εργασίας είναι γνωστός παράγοντας επιδείνωσης που προξενεί παθήσεις στο χαμηλότερο τμήμα της σπονδυλικής στήλης. Οι δύσκολες στάσεις εργασίας συμβάλλουν στον ενδεχόμενο κίνδυνο μυοσκελετικών παθήσεων λόγω εργασίας. Οι μυοσκελετικές παθήσεις είναι συνήθως αιτία πρόωρης συνταξιοδότησης. Η πρόληψη των επίπονων στάσεων στο περιβάλλον εργασίας σχετίζεται με τον κατάλληλο εργονομικό σχεδιασμό του χώρου εργασίας, της θέσης εργασίας, των μηχανημάτων και της οργάνωσης εργασίας. Η εκτίμηση των καθηκόντων και η εναλλαγή εργασιών έχουν θεμελιώδη σημασία για τη μείωση της έκθεσης στον κίνδυνο. Η εφαρμογή νέων διατάξεων περί εργονομίας για την προστασία από τις μυοσκελετικές παθήσεις επιβάλλει πιο ευδιάκριτες εποπτικές δραστηριότητες. Είναι ανάγκη να βελτιωθούν τα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα καθώς και η ενημέρωση και η κατάρτιση.

³⁸ Δεδομένα ESWC, 2η Μελέτη του Ευρωπαϊκού Ιδρύματος, Δουβλίνο 1996.³⁹ Οι συχνότερα προσδιορισμένοι τομείς που ενέχουν τον μεγαλύτερο κίνδυνο σύμφωνα με τους Εστιικούς Πόλους.⁴⁰ Τα συχνότερα προσδιορισμένα επαγγέλματα που ενέχουν τον μεγαλύτερο κίνδυνο σύμφωνα με τους Εστιικούς Πόλους.⁴¹ Οι περιγραφές περαιτέρω μέτρων μπορούν να βρεθούν στα μεμονωμένα κεφάλαια που πραγματεύονται την έκθεση ή τη συνέπεια της ΕΑΥ.

Δείκτης έκθεσης: Διακίνηση (χειρισμός) χημικών ουσιών

Πιθανές επιπτώσεις στην υγεία	Χημικά εγκαύματα και δερματίτιδες που προκαλούνται από την επαφή με διαβρωτικές ουσίες. Η παρατεταμένη έκθεση σε ορισμένες ουσίες μπορεί να προκαλέσει βλάβη στους πνεύμονες, το ήπαρ ή άλλα όργανα. Μπορεί να επέλθει η ευαισθητοποίηση προκαλώντας αλλεργική αντίδραση (π.χ. άσθμα ή δερματίτιδα), ακόμα και σε πολύ χαμηλά επίπεδα έκθεσης.
Ευρωπαϊκή εικόνα⁴²	14% όλων των ερωτηθέντων εργαζομένων ήταν εκτεθειμένοι στο χειρισμό χημικών ουσιών.
Περισσότερο απειλούμενες κατηγορίες τομέων από τις εθνικές εκθέσεις που χρησιμοποιούν τον κώδικα NACE⁴³ Τα νούμερα στις παρενθέσεις δηλώνουν τον αριθμό απαντήσεων των Εστιικών Πόλων	24 Παραγωγή χημικών ουσιών και χημικών προϊόντων (8)· 01 Γεωργία, κυνήγι και συναφείς δραστηριότητες (7)· 45 Κατασκευές (5)· 93 Λοιπές δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών (4)· 50 Πώληση, συντήρηση και επισκευή αυτοκινήτων και μοτοσικλετών· Λιανικό εμπόριο καυσίμων αυτοκινήτων (4).
Περισσότερο απειλούμενες κατηγορίες επαγγελματιών από τις εθνικές εκθέσεις που χρησιμοποιούν τον κώδικα ISCO⁴⁴ Τα νούμερα στις παρενθέσεις δηλώνουν τον αριθμό απαντήσεων των Εστιικών Πόλων	93 Εργαζόμενοι σε μεταλλεία, κατασκευές, βιομηχανίες και μεταφορές (7)· 81 Χειριστές μόνιμων και συναφών εγκαταστάσεων (7)· 92 Εργαζόμενοι σε γεωργία, αλιεία και συναφείς δραστηριότητες (6)· 72 Μεταλλοτεχνίτες, χειριστές μηχανημάτων και συναφή επαγγέλματα (5)· 71 Εργαζόμενοι σε εξορύξεις και οικοδομικά επαγγέλματα (5).
Άλλες κατηγορίες σε κίνδυνο	Δεν μπορούσε να δοθεί καμία κοινή περιγραφή.
Τάσεις	Επτά Εστιικοί Πόλοι ανέφεραν σταθερή τάση στο χειρισμό χημικών ουσιών στον χώρο εργασίας. Ένας Εστιικός Πόλος ανέφερε μείωση της έκθεσης και τρεις ανέφεραν αύξηση στο χειρισμό χημικών ουσιών στον χώρο εργασίας. Τέσσερις Εστιικοί Πόλοι δεν μπόρεσαν να καθορίσουν κάποια συγκεκριμένη τάση.
Εστιικοί Πόλοι που προσδιορίζουν την ανάγκη για πρόσθετα προληπτικά μέτρα	Βέλγιο, Φινλανδία, Ιρλανδία, Ιταλία, Λουξεμβούργο, Πορτογαλία, Ισπανία και Μεγάλη Βρετανία.
Περιγραφή υποδεικνύουσας δράσης⁴⁵	Η διάδοση πληροφοριών για πιθανά υποκατάστατα επικίνδυνων χημικών ενώσεων θα πρέπει να αυξηθεί.
Λοιπές συναφείς πληροφορίες	Πολλές διαφορετικές κατηγορίες επαγγελματιών χειρίζονται διάφορες χημικές ουσίες ως μέρος των εργασιακών δραστηριοτήτων τους, παραδείγματος χάρι οι εργαζόμενοι στη γεωργία χρησιμοποιούν εντομοκτόνα, απορρυπαντικά και μικροβιοκτόνα σκόνες ενώ οι εργάτες οικοδομών συνήθως χρησιμοποιούν διαλυτικά και βαφές. Όπως ανέφερε ένας Εστιικός Πόλος, ένας συνδυασμός νομοθεσίας και προσπάθειών για ασφάλεια στην εργασία έχει μειώσει αποτελεσματικά την έκθεση σε ορισμένες χημικές ουσίες. Η έκθεση σε καπνό τσιγάρου στον χώρο εργασίας έχει μειωθεί αισθητά, καθώς και η έκθεση στον αμίαντο. Ωστόσο, η έκθεση σε χημικούς παράγοντες δεν έχει αλλάξει πολύ στη δεκαετία του 1990. Η διάδοση πληροφοριών για υποκατάστατα επικίνδυνων χημικών ενώσεων θα πρέπει να αυξηθεί καθώς και η κατάρτιση των εργαζομένων. Επίσης αναφέρθηκε ότι οι πτητικές οργανικές ενώσεις είναι ένας τομέας με αναπάντητα ερωτήματα. Αναφέρθηκε ότι είναι ανάγκη να προσδιορίζεται συνέχεια η υψηλή επαγγελματική έκθεση μέσω μεθόδων επίβλεψης της υγείας και μετρήσεων στην βιομηχανική υγιεινή. Παραδείγματα των νέων χημικών ουσιών περιλαμβάνουν ένζυμα που χρησιμοποιούνται στην παραγωγή ζωοτροφών και ακρυλικά άλατα που χρησιμοποιούνται στην οδοντιατρική. Απαιτούνται αποτελεσματικά προληπτικά μέτρα για να μειώσουν την έκθεση, π.χ. σε αλλεργιογόνες και καρκινογόνες ουσίες. Είναι ανάγκη να παρακολουθείται η συμμόρφωση με τη νομοθεσία.

⁴² Δεδομένα ESWC, 2^η Μελέτη του Ευρωπαϊκού Ιδρύματος, Δουβλίνο 1996.

⁴³ Οι συχνότερα προσδιορισμένοι τομείς που ενέχουν τον μεγαλύτερο κίνδυνο σύμφωνα με τους Εστιικούς Πόλους.

⁴⁴ Τα συχνότερα προσδιορισμένα επαγγέλματα που ενέχουν τον μεγαλύτερο κίνδυνο σύμφωνα με τους Εστιικούς Πόλους.

⁴⁵ Οι περιγραφές περαιτέρω μέτρων μπορούν να βρεθούν στα μεμονωμένα κεφάλαια που πραγματεύονται την έκθεση ή τη συνέπεια της EAY.

Δείκτης έκθεσης: Ταχύς ρυθμός εργασίας

Πιθανές επιπτώσεις στην υγεία	Ο ταχύς ρυθμός εργασίας μπορεί να οδηγήσει σε ασθένειες σχετιζόμενες με το άγχος και τελική ψυχική κατάρρευση του ατόμου. Μπορεί επίσης να οδηγήσει σε υψηλά ποσοστά ανθρώπινου σφάλματος, προκαλώντας εργατικά ατυχήματα.
Ευρωπαϊκή εικόνα⁴⁶	54% όλων των ερωτηθέντων εργαζομένων ήταν εκτεθειμένοι σε δραστηριότητες με ταχύ ρυθμό εργασίας.
Περισσότερο απειλούμενες κατηγορίες τομέων από τις εθνικές εκθέσεις που χρησιμοποιούν τον κώδικα NACE⁴⁷ Τα νούμερα στις παρενθέσεις δηλώνουν τον αριθμό απαντήσεων των Εσσιακών Πόλων	55 Ξενοδοχεία και Εστιατόρια (4)· 64 Ταχυδρομεία και Τηλεπικοινωνίες (3)· 60 Χερσαίες μεταφορές· Μεταφορές δια σωληνώσεων (3)· 45 Κατασκευές (3)· 65 Οικονομική διαμεσολάβηση, πλην ασφαλίσεων και συνταξιοδοτικών ταμείων (3)· 18 Παραγωγή ενδυμάτων· Κατεργασία και βαφή γούνας (3)· 15 Παραγωγή τροφίμων και ποτών (3)· 34 Παραγωγή αυτοκινήτων, ρυμουλκών και ημιρυμουλκούμενων οχημάτων (3)· 30 Παραγωγή εξοπλισμού γραφείου, λογιστηρίου και μηχανογράφησης (3)· 22 Εκδόσεις, εκτυπώσεις και αναπαραγωγή εγγεγραμμένων μέσων (3).
Περισσότερο απειλούμενες κατηγορίες επαγγελματιών από τις εθνικές εκθέσεις που χρησιμοποιούν τον κώδικα ISCO⁴⁸ Τα νούμερα στις παρενθέσεις δηλώνουν τον αριθμό απαντήσεων των Εσσιακών Πόλων	12 Διευθυντές εταιρειών (5)· 42 Υπάλληλοι εξυπηρέτησης πελατών (5)· 83 Οδηγοί και χειριστές κινητών εγκαταστάσεων (4)· 72 Μεταλλοτεχνίτες, χειριστές μηχανημάτων και συναφή επαγγέλματα (4).
Άλλες κατηγορίες σε κίνδυνο	Δεν μπορούσε να δοθεί καμία κοινή περιγραφή.
Τάσεις	Όσον αφορά την τάση έκθεσης στον χώρο εργασίας σε ταχύ ρυθμό εργασίας εντός των τελευταίων 3-5 ετών, οκτώ Εσσιακοί Πόλοι ανέφεραν αυξημένη τάση. Κανένας Εσσιακός Πόλος δεν ανέφερε φθίνουσα τάση και μόνο ένας προσδιόρισε μια σταθερή τάση. Έξι Εσσιακοί Πόλοι δεν μπόρεσαν να καθορίσουν κάποια συγκεκριμένη τάση.
Εσσιακοί Πόλοι που προσδιορίζουν την ανάγκη για πρόσθετα προληπτικά μέτρα	Βέλγιο, Δανία, Φινλανδία, Κάτω Χώρες, Ιταλία και Ισπανία.
Περιγραφή υποδεικνυόμενης δράσης⁴⁹	Οι συναρμολογητές, οι ανειδίκευτοι μεταλλοτεχνίτες, οι χειρωνακτικές εντατικές δραστηριότητες (σφαγεία, εργαζόμενοι σε αλιεία) εκτίθενται συχνά σε επαναλαμβανόμενες και μονότονες εργασίες που διεξάγονται με ταχύ ρυθμό. Συνεπώς, όπως αναφέρθηκε στις εθνικές μελέτες, είναι ανάγκη να θεσπιστεί ένα πρόγραμμα για να μειωθεί ο κίνδυνος κακής υγείας από παρόμοιες εργασιακές δραστηριότητες. Κρίθηκε απαραίτητη η περαιτέρω έρευνα για το πώς ανακύπτει εργασιακή πίεση προκειμένου να εφαρμοστούν αποτελεσματικά προληπτικά μέτρα. Λοιπές συναφείς πληροφορίες Υπάρχουν πολλές καταστάσεις στο περιβάλλον εργασίας που μπορούν να οδηγήσουν σε ταχύ ρυθμό εργασίας ως επακόλουθο του είδους της εργασιακής δραστηριότητας (φόρτωση και εκφόρτωση υλικών υπό χρονική πίεση) και λόγω χρονικής πίεσης που επιβάλλουν τα χρονοδιαγράμματα παράδοσης της παραγωγής (διαχείριση άμεσης παραγωγής και παράδοσης). Ο ταχύς ρυθμός εργασίας συχνά σχετίζεται με επαναλαμβανόμενες, μονότονες, κατ' αποκοπή πληρωμένες εργασίες. Αρκετές εθνικές εκθέσεις σχολίασαν ότι η χρονική πίεση και οι συνέπειές της δεν πρέπει να θεωρούνται μεμονωμένο πρόβλημα με μεμονωμένες λύσεις, αλλά προϊόν της οργάνωσης εργασίας. Η έλλειψη προσωπικού, οι αυξημένες απαιτήσεις αποτελεσματικότητας, παραγωγικότητας και ευελιξίας θα πρέπει να θεωρηθούν παράγοντες που συμβάλλουν καίρια στο αυξημένο επίπεδο κινδύνου.

⁴⁶ Δεδομένα ESWC, 2η Μελέτη του Ευρωπαϊκού Ιδρύματος, Δουβλίνο 1996.⁴⁷ Οι συχνότερα προσδιορισμένοι τομείς που ενέχουν τον μεγαλύτερο κίνδυνο σύμφωνα με τους Εσσιακούς Πόλους.⁴⁸ Τα συχνότερα προσδιορισμένα επαγγέλματα που ενέχουν τον μεγαλύτερο κίνδυνο σύμφωνα με τους Εσσιακούς Πόλους.⁴⁹ Οι περιγραφές περαιτέρω μέτρων μπορούν να βρεθούν στα μεμονωμένα κεφάλαια που πραγματεύονται την έκθεση ή τη συνέπεια της ΕΑΥ.

Δείκτης έκθεσης: Χώρος εργασίας καθορισμένος από κοινωνικές απαιτήσεις

Πιθανές επιπτώσεις στην υγεία	Ο χώρος εργασίας που καθορίζεται από κοινωνικές απαιτήσεις μπορεί να οδηγήσει σε ασθένειες σχετιζόμενες με το άγχος.
Ευρωπαϊκή εικόνα⁵⁰	67% όλων των ερωτηθέντων εργαζομένων ήταν εκτεθειμένοι σε χώρο εργασίας καθορισμένο από κοινωνικές απαιτήσεις.
Περισσότερο απειλούμενες κατηγορίες τομέων από τις εθνικές εκθέσεις που χρησιμοποιούν τον κώδικα NACE⁵¹ Τα νούμερα στις παρενθέσεις δηλώνουν τον αριθμό απαντήσεων των Εστιακών Πόλων	55 Ξενοδοχεία και Εστιατόρια (6)· 85 Εργασία στο χώρο της υγείας και κοινωνική εργασία (5)· 52 Λιανικό εμπόριο, πλην οχημάτων και μοτοσικλετών· Επισκευή ατομικών ειδών και ειδών οικιακής χρήσης (4)· 75 Δημόσια Διοίκηση και 'μυνα· Υποχρεωτική Κοινωνική Ασφάλιση (3)· 93 Λοιπές δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών (3).
Περισσότερο απειλούμενες κατηγορίες επαγγεμάτων από τις εθνικές εκθέσεις που χρησιμοποιούν τον κώδικα ISCO⁵² Τα νούμερα στις παρενθέσεις δηλώνουν τον αριθμό απαντήσεων των Εστιακών Πόλων	42 Υπάλληλοι εξυπηρέτησης πελατών (5)· 51 Εργαζόμενοι στην παροχή προσωπικών υπηρεσιών και υπηρεσιών ασφαλείας (4)· 32 Εργαζόμενοι στις βιοεπιστήμες και τον χώρο της υγείας (4)· 22 Εργαζόμενοι στις βιοεπιστήμες και τον ιατρικό κλάδο (4)· 52 Μοντέλα, πωλητές και άτομα για επιδείξεις προϊόντων (3).
Άλλες κατηγορίες σε κίνδυνο	Δεν μπορούσε να δοθεί καμία κοινή περιγραφή.
Τάσεις	Δεν μπορούν να εξαχθούν σαφή συμπεράσματα σχετικά με την τάση τα τελευταία 3-5 χρόνια. Τρεις Εστιακοί Πόλοι ανέφεραν σταθερή τάση και τρεις ανέφεραν αυξημένη τάση στην έκθεση. Γενικά, λόγω της έλλειψης διαθέσιμων εθνικών στοιχείων, εννέα Εστιακοί Πόλοι δεν μπόρεσαν να καθορίσουν κάποια συγκεκριμένη τάση.
Εστιακοί Πόλοι που προσδιορίζουν την ανάγκη για πρόσθετα προληπτικά μέτρα	Δανία, Ισπανία και Σουηδία.
Περιγραφή υποδεικνυόμενης δράσης⁵³	Δεν μπορούσε να δοθεί καμία κοινή περιγραφή.
Λοιπές συναφείς πληροφορίες	Όπως σχολιάστηκε σε αρκετές εθνικές εκθέσεις, διάφορα μέτρα μπορούν να υιοθετηθούν και να αναπτυχθούν περαιτέρω για να μειώσουν τον κίνδυνο από τον χώρο εργασίας που καθορίζεται από κοινωνικές απαιτήσεις. Περιλαμβάνονται τα εξής: • Βελτιωμένος σχεδιασμός και οργάνωση της εργασίας· • Εφαρμογή βελτιωμένης οργάνωσης της εργασίας συμπεριλαμβάνοντας την εναλλαγή εργασιών/ καθηκόντων, τακτικά προγραμματισμένα διαλείμματα· και • Παροχή ενημέρωσης και κατάρτισης.

⁵⁰ Δεδομένα ESWC, 2η Μελέτη του Ευρωπαϊκού Ιδρύματος, Δουβλίνο 1996.

⁵¹ Οι συχνότερα προσδιορισμένοι τομείς που ενέχουν τον μεγαλύτερο κίνδυνο σύμφωνα με τους Εστιακούς Πόλους.

⁵² Τα συχνότερα προσδιορισμένα επαγγέλματα που ενέχουν τον μεγαλύτερο κίνδυνο σύμφωνα με τους Εστιακούς Πόλους.

⁵³ Οι περιγραφές περαιτέρω μέτρων μπορούν να βρεθούν στα μεμονωμένα κεφάλαια που πραγματεύονται την έκθεση ή τη συνέπεια της EAY.

Δείκτης έκθεσης: Χώρος εργασίας με μηχανές

Πιθανές επιπτώσεις στην υγεία	Ο χώρος εργασίας με μηχανές μπορεί να οδηγήσει σε ασθένειες σχετιζόμενες με το άγχος, πιθανή ανία και τραυματισμό λόγω έλλειψης αυτοσυγκέντρωσης.
Ευρωπαϊκή εικόνα⁵⁴	22% όλων των ερωτηθέντων εργαζομένων ήταν εκτεθειμένοι σε χώρο εργασίας με μηχανές.
Περισσότερο απειλούμενες κατηγορίες τομέων από τις εθνικές εκθέσεις που χρησιμοποιούν τον κώδικα NACE⁵⁵ Τα νούμερα στις παρενθέσεις δηλώνουν τον αριθμό απαντήσεων των Εστιακών Πόλων	17 Παραγωγή υφαντουργικών ειδών (6)· 15 Παραγωγή τροφίμων και ποτών (4)· 28 Παραγωγή κατεργασμένων μεταλλικών προϊόντων, πλην μηχανημάτων και ειδών εξοπλισμού (3)· 27 Παραγωγή βασικών μετάλλων (3)· 25 Παραγωγή ελαστικών και πλαστικών προϊόντων (3)· 8 Παραγωγή ενδυμάτων· Κατεργασία και βαφή γούνας (3).
Περισσότερο απειλούμενες κατηγορίες επαγγελματιών από τις εθνικές εκθέσεις που χρησιμοποιούν τον κώδικα ISCO⁵⁶ Τα νούμερα στις παρενθέσεις δηλώνουν τον αριθμό απαντήσεων των Εστιακών Πόλων	82 Χειριστές μηχανών και συναρμολογητές (7)· 93 Εργαζόμενοι σε μεταλλεία, κατασκευές, βιομηχανίες και μεταφορές (6)· 83 Οδηγοί και χειριστές κινητών εγκαταστάσεων (5)· 81 Χειριστές μόνιμων και συναφών εγκαταστάσεων (4).
Άλλες κατηγορίες σε κίνδυνο	Δεν μπορούσε να δοθεί καμία κοινή περιγραφή.
Τάσεις	Όσον αφορά την τάση στην έκθεση σε χώρο εργασίας με μηχανές εντός των τελευταίων 3-5 ετών, τέσσερις Εστιακοί Πόλοι ανέφεραν αυξημένη τάση, ένας ανέφερε σταθερή τάση και δυο ανέφεραν φθίνουσα τάση. Συνολικά, οκτώ Εστιακοί Πόλοι δεν μπόρεσαν να καθορίσουν κάποια συγκεκριμένη τάση.
Εστιακοί Πόλοι που προσδιορίζουν την ανάγκη για πρόσθετα προληπτικά μέτρα	Βέλγιο, Δανία, Ιταλία και Ισπανία
Περιγραφή υποδεικνυόμενης δράσης⁵⁷	Δεν μπορούσε να δοθεί καμία κοινή περιγραφή.
Λοιπές συναφείς πληροφορίες	Υπάρχουν πολλά εργασιακά καθήκοντα που χαρακτηρίζονται από επαναλαμβανόμενες και μονότονες δραστηριότητες, οι οποίες διέπονται από τη σχέση ανάμεσα στις απαιτήσεις μηχανής / παραγωγής και τον εργαζόμενο. Οι εν λόγω σχέσεις συνήθως παρατηρούνται στο ανειδίκευτο εργατικό δυναμικό όπως μεταλλοτεχνίτες, συναρμολογητές, συσκευαστές και εργαζόμενοι στη βιομηχανία τροφίμων. Όπως τέθηκε σε αρκετές εθνικές εκθέσεις, υπάρχουν διάφορα μέτρα που μπορούν να εφαρμοστούν και να βελτιωθούν ώστε να μειωθεί ο κίνδυνος από την έκθεση στο χώρο εργασίας με μηχανές. Αυτά τα μέτρα περιλαμβάνουν: • Βελτίωση των τεχνικών και οργανωτικών μέτρων· • Τακτικές επιθεωρήσεις του χώρου εργασίας· • Εφαρμογή τακτικών διαλειμμάτων· • Εναλλαγή επαναλαμβανόμενων εργασιών/ καθηκόντων· και • Παροχή ενημέρωσης και κατάρτισης.

⁵⁴ Δεδομένα ESWC, 2η Μελέτη του Ευρωπαϊκού Ιδρύματος, Δουβλίνο 1996.

⁵⁵ Οι συχνότερα προσδιορισμένοι τομείς που ενέχουν τον μεγαλύτερο κίνδυνο σύμφωνα με τους Εστιακούς Πόλους.

⁵⁶ Τα συχνότερα προσδιορισμένα επαγγέλματα που ενέχουν τον μεγαλύτερο κίνδυνο σύμφωνα με τους Εστιακούς Πόλους.

⁵⁷ Οι περιγραφές περαιτέρω μέτρων μπορούν να βρεθούν στα μεμονωμένα κεφάλαια που πραγματεύονται την έκθεση ή τη συνέπεια της ΕΑΥ.

Δείκτης έκθεσης: Σωματική βία

Πιθανές επιπτώσεις στην υγεία	Η σωματική βία μπορεί να οδηγήσει σε ευρύ φάσμα σωματικών τραυμάτων από τα πιο επιφανειακά έως τα πιο επικίνδυνα για τη ζωή. Η ανησυχία που προκύπτει είτε από μια απειλή βίας είτε ως άμεσο επακόλουθο πραγματικής βίας μπορεί να οδηγήσει σε ασθένειες σχετιζόμενες με το άγχος.
Ευρωπαϊκή εικόνα⁵⁸	4% όλων των ερωτηθέντων εργαζομένων ήταν εκτεθειμένοι σε σωματική βία στην εργασία.
Περισσότερο απειλούμενες κατηγορίες τομέων από τις εθνικές εκθέσεις που χρησιμοποιούν τον κώδικα NACE⁵⁹ Τα νούμερα στις παρενθέσεις δηλώνουν τον αριθμό απαντήσεων των Εστιακών Πόλων	85 Εργασία στο χώρο της υγείας και κοινωνική εργασία (11)· 75 Δημόσια Διοίκηση και 'μυνα· Υποχρεωτική Κοινωνική Ασφάλιση (7)· 60 Χερσαίες μεταφορές· Μεταφορές δια σωληνώσεων (6)· 55 Ξενοδοχεία και Εστιατόρια (6)· 52 Λιανικό εμπόριο, πλην οχημάτων και μοτοσικλετών· Επισκευή ατομικών ειδών και ειδών οικιακής χρήσης (5)· 93 Λοιπές δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών (4).
Περισσότερο απειλούμενες κατηγορίες επαγγελμάτων από τις εθνικές εκθέσεις που χρησιμοποιούν τον κώδικα ISCO⁶⁰ Τα νούμερα στις παρενθέσεις δηλώνουν τον αριθμό απαντήσεων των Εστιακών Πόλων	51 Εργαζόμενοι στην παροχή προσωπικών υπηρεσιών και υπηρεσιών ασφαλείας (7)· 32 Εργαζόμενοι στις βιοεπιστήμες και τον χώρο της υγείας (7)· 91 Πωλήσεις και στοιχειώδη επαγγέλματα παροχής υπηρεσιών (6)· 22 Εργαζόμενοι στις βιοεπιστήμες και τον χώρο της υγείας (5)· 42 Υπάλληλοι εξυπηρέτησης πελατών (5)· 52 Μοντέλα, πωλητές και άτομα για επιδείξεις προϊόντων (4).
Άλλες κατηγορίες σε κίνδυνο	Φύλο: Αρκετές εθνικές εκθέσεις ανέφεραν ότι θεωρούσαν τις γυναίκες περισσότερο εκτεθειμένες στη σωματική βία και σε απειλές βίας στον χώρο εργασίας.
Τάσεις	Αν και υπήρξε περιορισμένη απόκριση, δυο Εστιακοί Πόλοι ανέφεραν σταθερή τάση στη σωματική βία, ενώ ένας Εστιακός Πόλος ανέφερε μείωση και τέσσερις ανέφεραν αύξηση της σωματικής βίας. Οκτώ Εστιακοί Πόλοι δεν μπόρεσαν να καθορίσουν κάποια συγκεκριμένη τάση.
Εστιακοί Πόλοι που προσδιορίζουν την ανάγκη για πρόσθετα προληπτικά μέτρα	Βέλγιο, Δανία, Φινλανδία, Κάτω Χώρες, Ιρλανδία, Ισπανία και Σουηδία.
Περιγραφή υποδεικνυόμενης δράσης⁶¹	Δεν μπορούσε να δοθεί καμία κοινή περιγραφή.
Λοιπές συναφείς πληροφορίες	Οι τομείς και τα επαγγέλματα που ήταν περισσότερο εκτεθειμένα στον κίνδυνο της σωματικής βίας στον χώρο εργασίας φαίνεται να είναι όσα έρχονται σε επαφή με το κοινό. Περιλαμβάνονται τα τραπεζικά επαγγέλματα, οι δημόσιες μεταφορές, η υγειονομική περίθαλψη και η κοινωνική εργασία. Όσοι εργάζονται σε ψυχιατρικά τμήματα, φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης, μέσα μαζικής μεταφοράς (και αεροπορικά), εμπορικά κέντρα, πρατήρια βενζίνης, εστιατόρια, περίπτερα, ντισκοτέκ και παροχή πρώτων βοηθειών είναι ευάλωτοι στη σωματική βία κατά τη διάρκεια της εργασίας τους. Η βία αυξάνεται σε πολλούς χώρους εργασίας και επαγγέλματα που δεν έχουν προετοιμαστεί καλά για βίαιες καταστάσεις. Έχει σημασία να δοθούν αξιόπιστα δεδομένα για την πλήρη έκταση της βίας στον χώρο εργασίας, να αναπτυχθούν στρατηγικές πρόληψης της βίας για τους βιομηχανικούς κλάδους υψηλού κινδύνου και να διεξαχθεί έρευνα αξιολόγησης για να καθοριστεί η αποτελεσματικότητα αυτών των στρατηγικών. Η συνεργασία είναι απαραίτητη μεταξύ των διαφόρων οργανώσεων. Οι χώροι εργασίας θα πρέπει να υποστηριχθούν με πρακτικά εργαλεία που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την ανάπτυξη και βελτίωση του προγράμματος πρόληψης της βίας. Σε διάφορες συλλογικές συμβάσεις εργασίας, οι οργανώσεις εργοδοτών και υπαλλήλων έχουν συμφωνήσει σε τρόπους και μέσα πρόληψης της βίας στην εργασία. Ωστόσο, υπάρχουν ελάχιστα στοιχεία για την εφαρμογή και την επιτυχία των εν λόγω μέτρων. Θεωρήθηκε ότι μέχρι κάποιο βαθμό οι αναφορές ήταν ελλιπείς για τα περιστατικά στην εργασία, ιδίως όποτε εκφράζεται μόνο μια απειλή. Τα τελευταία χρόνια, υπήρξε έντονη δημόσια συζήτηση καθώς και συζητήσεις στα μέσα ενημέρωσης για τη βία στην εργασία. Αυτό οδήγησε σε αυξημένη προσοχή σε αυτόν τον αναδυόμενο κίνδυνο στον χώρο εργασίας. Η γενική εντύπωση του κοινού είναι ότι τα περιστατικά αυξάνονται.

⁵⁸ Δεδομένα ESWC, 2^η Μελέτη του Ευρωπαϊκού Ιδρύματος, Δουβλίνο 1996.

⁵⁹ Οι συχνότερα προσδιορισμένοι τομείς που ενέχουν τον μεγαλύτερο κίνδυνο σύμφωνα με τους Εστιακούς Πόλους.

⁶⁰ Τα συχνότερα προσδιορισμένα επαγγέλματα που ενέχουν τον μεγαλύτερο κίνδυνο σύμφωνα με τους Εστιακούς Πόλους.

⁶¹ Οι περιγραφές περαιτέρω μέτρων μπορούν να βρεθούν στα μεμονωμένα κεφάλαια που πραγματεύονται την έκθεση ή τη συνέπεια της EAY.

Δείκτης έκθεσης: Κακή μεταχείριση και άδικη επιβολή κυρώσεων

Πιθανές επιπτώσεις στην υγεία	Η κακή μεταχείριση και η άδικη επιβολή κυρώσεων συχνά οδηγούν σε ασθένειες σχετιζόμενες με το άγχος.
Ευρωπαϊκή εικόνα⁶²	8% όλων των ερωτηθέντων εργαζομένων ήταν εκτεθειμένοι σε κακή μεταχείριση και άδικη επιβολή κυρώσεων στον χώρο εργασίας.
Περισσότερο απειλούμενες κατηγορίες τομέων από τις εθνικές εκθέσεις που χρησιμοποιούν τον κώδικα NACE⁶³ Τα νούμερα στις παρενθέσεις δηλώνουν τον αριθμό απαντήσεων των Εστιικών Πόλων	85 Εργασία στο χώρο της υγείας και κοινωνική εργασία (5)· 55 Ξενοδοχεία και Εστιατόρια (3)· 80 Εκπαίδευση (3)· 75 Δημόσια Διοίκηση και 'μυνα' Υποχρεωτική Κοινωνική Ασφάλιση (2)· 65 Χρηματοοικονομική διαμεσολάβηση, πλην ασφαλίσεων και συνταξιοδοτικών ταμείων (2)· 24 Παραγωγή χημικών ουσιών και χημικών προϊόντων (2).
Περισσότερο απειλούμενες κατηγορίες επαγγελμάτων από τις εθνικές εκθέσεις που χρησιμοποιούν τον κώδικα ISCO⁶⁴ Τα νούμερα στις παρενθέσεις δηλώνουν τον αριθμό απαντήσεων των Εστιικών Πόλων	91 Πωλήσεις και στοιχειώδη επαγγέλματα παροχής υπηρεσιών (4)· 51 Εργαζόμενοι στην παροχή προσωπικών υπηρεσιών και υπηρεσιών ασφαλείας (4)· 42 Υπάλληλοι εξυπηρέτησης πελατών (4)· 93 Εργαζόμενοι σε μεταλλεία, κατασκευές, βιομηχανίες και μεταφορές (2)· 74 Λοιποί χειροτέχνες και απασχολούμενοι σε συναφή επαγγέλματα (2)· 52 Μοντέλα, πωλητές και άτομα για επιδείξεις προϊόντων (2)· 23 Εκπαιδευτικοί (2)· 22 Εργαζόμενοι στις βιοεπιστήμες και τον χώρο της υγείας (2).
Άλλες κατηγορίες σε κίνδυνο	Δεν μπορούσε να δοθεί καμία κοινή περιγραφή.
Τάσεις	Αν και υπήρξε περιορισμένη απόκριση, κανένας Εστιικός Πόλος δεν ανέφερε σταθερή τάση στην κακή μεταχείριση και η άδικη επιβολή κυρώσεων, ενώ ένας Εστιικός Πόλος ανέφερε μείωση και έξι αύξηση στην έκθεση σε κακή μεταχείριση και η άδικη επιβολή κυρώσεων. Οκτώ Εστιικοί Πόλοι δεν μπόρεσαν να καθορίσουν κάποια συγκεκριμένη τάση.
Εστιικοί Πόλοι που προσδιορίζουν την ανάγκη για πρόσθετα προληπτικά μέτρα	Βέλγιο, Δανία, Φινλανδία, Κάτω Χώρες, Ιρλανδία, Ισπανία και Σουηδία.
Περιγραφή υποδεικνυόμενης δράσης⁶⁵	Δεν μπορούσε να δοθεί καμία κοινή περιγραφή.
Λοιπές συναφείς πληροφορίες	Η κακή μεταχείριση και η άδικη επιβολή κυρώσεων σε μια έκθεση θεωρήθηκαν αναπτυσσόμενο φαινόμενο, ιδίως στα σχολεία με νεαρούς μαθητές. Αναφέρθηκε ότι το εκπαιδευτικό προσωπικό υποβαλλόταν σε παρενοχλήσεις ποικίλης έκτασης και σε ορισμένες περιπτώσεις σε πραγματική βία. Αρκετές εθνικές εκθέσεις σχολίασαν την έλλειψη διαθέσιμων δεδομένων για αυτόν τον ενδεχόμενο παράγοντα κινδύνου, ιδίως όσον αφορά τον τρόπο εκπαίδευσης, προετοιμασίας και αντιμετώπισης των συνεπειών, σε περίπτωση που ανακύψουν οι καταστάσεις αυτές. Σε αρκετές εθνικές εκθέσεις είχαν σχολιαστεί διάφορα μέτρα που μπορούν να υιοθετηθούν και να αναπτυχθούν περαιτέρω για να μειώσουν τον κίνδυνο από την κακή μεταχείριση και την άδικη επιβολή κυρώσεων στον χώρο εργασίας. Περιλαμβάνονται τα εξής: • Παροχή κατάρτισης και προετοιμασία μεθόδων για την αντιμετώπιση των συνεπειών· • Ανάγκη εκπαίδευσης των εργαζομένων στον χώρο της υγείας στην εργασία, των επιθεωρητών εργασίας, κοινωνικών εταίρων καθώς και του προσωπικού στους χώρους εργασίας, ώστε να εντοπίζουν την κακή μεταχείριση και η άδικη επιβολή κυρώσεων στον χώρο εργασίας· • Ανάγκη ανάπτυξης γνώσεων για τη σχέση ανάμεσα στους παράγοντες του περιβάλλοντος εργασίας και την αναζήτηση εξιλαστήριων θυμάτων· • Προγραμματισμός και σχεδιασμός κοινωνικών σχέσεων στον χώρο εργασίας· • Αύξηση των μέτρων προστασίας και επίβλεψης από τις αρχές· και • Παροχή ενημέρωσης και κατάρτισης για το εργατικό δυναμικό.

⁶² Δεδομένα ESWC, 2η Μελέτη του Ευρωπαϊκού Ιδρύματος, Δουβλίνο 1996.⁶³ Οι συχνότερα προσδιορισμένοι τομείς που ενέχουν τον μεγαλύτερο κίνδυνο σύμφωνα με τους Εστιικούς Πόλους.⁶⁴ Τα συχνότερα προσδιορισμένα επαγγέλματα που ενέχουν τον μεγαλύτερο κίνδυνο σύμφωνα με τους Εστιικούς Πόλους.⁶⁵ Οι περιγραφές περαιτέρω μέτρων μπορούν να βρεθούν στα μεμονωμένα κεφάλαια που πραγματεύονται την έκθεση ή τη συνέπεια της ΕΑΥ.

Δείκτης έκθεσης: Σεξουαλική παρενόχληση

Πιθανές επιπτώσεις στην υγεία	Η σεξουαλική παρενόχληση μπορεί να είναι άλλος ένας παράγοντας που οδηγεί σε ασθένειες σχετιζόμενες με το άγχος.
Ευρωπαϊκή εικόνα⁶⁶	2% όλων των ερωτηθέντων εργαζομένων ήταν εκτεθειμένοι σε σεξουαλική παρενόχληση.
Περισσότερο απειλούμενες κατηγορίες τομέων από τις εθνικές εκθέσεις που χρησιμοποιούν τον κώδικα NACE ⁶⁷ Τα νούμερα στις παρενθέσεις δηλώνουν τον αριθμό απαντήσεων των Εστιακών Πόλων	55 Ξενοδοχεία και Εστιατόρια (4)· 85 Εργασία στο χώρο της υγείας και κοινωνική εργασία (4)· 52 Λιανικό εμπόριο, πλην αυτοκινήτων και μοτοσικλετών· Επισκευή ατομικών ειδών και ειδών οικιακής χρήσης (2)· 80 Εκπαίδευση (2)· 51 Χονδρικό εμπόριο και χρηματιστηριακές συναλλαγές με προμήθεια, πλην αυτοκινήτων και μοτοσικλετών (2).
Περισσότερο απειλούμενες κατηγορίες επαγγελμάτων από τις εθνικές εκθέσεις που χρησιμοποιούν τον κώδικα ISCO⁶⁸ Τα νούμερα στις παρενθέσεις δηλώνουν τον αριθμό απαντήσεων των Εστιακών Πόλων	51 Εργαζόμενοι στην παροχή προσωπικών υπηρεσιών και υπηρεσιών ασφαλείας (6)· 52 Μοντέλα, πωλητές και άτομα για επιδείξεις προϊόντων (3)· 42 Υπάλληλοι εξυπηρέτησης πελατών (3)· 41 Υπάλληλοι γραφείου (3)· 91 Πωλήσεις και στοιχειώδη επαγγέλματα παροχής υπηρεσιών (2)· 32 Εργαζόμενοι στις βιοεπιστήμες και τον χώρο της υγείας (2).
Άλλες κατηγορίες σε κίνδυνο	Φύλο: Συνολικά, οκτώ Εστιακοί Πόλοι προσδιόρισαν ότι το γυναικείο φύλο διατρέχει τον μεγαλύτερο κίνδυνο σεξουαλικής παρενόχλησης στον χώρο εργασίας.
Τάσεις	Όσον αφορά την τάση σεξουαλικής παρενόχλησης στον χώρο εργασίας τα τελευταία 3-5 χρόνια, δεν μπορούν να εξαχθούν αδιαμφισβήτητα συμπεράσματα. Τέσσερις Εστιακοί Πόλοι ανέφεραν σταθερή τάση, δυο ανέφεραν ότι η τάση είχε αυξηθεί και ένας ανέφερε ότι η τάση είχε μειωθεί. Οκτώ Εστιακοί Πόλοι δεν μπορούσαν να καθορίσουν κάποια συγκεκριμένη τάση.
Εστιακοί Πόλοι που προσδιορίζουν την ανάγκη για πρόσθετα προληπτικά μέτρα	Δανία και Ισπανία.
Περιγραφή υποδεικνυόμενης δράσης⁶⁹	Δεν μπορούσε να δοθεί καμία κοινή περιγραφή.
Λοιπές συναφείς πληροφορίες	Σε αρκετές εθνικές εκθέσεις είχαν σχολιαστεί διάφορα μέτρα που μπορούν να υιοθετηθούν για να μειώσουν τον κίνδυνο σεξουαλικής παρενόχλησης στον χώρο εργασίας. Περιλαμβάνονται τα εξής. Ανάγκη ενημέρωσης και κατάρτισης των εργαζομένων· Ανάγκη βελτίωσης της κοινωνικής άμυνας και ενθάρρυνση των καταγγελιών· και Δραστηριότητες της επιθεώρησης για να εκτιμηθεί η πολιτική μιας οργάνωσης σχετικά με τον έλεγχο και (εάν ισχύει) τη μείωση της σεξουαλικής παρενόχλησης.

⁶⁶ Δεδομένα ESWC, 2^η Μελέτη του Ευρωπαϊκού Ιδρύματος, Δουβλίνο 1996.

⁶⁷ Οι συχνότερα προσδιορισμένοι τομείς που ενέχουν τον μεγαλύτερο κίνδυνο σύμφωνα με τους Εστιακούς Πόλους.

⁶⁸ Τα συχνότερα προσδιορισμένα επαγγέλματα που ενέχουν τον μεγαλύτερο κίνδυνο σύμφωνα με τους Εστιακούς Πόλους.

⁶⁹ Οι περιγραφές περαιτέρω μέτρων μπορούν να βρεθούν στα μεμονωμένα κεφάλαια που πραγματεύονται την έκθεση ή τη συνέπεια της EAY.

Δείκτης έκθεσης: Μονότονη εργασία

Πιθανές επιπτώσεις στην υγεία	Η μονότονη εργασία μπορεί να συμβάλλει αισθητά στις ασθένειες που σχετίζονται με το άγχος. Μπορεί επίσης να οδηγήσει σε μειωμένη προσοχή, προκαλώντας ατυχήματα. Μπορεί επίσης να ωθήσει κάποιον να διακινδυνεύσει προκειμένου να ξεφύγει από την ανία.
Ευρωπαϊκή εικόνα⁷⁰	45% όλων των ερωτηθέντων εργαζομένων ήταν εκτεθειμένοι σε μονότονη εργασία.
Περισσότερο απειλούμενες κατηγορίες τομέων από τις εθνικές εκθέσεις που χρησιμοποιούν τον κώδικα NACE⁷¹ Τα νούμερα στις παρενθέσεις δηλώνουν τον αριθμό απαντήσεων των Εσσιακών Πόλων	19 Βυρσοδεψία και λίπανση δερμάτων· Παραγωγή αποσκευών, τσαντών χειρός, σαγματοποιία, παραγωγή ιπποσκευής και υποδημάτων (4)· 17 Παραγωγή υφαντουργικών ειδών (4)· 15 Παραγωγή τροφίμων και ποτών (4)· 28 Παραγωγή κατεργασμένων μεταλλικών προϊόντων, πλην μηχανημάτων και ειδών εξοπλισμού (3)· 16 Παραγωγή προϊόντων καπνού (3)· 20 Παραγωγή ξύλου και προϊόντων ξύλου και φελλών, πλην επίπλων· <u>ψάθινων ειδών και επικαλυμμένων υλικών (3)</u> .
Περισσότερο απειλούμενες κατηγορίες επαγγελματιών από τις εθνικές εκθέσεις που χρησιμοποιούν τον κώδικα ISCO⁷² Τα νούμερα στις παρενθέσεις δηλώνουν τον αριθμό απαντήσεων των Εσσιακών Πόλων	82 Χειριστές μηχανημάτων και συναρμολογητές (7)· 91 Πωλήσεις και στοιχειώδη επαγγέλματα παροχής υπηρεσιών (7)· 42 Υπάλληλοι εξυπηρέτησης πελατών (6)· 81 Χειριστές μόνιμων και συναφών εγκαταστάσεων (6)· 83 Οδηγοί και χειριστές κινητών εγκαταστάσεων (4)· 93 Εργαζόμενοι σε μεταλλεία, κατασκευές, βιομηχανίες και μεταφορές (4).
Άλλες κατηγορίες σε κίνδυνο	Φύλο: Σε γενικές γραμμές, θεωρήθηκε συχνά ότι οι γυναίκες ήταν εκτεθειμένες σε μονότονη εργασία.
Τάσεις	Όσον αφορά την τάση μονότονης εργασίας στον χώρο εργασίας τα τελευταία 3-5 χρόνια, δεν μπορούν να εξαχθούν αδιαμφισβήτητα συμπεράσματα. Τρεις Εσσιακοί Πόλοι ανέφεραν ότι η τάση είχε παραμείνει σταθερή, δύο είπαν ότι είχε μειωθεί και δύο είπαν ότι είχε αυξηθεί. Οκτώ ακόμη Εσσιακοί Πόλοι δεν μπορούσαν να καθορίσουν κάποια συγκεκριμένη τάση.
Εσσιακοί Πόλοι που προσδιορίζουν την ανάγκη για πρόσθετα προληπτικά μέτρα	Αυστρία, Βέλγιο, Δανία, Φινλανδία, Ισπανία και Σουηδία.
Περιγραφή υποδεικνυόμενης δράσης⁷³	Δεν μπορούσε να δοθεί καμία κοινή περιγραφή.
Λοιπές συναφείς πληροφορίες	Σε αρκετές εθνικές εκθέσεις είχαν σχολιαστεί διάφορα μέτρα που μπορούν να υιοθετηθούν και να αναπτυχθούν περαιτέρω για να μειώσουν τον κίνδυνο μονοτονίας στον χώρο εργασίας. Περιλαμβάνονται τα εξής: • Ανάγκη για εμπλουτισμό των καθηκόντων και εναλλαγή εργασιών στον χώρο εργασίας· • Εισαγωγή νέων τρόπων οργάνωσης της εργασίας ώστε να συμμετέχουν οι εργαζόμενοι· και • Παροχή κατάρτισης και ενημέρωσης για το εργατικό δυναμικό.

⁷⁰ Δεδομένα ESWC, 2^η Μελέτη του Ευρωπαϊκού Ιδρύματος, Δουβλίνο 1996.⁷¹ Οι συχνότερα προσδιορισμένοι τομείς που ενέχουν τον μεγαλύτερο κίνδυνο σύμφωνα με τους Εσσιακούς Πόλους.⁷² Τα συχνότερα προσδιορισμένα επαγγέλματα που ενέχουν τον μεγαλύτερο κίνδυνο σύμφωνα με τους Εσσιακούς Πόλους.⁷³ Οι περιγραφές περαιτέρω μέτρων μπορούν να βρεθούν στα μεμονωμένα κεφάλαια που πραγματεύονται την έκθεση ή τη συνέπεια της ΕΑΥ.

Δείκτης έκθεσης: Ατομικός Προστατευτικός Εξοπλισμός (ΑΠΕ)

Πιθανές επιπτώσεις στην υγεία	Η εσφαλμένη εκτίμηση των αναγκών για ΑΠΕ και της χρήσης του μπορεί να συμβάλλει αισθητά σε ολόκληρο το φάσμα των εργατικών ατυχημάτων και ασθενειών. Αυτό θα εξαρτηθεί αρχικά από την αξιολόγηση της ανάγκης για ΑΠΕ, π.χ. ΑΠΕ που παράγεται για προστασία της ακοής μπορεί να οδηγήσει σε απώλεια της ακοής λόγω θορύβου αν δεν επιλεγεί ή δεν χρησιμοποιηθεί σωστά.
Ευρωπαϊκή εικόνα⁷⁴	25% όλων των ερωτηθέντων εργαζομένων χρησιμοποιούσαν προσωπικό προστατευτικό εξοπλισμό.
Περισσότερο απειλούμενες κατηγορίες τομέων από τις εθνικές εκθέσεις που χρησιμοποιούν τον κώδικα NACE⁷⁵ Τα νούμερα στις παρενθέσεις δηλώνουν τον αριθμό απαντήσεων των Εστιακών Πόλων	45 Κατασκευές (11)· 28 Παραγωγή κατεργασμένων μεταλλικών προϊόντων, πλην μηχανημάτων και ειδών εξοπλισμού (5)· 24 Παραγωγή χημικών ουσιών και χημικών προϊόντων (4)· 01 Γεωργία, <u>κυνήγι</u> και συναφείς δραστηριότητες (4)· 27 Παραγωγή βασικών μετάλλων (4).
Περισσότερο απειλούμενες κατηγορίες επαγγελματιών από τις εθνικές εκθέσεις που χρησιμοποιούν τον κώδικα ISCO⁷⁶ Τα νούμερα στις παρενθέσεις δηλώνουν τον αριθμό απαντήσεων των Εστιακών Πόλων	71 Εργαζόμενοι σε εξορύξεις και οικοδομικά επαγγέλματα (7)· 72 Μεταλλοτεχνίτες, χειριστές μηχανημάτων και συναφή επαγγέλματα (5)· 93 Εργαζόμενοι σε μεταλλεία, κατασκευές, βιομηχανίες και μεταφορές (4)· 61 Ειδικευμένοι εργαζόμενοι σε γεωργία και αλιεία (3)· 82 Χειριστές μηχανημάτων και συναρμολογητές (3)· 81 Χειριστές μόνιμων και συναφών εγκαταστάσεων (3).
Άλλες κατηγορίες σε κίνδυνο	Δεν μπορούσε να δοθεί καμία κοινή περιγραφή.
Τάσεις	Όσον αφορά την τάση για χρήση ΑΠΕ στον χώρο εργασίας τα τελευταία 3-5 χρόνια, πέντε Εστιακοί Πόλοι ανέφεραν σταθερή τάση, ένας ανέφερε μείωση και δυο αύξηση. Επτά ακόμη Εστιακοί Πόλοι δεν μπορούσαν να καθορίσουν κάποια συγκεκριμένη τάση.
Εστιακοί Πόλοι που προσδιορίζουν την ανάγκη για πρόσθετα προληπτικά μέτρα	Βέλγιο, Φινλανδία, Ιταλία, Λουξεμβούργο, Πορτογαλία και Ισπανία.
Περιγραφή υποδεικνυόμενης δράσης⁷⁷	Δεν μπορούσε να δοθεί καμία κοινή περιγραφή.
Λοιπές συναφείς πληροφορίες	Η χρήση ΑΠΕ θα πρέπει να είναι η τελευταία μορφή προστασίας αφού εξαντληθούν τα οργανωτικά και τεχνικά μέτρα. Αρκετές εθνικές εκθέσεις σχολίασαν ότι η παροχή <u>ατομικού</u> προστατευτικού εξοπλισμού βρίσκεται στο τέλος της ιεράρχησης των μέτρων ασφάλειας και πρόληψης που χρησιμοποιούνται για τη μείωση των κινδύνων στον χώρο εργασίας. Τα εν λόγω συστήματα ιεράρχησης συνήθως επιτυγχάνουν μείωση κινδύνων με εξάλειψη, υποκατάσταση, διαχωρισμό και προστασία. Αυτό σημαίνει ότι μόνο όταν έχουν εφαρμοστεί όλα τα οργανωτικά και τεχνικά μέτρα, θα πρέπει να εξεταστεί το ζήτημα του <u>ατομικού</u> προστατευτικού εξοπλισμού. Αρκετές εθνικές εκθέσεις σχολίασαν την ανάγκη για συνεχή κατάρτιση και παροχή πληροφοριών στους εργαζόμενους σε σχέση με τη χρήση <u>ατομικού</u> προστατευτικού εξοπλισμού. Θεωρούσαν ότι αυτό είναι συγκεκριμένο πρόβλημα των προσωρινών εργαζομένων, καθώς οι διάφορες οργανώσεις έχουν διαφορετικές πολιτικές όσον αφορά την ενδυμασία και την επιβολή χρήσης ΑΠΕ. Επίσης, σχολιάστηκε ότι οι νεαροί εργαζόμενοι δεν ήταν πρόθυμοι να φορούν ΑΠΕ. Σε μια έκθεση, αναφέρθηκε ότι οι τομείς της γεωργίας και των κατασκευών είχαν υψηλότερη του μέσου όρου αναλογία εργαζομένων που ανέφεραν ότι ο ΑΠΕ είτε έλειπε είτε δεν χρησιμοποιείτο τακτικά. Επίσης, η χρήση πολλαπλού ΑΠΕ μπορεί να προκαλέσει προβλήματα. Στον τομέα επαγγελματιών από τον χώρο της υγείας και της κοινωνικής εργασίας, τα γάντια από <u>ελαστικό</u> (latex) μπορούν να προκαλέσουν συγκεκριμένο πρόβλημα υγείας στον χρήστη.

⁷⁴ Δεδομένα ESWC, 2^η Μελέτη του Ευρωπαϊκού Ιδρύματος, Δουβλίνο 1996.

⁷⁵ Οι συχνότερα προσδιορισμένοι τομείς που ενέχουν τον μεγαλύτερο κίνδυνο σύμφωνα με τους Εστιακούς Πόλους.

⁷⁶ Τα συχνότερα προσδιορισμένα επαγγέλματα που ενέχουν τον μεγαλύτερο κίνδυνο σύμφωνα με τους Εστιακούς Πόλους.

⁷⁷ Οι περιγραφές περαιτέρω μέτρων μπορούν να βρεθούν στα μεμονωμένα κεφάλαια που πραγματεύονται την έκθεση ή τη συνέπεια της ΕΑΥ.

Συνέπεια της ΕΑΥ: Ατυχήματα με απουσία άνω των τριών ημερών

Ευρωπαϊκή εικόνα*	Συνολικά το 1996, αναφέρθηκαν περίπου 4.757.611 ατυχήματα με απουσία άνω των 3 ημερών από την εργασία. Στο διάστημα 1994-1996, ο κίνδυνος ατυχημάτων με απουσία άνω των τριών ημερών από την εργασία έπεσε κατά 3,3% στην ΕΕ. Τομείς: Στις Βιομηχανίες καταγράφηκαν 1.357.022 ατυχήματα και 831.000 στις Κατασκευές· Μέγεθος επιχείρησης: η πλειοψηφία των ατυχημάτων συνέβησαν σε επιχειρήσεις με λιγότερους από 49 υπαλλήλους· Φύλο: 3.668.266 άνδρες και 920.000 γυναίκες υπέστησαν ατυχήματα με απουσία άνω των 3 ημερών· Ηλικία: Η συχνότητα εργατικών ατυχημάτων ήταν υψηλότερη για την ηλικιακή ομάδα 18-24· Διάρκεια απουσίας από την εργασία: από όλα τα ατυχήματα που αναφέρθηκαν, 47% κατέληξε σε απουσία λιγότερη από δυο εβδομάδες και 48% κατέληξε σε απουσία από την εργασία που κυμάνθηκε από δυο εβδομάδες έως λιγότερο από τρεις μήνες.
Περισσότερο απειλούμενες κατηγορίες τομέων από τις εθνικές εκθέσεις που χρησιμοποιούν τον κώδικα NACE** Τα νούμερα στις παρενθέσεις δηλώνουν τον αριθμό απαντήσεων των Εστιακών Πόλων	45 Κατασκευές (11)· 28 Παραγωγή κατεργασμένων μεταλλικών προϊόντων, πλην μηχανημάτων και ειδών εξοπλισμού (8)· 20 Παραγωγή ξύλου και προϊόντων ξύλου και φελλών, πλην επίπλων, ψαθίνων ειδών και επικαλυμμένων υλικών. (6)· 15 Παραγωγή τροφίμων και ποτών (5)· 01 Γεωργία, κτηνική και συναφείς δραστηριότητες (4).
Περισσότερο απειλούμενες κατηγορίες επαγγελμάτων από τις εθνικές εκθέσεις που χρησιμοποιούν τον κώδικα ISCO** Τα νούμερα στις παρενθέσεις δηλώνουν τον αριθμό απαντήσεων των Εστιακών Πόλων	82 Χειριστές μηχανημάτων και συναρμολογητές (9)· 72 Μεταλλοτεχνίτες, χειριστές μηχανημάτων και συναφή επαγγέλματα (8)· 71 Εργαζόμενοι σε εξορύξεις και οικοδομικά επαγγέλματα (6)· 93 Εργαζόμενοι σε μεταλλεία, κατασκευές, βιομηχανίες και μεταφορές (6)· 81 Χειριστές μόνιμων και συναφών εγκαταστάσεων (4).
Άλλες κατηγορίες σε κίνδυνο	Μέγεθος επιχείρησης: Οι επιχειρήσεις με λιγότερους από σαράντα εννέα υπαλλήλους θεωρήθηκαν σε κίνδυνο, αν και δεν συνέβαινε το ίδιο σε όλους τους τομείς. Φύλο: Δεκατρείς Εστιικοί Πόλοι ανέφεραν ότι οι άνδρες διέτρεχαν τον μεγαλύτερο κίνδυνο από τα ατυχήματα που συνεπάγονταν απουσία τριών ημερών και άνω. Ηλικία: Έξι Εστιικοί Πόλοι προσδιόρισαν ότι η ηλικιακή κατηγορία «κάτω των 25» ετών διατρέχει τον μεγαλύτερο κίνδυνο από εργατικά ατυχήματα με απουσία τριών ημερών και άνω. Καθεστώς απασχόλησης: Αναφέρθηκε ότι η χρήση εξωτερικού εργατικού δυναμικού αυξάνει τον κίνδυνο ατυχημάτων για δυο αιτίες. Πρώτον, οι υπεργολάβοι δεν βρίσκονται πάντα υπό την άμεση επίβλεψη του εργοδότη τους. Δεύτερον, οι υπεργολάβοι συχνά εκτελούν αρκετά συμβόλαια ταυτόχρονα. Αυτές οι εργασίες συχνά είναι σύντομης διάρκειας, αφήνοντας ελάχιστα χρονικά περιθώρια σε κάποιον να εξοικειωθεί με το περιβάλλον εργασίας. Η εν λόγω έλλειψη εξοικείωσης μπορεί να αυξήσει την πιθανότητα σφαλμάτων, καθώς και να αυξήσει το επίπεδο διανοητικού άγχους.
Τάσεις	Εννέα Εστιικοί Πόλοι ανέφεραν φθίνουσα τάση στα εργατικά ατυχήματα με απουσία άνω των τριών ημερών.
Εστιικοί Πόλοι που προσδιορίζουν την ανάγκη για πρόσθετα προληπτικά μέτρα	Βέλγιο, Φινλανδία, Ιρλανδία, Ιταλία, Λουξεμβούργο, Πορτογαλία και Ισπανία
Περιγραφή υποδεικνυόμενης δράσης⁸¹	Η πρόληψη ατυχημάτων στον χώρο εργασίας ήταν ένας από τους σημαντικούς τομείς για ορισμένα κράτη μέλη.
Λοιπές συναφείς πληροφορίες	Οι εθνικές εκθέσεις όρισαν ότι τα ολισθήματα, τα παραπατήματα και οι πτώσεις ήταν η κύρια αιτία ατυχημάτων που κατέληγαν σε απουσία τριών ημερών και άνω από την εργασία. Ακολούθως δίνεται ο πλήρης κατάλογος των <u>αναγνωρισμένων</u> αιτιών ατυχημάτων. Ορισμένοι Εστιικοί Πόλοι έθιξαν το γενικό ζήτημα και παραδέχτηκαν ότι η αναφορά εργατικών ατυχημάτων είναι ελλιπής. Ωστόσο, τα ατυχήματα με λιγότερο σοβαρές συνέπειες τείνουν κυρίως να μην αναφέρονται.

⁷⁸ Απόσπασμα από το έντυπο της Eurostat «Ατυχήματα στον χώρο εργασίας στην ΕΕ το 1996» - Θέμα 3 - 4/2000.

⁷⁹ Οι συχνότερα προσδιορισμένοι τομείς που ενέχουν τον μεγαλύτερο κίνδυνο σύμφωνα με τους Εστιικούς Πόλους.

⁸⁰ Τα συχνότερα προσδιορισμένα επαγγέλματα που ενέχουν τον μεγαλύτερο κίνδυνο σύμφωνα με τους Εστιικούς Πόλους.

⁸¹ Οι περιγραφές περαιτέρω μέτρων μπορούν να βρεθούν στα μεμονωμένα κεφάλαια που πραγματεύονται την έκθεση ή τη συνέπεια της ΕΑΥ.

Πλήρης κατάλογος αιτιών ατυχημάτων που καταλήγουν σε απουσία από την εργασία 3 ημερών και άνω

Αιτίες ατυχημάτων	Αριθμός απαντήσεων
• Ολισθήματα, παραπατήματα και πτώση.	7
• Χειρωνακτικοί χειρισμοί.	5
• Χτύπημα από κινούμενα αντικείμενα.	5
• Στερεά αντικείμενα και είδη.	4
• Εργαλεία.	4
• Μεταφορά εντός της <u>επιχείρησης</u> .	4
• Χτύπημα από πτώση αντικειμένων.	4
• <u>Χώρος εργασίας</u> δομή εργασίας.	3
• Μηχανήματα	3

Συνέπεια της ΕΑΥ: Θανατηφόρα ατυχήματα

Ευρωπαϊκή εικόνα⁷⁹	Το 1996, σημειώθηκαν περίπου 5.549 θανατηφόρα ατυχήματα. Στο διάστημα 1994-1996, ο κίνδυνος θανατηφόρων ατυχημάτων στον χώρο εργασίας έπεσε πάνω από 13% στην ΕΕ. <u>Τομείς:</u> 1.349 θανατηφόρα ατυχήματα καταγράφηκαν στις Κατασκευές και 1.128 στις βιομηχανίες. <u>Μέγεθος επιχείρησης:</u> η πλειοψηφία των θανατηφόρων ατυχημάτων συνέβη σε επιχειρήσεις με λιγότερους από 49 υπαλλήλους <u>Φύλο:</u> 5.124 άνδρες και 315 γυναίκες υπέστησαν θανατηφόρα ατυχήματα. <u>Ηλικία:</u> Η συχνότητα θανατηφόρων ατυχημάτων στην ΕΕ έδειξε συνεχή αυξανόμενη τάση ανάλογα με την ηλικία. Πάνω από 50% των θανατηφόρων ατυχημάτων σχετίζονταν με τις μεταφορές.
Περισσότερο απειλούμενες κατηγορίες τομέων από τις εθνικές εκθέσεις που χρησιμοποιούν τον κώδικα NACE⁸⁰ Τα νούμερα στις παρενθέσεις δηλώνουν τον αριθμό απαντήσεων των Εσσιακών Πόλων	45 Κατασκευές (11)· 01 Γεωργία, κτηνική και συναφείς δραστηριότητες (5)· 60 Χερσαίες μεταφορές· Μεταφορές δια σωληνώσεων (5)· 05 Αλιεία, Λειτουργία μονάδων ιχθυοκαλλιέργειας και ιχθυοτροφείων· Παροχή υπηρεσιών σχετικών με την αλιεία (5)· 14 Λοιπές εξορυκτικές βιομηχανίες (4)· 28 Παραγωγή κατεργασμένων μεταλλικών προϊόντων, πλην μηχανημάτων και ειδών εξοπλισμού (3)· 02 Δασοκομία, υλοτομία και συναφείς δραστηριότητες (3).
Περισσότερο απειλούμενες κατηγορίες επαγγελμάτων από τις εθνικές εκθέσεις που χρησιμοποιούν τον κώδικα ISCO⁸¹ Τα νούμερα στις παρενθέσεις δηλώνουν τον αριθμό απαντήσεων των Εσσιακών Πόλων	93 Εργαζόμενοι σε μεταλλεία, κατασκευές, βιομηχανίες και μεταφορές (6)· 83 Οδηγοί και χειριστές κινητών εγκαταστάσεων (6)· 71 Εργαζόμενοι σε εξορύξεις και οικοδομικά επαγγέλματα (6)· 92 Εργαζόμενοι σε γεωργία, αλιεία και συναφείς δραστηριότητες (4)· 72 Μεταλλοτεχνίτες, χειριστές μηχανημάτων και συναφή επαγγέλματα (4).
Άλλες κατηγορίες σε κίνδυνο	Φύλο: Δώδεκα Εσσιακοί Πόλοι προσδιόρισαν ότι οι άνδρες διατρέχουν τον μεγαλύτερο κίνδυνο από θανατηφόρα εργατικά ατυχήματα.
Τάσεις	Συνολικά, έξι Εσσιακοί Πόλοι ανέφεραν σταθερή τάση στα θανατηφόρα εργατικά ατυχήματα, ενώ επτά Εσσιακοί Πόλοι ανέφεραν μείωση και οι άλλοι δύο ανέφεραν αύξηση.
Εσσιακοί Πόλοι που προσδιορίζουν την ανάγκη για πρόσθετα προληπτικά μέτρα	Βέλγιο, Φινλανδία, Ιρλανδία, Ιταλία, Πορτογαλία και Ισπανία
Περιγραφή υποδεικνυόμενης δράσης⁸²	Δεν μπορούσε να δοθεί καμία κοινή περιγραφή
Λοιπές συναφείς πληροφορίες	Η πτώση από ύψος είναι επί αρκετό χρονικό διάστημα σημαντικός κίνδυνος στην εργασία για ορισμένους τομείς και επαγγέλματα, όπως παρουσιάζεται στον ακόλουθο πίνακα. Αυτή η συγκεκριμένη αιτία θανατηφόρων ατυχημάτων έλαβε τον ίδιο αριθμό απαντήσεων από τους Εσσιακούς Πόλους με τα ατυχήματα που σχετίζονται με οχήματα.

⁷⁹ Extracted from the Eurostat publication Accidents at work in the EU in 1996 – Theme 3 – 4/2000.

⁸⁰ The most frequently identified sectors which the Focal Points considered to be most at risk.

⁸¹ The most frequently identified occupations which the Focal Points considered to be most at risk.

⁸² The descriptions of further actions can be found in the individual chapters of the main report dealing with the exposure or OSH outcome.

Πλήρης κατάλογος των αιτιών θανατηφόρων ατυχημάτων

Αιτίες θανατηφόρων εργατικών ατυχημάτων	Αριθμός απαντήσεων
• Ατυχήματα με οχήματα.	5
• Πτώση / άλμα από πλατφόρμα.	5
• Πτώση / κατάρρευση αντικειμένων.	4
• Ολισθήματα, παραπατήματα και πτώση.	3
• Οδοί κυκλοφορίας	3
• Επικίνδυνα μηχανήματα.	2
• Εμπλοκή/ παγίδευση.	2
• Επαφή με ηλεκτρισμό.	2

Συνέπεια της ΕΑΥ: Επαγγελματικές ασθένειες

Ευρωπαϊκή εικόνα	Απουσία ευρωπαϊκών δεδομένων
Περισσότερο απειλούμενες κατηγορίες τομέων από τις εθνικές εκθέσεις που χρησιμοποιούν τον κώδικα NACE⁸⁶ Τα νούμερα στις παρενθέσεις δηλώνουν τον αριθμό απαντήσεων των Εσσιακών Πόλων	45 Κατασκευές (11)· 85 Εργασία στο χώρο της υγείας και κοινωνική εργασία (5)· 28 Παραγωγή κατεργασμένων μεταλλικών προϊόντων, πλην μηχανημάτων και ειδών εξοπλισμού (5)· 27 Παραγωγή βασικών μετάλλων (5)· 15 Παραγωγή τροφίμων και ποτών (5)· 01 Γεωργία, <u>κυνήγι</u> και συναφείς δραστηριότητες (5).
Περισσότερο απειλούμενες κατηγορίες επαγγελματιών από τις εθνικές εκθέσεις που χρησιμοποιούν τον κώδικα ISCO⁸⁷ Τα νούμερα στις παρενθέσεις δηλώνουν τον αριθμό απαντήσεων των Εσσιακών Πόλων	72 Μεταλλοτεχνίτες, χειριστές μηχανημάτων και συναφή επαγγέλματα (7)· 93 Εργαζόμενοι σε μεταλλεία, κατασκευές, βιομηχανίες και μεταφορές (7)· 82 Χειριστές μηχανημάτων και συναρμολογητές (6)· 71 Εργαζόμενοι σε εξορύξεις και οικοδομικά επαγγέλματα (5)· 83 Οδηγοί και χειριστές κινητών εγκαταστάσεων (3)· 51 Εργαζόμενοι στην παροχή προσωπικών υπηρεσιών και υπηρεσιών ασφαλείας (2)· 74 Λοιποί χειροτέχνες και απασχολούμενοι σε συναφή επαγγέλματα (2).
Άλλες κατηγορίες σε κίνδυνο	Μέγεθος επιχείρησης: Θεωρήθηκε ότι οι μικρές επιχειρήσεις ενέχουν μεγαλύτερο κίνδυνο επειδή διαθέτουν λιγότερους πόρους για την παρακολούθηση και την εφαρμογή κατάλληλων μέτρων ελέγχου με σκοπό την καταπολέμηση επαγγελματικών ασθενειών. Φύλο: Εννέα Εσσιακοί Πόλοι προσδιόρισαν ότι οι άνδρες διατρέχουν τον μεγαλύτερο κίνδυνο από τις επαγγελματικές ασθένειες. Ηλικία: Αν και υπήρξε περιορισμένη απόκριση, πέντε Εσσιακοί Πόλοι προσδιόρισαν ότι η ηλικιακή κατηγορία άνω των 55 διέτρεχε τον μεγαλύτερο κίνδυνο από επαγγελματικές ασθένειες.
Τάσεις	Όσον αφορά την τάση του αριθμού των ατόμων που υποφέρουν από επαγγελματικές ασθένειες, δυο Εσσιακοί Πόλοι ανέφεραν σταθερή τάση, επτά ανέφεραν μείωση και τρεις ανέφεραν αύξηση. Μόνο δυο Εσσιακοί Πόλοι δεν μπόρεσαν να καθορίσουν κάποια συγκεκριμένη τάση.
Εσσιακοί Πόλοι που προσδιορίζουν την ανάγκη για πρόσθετα προληπτικά μέτρα	Βέλγιο, Δανία, Φινλανδία, Ιρλανδία, Ιταλία, Πορτογαλία και Ισπανία.
Περιγραφή υποδεικνυόμενης δράσης⁸⁸	Δεν μπορούσε να δοθεί καμία κοινή περιγραφή.
Λοιπές συναφείς πληροφορίες	Σε αρκετές εθνικές εκθέσεις σχολιάστηκαν διάφορα μέτρα που μπορούν να υιοθετηθούν και να βελτιωθούν περαιτέρω για να μειώσουν τον κίνδυνο επαγγελματικών ασθενειών. Περιλαμβάνονται τα εξής: • Παροχή ενημέρωσης και κατάρτισης των εργαζομένων στο χώρο της υγείας για τις επαγγελματικές ασθένειες· • Ανάγκη για εφαρμογή συγκεκριμένων ιατρικών πρωτοκόλλων· • Η σημασία αύξησης της ενημέρωσης για τον αναδυόμενο κίνδυνο και τα τοξικολογικά προϊόντα· • Απαίτηση για ένταξη περισσότερων επαγγελματικών ασθενειών στα εθνικά μητρώα· • Παροχή κατευθυντήριων γραμμών στον τομέα υγειονομικής περίθαλψης σχετικά με τη διάγνωση και την αγωγή διαφόρων προβλημάτων υγείας σχετικών με την εργασία, καθώς και πληροφοριών για την πρόληψη, τη διατήρηση εργασίας και την επιστροφή στην εργασία.

⁸⁶ Απόσπασμα από το έντυπο της Eurostat «Εργατικά ατυχήματα στην ΕΕ το 1996» - Θέμα 3 - 4/2000.

⁸⁷ Οι συχνότερα προσδιορισμένοι τομείς που ενέχουν τον μεγαλύτερο κίνδυνο σύμφωνα με τους Εσσιακούς Πόλους.

⁸⁸ Τα συχνότερα προσδιορισμένα επαγγέλματα που ενέχουν τον μεγαλύτερο κίνδυνο σύμφωνα με τους Εσσιακούς Πόλους.

⁸⁹ Οι περιγραφές περαιτέρω μέτρων μπορούν να βρεθούν στα μεμονωμένα κεφάλαια που πραγματεύονται την έκθεση ή τη συνέπεια της ΕΑΥ.

Συνέπεια της ΕΑΥ: Μυοσκελετικές παθήσεις

Πιθανές επιπτώσεις στην υγεία	Οι μυοσκελετικές παθήσεις μπορούν να προκαλέσουν τραυματισμό του μυϊκού και σκελετικού συστήματος του σώματος. Οι σημαντικές μυοσκελετικές παθήσεις λόγω εργασίας συνήθως επηρεάζουν το χαμηλότερο μέρος της μέσης και τα χέρια (τενοντοελντρίτιδα).
Ευρωπαϊκή εικόνα ⁸⁹	30% όλων των ερωτηθέντων εργαζομένων ήταν εκτεθειμένοι σε μυοσκελετικές παθήσεις.
Περισσότερο απειλούμενες κατηγορίες τομέων από τις εθνικές εκθέσεις που χρησιμοποιούν τον κώδικα NACE⁹⁰ Τα νούμερα στις παρενθέσεις δηλώνουν τον αριθμό απαντήσεων των Εστιακών Πόλων	45 Κατασκευές (7)· 01 Γεωργία, κτηνική και συναφείς δραστηριότητες (6)· 55 Ξενοδοχεία και Εστιατόρια (4)· 85 Εργασία στο χώρο της υγείας και κοινωνική εργασία (3)· 28 Παραγωγή κατεργασμένων μεταλλικών προϊόντων, πλην μηχανημάτων και ειδών εξοπλισμού (3)· 27 Παραγωγή βασικών μετάλλων (3).
Περισσότερο απειλούμενες κατηγορίες επαγγέλμων από τις εθνικές εκθέσεις που χρησιμοποιούν τον κώδικα ISCO⁹¹ Τα νούμερα στις παρενθέσεις δηλώνουν τον αριθμό απαντήσεων των Εστιακών Πόλων	93 Εργαζόμενοι σε μεταλλεία, κατασκευές, βιομηχανίες και μεταφορές (9)· 71 Εργαζόμενοι σε εξορύξεις και οικοδομικά επαγγέλματα (6)· 91 Πωλήσεις και στοιχειώδη επαγγέλματα παροχής υπηρεσιών (5)· 72 Μεταλλοτεχνίτες, χειριστές μηχανημάτων και συναφή επαγγέλματα (5)· 92 Εργαζόμενοι σε γεωργία, αλιεία και συναφείς δραστηριότητες (4)· 61 Ειδικευμένοι εργαζόμενοι σε γεωργία και αλιεία (4).
Άλλες κατηγορίες σε κίνδυνο	Δεν μπορούσε να δοθεί καμία κοινή περιγραφή
Τάσεις	Έξι Εστιακοί Πόλοι ανέφεραν σταθερή τάση στην έκθεση σε μυοσκελετικές παθήσεις, ενώ πέντε ανέφεραν αύξηση και ένας μείωση. Μόνο τρεις Εστιακοί Πόλοι δεν μπόρεσαν να καθορίσουν κάποια συγκεκριμένη τάση.
Εστιακοί Πόλοι που προσδιορίζουν την ανάγκη για πρόσθετα προληπτικά μέτρα	Αυστρία, Βέλγιο, Δανία, Φινλανδία, Λουξεμβούργο, Πορτογαλία, Ισπανία και Σουηδία.
Περιγραφή υποδεικνυόμενης δράσης⁹²	Δυο Εστιακοί Πόλοι ανέφεραν έλλειψη εθνικών δεδομένων και την ανάγκη διεξαγωγής μελετών για τη συλλογή συναφών στοιχείων.
Λοιπές συναφείς πληροφορίες	Οι μυοσκελετικές παθήσεις αποτελούν σημαντική πηγή επαγγελματικών τραυματισμών στο περιβάλλον εργασίας. Η επαγγελματική έκθεση σε μυοσκελετικές παθήσεις είναι μια πιθανή αιτία που μπορεί να προκαλέσει τραυματισμό. Ο σημερινός τρόπος ζωής που περιλαμβάνει υγιεινή διαβίωση, ψυχαγωγικές και αθλητικές δραστηριότητες μπορεί επίσης να έχει πολύ πιο σημαντική σχέση αιτίας και αιτιατού, συμβάλλοντας στη δυσκολία διαπίστωσης των τραυματισμών που μπορούν να αποδοθούν αποκλειστικά στις συνθήκες εργασίας. Η επανάληψη και η μονοτονία σε συνδυασμό με διάφορες συνθήκες εργασίας, όπως χαμηλός ατομικός έλεγχος της εργασίας και ταχύς ρυθμός εργασίας, μπορούν επίσης να οδηγήσουν σε αυξημένο κίνδυνο μυοσκελετικών παθήσεων. Αναμένεται ότι στο μέλλον θα αναπτυχθούν περισσότερα και καλύτερα μηχανικά μέσα ανύψωσης. Η επικράτηση των μυοσκελετικών παθήσεων στις κατηγορίες ενεργών και νεαρών ηλικιών δεν αντικατοπτρίζει τον αντίκτυπο των συμπτωμάτων λόγω εργασίας στην ομάδα μεγαλύτερων ηλικιών.

⁸⁹ Δεδομένα ESWC, 2^η Μελέτη του Ευρωπαϊκού Ιδρύματος, Δουβλίνο 1996.

⁹⁰ Οι συχνότερα προσδιορισμένοι τομείς που ενέχουν τον μεγαλύτερο κίνδυνο σύμφωνα με τους Εστιακούς Πόλους.

⁹¹ Τα συχνότερα προσδιορισμένα επαγγέλματα που ενέχουν τον μεγαλύτερο κίνδυνο σύμφωνα με τους Εστιακούς Πόλους.

⁹² Οι περιγραφές περαιτέρω μέτρων μπορούν να βρεθούν στα μεμονωμένα κεφάλαια που πραγματεύονται την έκθεση ή τη συνέπεια της ΕΑΥ.

Συνέπεια της ΕΑΥ: Άγχος

Πιθανές επιπτώσεις στην υγεία	Το υπερβολικό άγχος προκαλεί κόπωση, αγωνία, κρίσεις πανικού με εφίδρωση και ρίγη. Μπορεί να οδηγήσει σε δυσκολία χαλάρωσης, απώλεια αυτοσυγκέντρωσης, εξασθενημένη όρεξη και συνήθειες διαταραγμένου ύπνου. Ορισμένοι άνθρωποι παθαίνουν κατάθλιψη ή γίνονται επιθετικοί και το άγχος αυξάνει την ευπάθεια σε έλκος, κακή νοητική υγεία, καρδιακά νοσήματα και ορισμένες παθήσεις του δέρματος.
Ευρωπαϊκή εικόνα⁹⁰	28% όλων των ερωτηθέντων εργαζομένων ήταν εκτεθειμένοι σε άγχος.
Περισσότερο απειλούμενες κατηγορίες τομέων από τις εθνικές εκθέσεις που χρησιμοποιούν τον κώδικα NACE⁹¹ Τα νούμερα στις παρενθέσεις δηλώνουν τον αριθμό απαντήσεων των Εστιακών Πόλων	85 Εργασία στο χώρο της υγείας και κοινωνική εργασία (7)· 80 Εκπαίδευση (7)· 60 Χερσαίες μεταφορές· Μεταφορές δια σωληνώσεων (5)· 75 Δημόσια Διοίκηση και 'μυνα· Υποχρεωτική Κοινωνική Ασφάλιση (4)· 01 Γεωργία, κυνήγι και συναφείς δραστηριότητες (4).
Περισσότερο απειλούμενες κατηγορίες επαγγελματιών από τις εθνικές εκθέσεις που χρησιμοποιούν τον κώδικα ISCO⁹² Τα νούμερα στις παρενθέσεις δηλώνουν τον αριθμό απαντήσεων των Εστιακών Πόλων	22 Εργαζόμενοι στις βιοεπιστήμες και τον χώρο της υγείας (7)· 23 Εκπαιδευτικοί (6)· 12 Διευθυντές εταιρειών (5)· 93 Εργαζόμενοι σε μεταλλεία, κατασκευές, βιομηχανίες και μεταφορές (4)· 13 Διευθυντές μικρών επιχειρήσεων (4).
Άλλες κατηγορίες σε κίνδυνο	Δεν μπορούσε να δοθεί καμία κοινή περιγραφή.
Τάσεις	Συνολικά, εννέα Εστιακοί Πόλοι ανέφεραν ότι είχε αυξηθεί η έκθεση στο άγχος στον χώρο εργασίας τα τελευταία 3-5 χρόνια. Ένας Εστιακός Πόλος ανέφερε σταθερή τάση στην έκθεση στο άγχος. Πέντε Εστιακοί Πόλοι δεν μπόρεσαν να καθορίσουν κάποια συγκεκριμένη τάση.
Εστιακοί Πόλοι που προσδιορίζουν την ανάγκη για πρόσθετα προληπτικά μέτρα	Βέλγιο, Δανία, Φινλανδία, Ελλάδα, Ιρλανδία, Ιταλία, Πορτογαλία, Ισπανία, Σουηδία και Μεγάλη Βρετανία.
Περιγραφή υποδεικνυόμενης δράσης⁹³	Δεν μπορούσε να δοθεί καμία κοινή περιγραφή.
Λοιπές συναφείς πληροφορίες	Το άγχος στην εργασία θεωρείται συχνά φαινόμενο των υπαλλήλων γραφείου. Ωστόσο, οι αιτίες άγχους μπορεί να είναι οι καθαρά φυσικές συνθήκες εργασίας που οφείλονται στις περιβαλλοντικές συνθήκες όπως θόρυβος, τοξικοί ατμοί, ζέστη ή ακόμη και δύσκολες στάσεις εργασίας. Είναι γνωστό εδώ και καιρό ότι η εργασία σε βάρδιες είναι ιδιαίτερα ευάλωτη στο άγχος. Η ανασφάλεια διατήρησης εργασίας μπορεί επίσης να αυξήσει τα προβλήματα άγχους. Σε αρκετές εθνικές εκθέσεις, σχολιάστηκαν διάφορα μέτρα που μπορούν να υιοθετηθούν και να αναπτυχθούν περαιτέρω για να μειώσουν τον κίνδυνο από το άγχος στην εργασία. Περιλαμβάνονται τα εξής: • Εφαρμογή διαδικασιών για την οργάνωση της εργασίας· • Προώθηση της συμμετοχής των εργαζομένων· • Εισαγωγή της εναλλαγής εργασιών και τακτικών διαλειμμάτων· και • Παροχή κατάρτισης και ενημέρωσης στους εργαζομένους για τεχνικές χαλάρωσης ώστε να μειωθεί το άγχος.

⁹⁰ Δεδομένα ESWC, 2η Μελέτη του Ευρωπαϊκού Ιδρύματος, Δουβλίνο 1996.⁹¹ Οι συχνότερα προσδιορισμένοι τομείς που ενέχουν τον μεγαλύτερο κίνδυνο σύμφωνα με τους Εστιακούς Πόλους.⁹² Τα συχνότερα προσδιορισμένα επαγγέλματα που ενέχουν τον μεγαλύτερο κίνδυνο σύμφωνα με τους Εστιακούς Πόλους.⁹³ Οι περιγραφές περαιτέρω μέτρων μπορούν να βρεθούν στα μεμονωμένα κεφάλαια που πραγματεύονται την έκθεση ή τη συνέπεια της ΕΑΥ.

Συνέπεια της ΕΑΥ: Απουσία λόγω επαγγελματικής ασθένειας

Ευρωπαϊκή εικόνα⁹⁷	Περίπου 23% όλων των ερωτηθέντων εργαζομένων ανέφεραν ότι έχουν απουσιάσει από την εργασία τους για ποικίλο αριθμό ημερών.
Περισσότερο απειλούμενες κατηγορίες τομέων από τις εθνικές εκθέσεις που χρησιμοποιούν τον κώδικα NACE⁹⁸ Τα νούμερα στις παρενθέσεις δηλώνουν τον αριθμό απαντήσεων των Εστιακών Πόλων	85 Εργασία στο χώρο της υγείας και κοινωνική εργασία (4)· 75 Δημόσια Διοίκηση και Άμυνα· Υποχρεωτική Κοινωνική Ασφάλιση (4)· 80 Εκπαίδευση (3)· 64 Ταχυδρομεία και Τηλεπικοινωνίες (3)· 60 Χερσαίες μεταφορές· Μεταφορές δια σωληνώσεων (3).
Περισσότερο απειλούμενες κατηγορίες επαγγελματιών από τις εθνικές εκθέσεις που χρησιμοποιούν τον κώδικα ISCO⁹⁹ Τα νούμερα στις παρενθέσεις δηλώνουν τον αριθμό απαντήσεων των Εστιακών Πόλων	93 Εργαζόμενοι σε μεταλλεία, κατασκευές, βιομηχανίες και μεταφορές (3)· 92 Εργαζόμενοι σε γεωργία, αλιεία και συναφείς δραστηριότητες (2)· 83 Οδηγοί και χειριστές κινητών εγκαταστάσεων (2)· 73 Χειριστές μηχανημάτων ακριβείας, χειροτέχνες, εκτυπώσεις κραфт και συναφή επαγγέλματα (2)· 71 Εργαζόμενοι σε εξορύξεις και οικοδομικά επαγγέλματα (2)· 51 Εργαζόμενοι στην παροχή προσωπικών υπηρεσιών και υπηρεσιών ασφαλείας (2)· 23 Εκπαιδευτικοί (2)· 22 Εργαζόμενοι στις βιοεπιστήμες και στο χώρο της υγείας (2).
Άλλες κατηγορίες σε κίνδυνο	Δεν μπορούσε να δοθεί καμία κοινή περιγραφή.
Τάσεις	Αν και υπήρξε περιορισμένη απόκριση, δυο Εστιακοί Πόλοι ανέφεραν σταθερή τάση στην απουσία λόγω επαγγελματικών ασθενειών, δυο ακόμη ανέφεραν μείωση της τάσης και τρεις Εστιακοί Πόλοι ανέφεραν αύξηση στην έκθεση. Οι άλλοι οκτώ Εστιακοί Πόλοι δεν μπόρεσαν να καθορίσουν κάποια συγκεκριμένη τάση.
Εστιακοί Πόλοι που προσδιορίζουν την ανάγκη για πρόσθετα προληπτικά μέτρα	Βέλγιο, Ιρλανδία, Λουξεμβούργο, Πορτογαλία και Ισπανία.
Περιγραφή υποδεικνυόμενης δράσης¹⁰⁰	Δεν μπορούσε να δοθεί καμία κοινή περιγραφή.
Λοιπές συναφείς πληροφορίες	Η κατ' επανάληψη απουσία είναι ένα πολύπλοκο φαινόμενο που εξαρτάται από πολλούς παράγοντες. Διάφοροι παράγοντες μπορούν να επηρεάσουν την κατ' επανάληψη απουσία όπως εναλλαγή καθηκόντων, φυσικές συνθήκες εργασίας, παράγοντες διαχείρισης, αμοιβή, ευελιξία, χρονοδιαγράμματα, μέτρα ελέγχου, δημογραφικές και ατομικές αποκλίσεις όπως όροι και συνθήκες απασχόλησης. Σε αρκετές εθνικές εκθέσεις σχολιάστηκαν διάφορα μέτρα που μπορούν να υιοθετηθούν και να αναπτυχθούν περαιτέρω για να μειώσουν τον κίνδυνο της κατ' επανάληψη απουσίας από την εργασία. Περιλαμβάνονται τα εξής: • Περαιτέρω έρευνα για κοινωνικά χαρακτηριστικά· • Ανάγκη κατάρτισης και ενημέρωσης των εργαζομένων στον χώρο της υγείας για την απουσία λόγω επαγγελματικών ασθενειών· • Οργάνωση της συμμετοχής των εργαζομένων· • Οργάνωση του ελέγχου εργασίας· • Εφαρμογή προληπτικών σχεδίων με χρήση ειδικού ιατρικού πρωτοκόλλου· • Περαιτέρω ενημέρωση για τον αναδυόμενο κίνδυνο, ιδίως για νέα τοξικά προϊόντα· και • Ένταξη πρόσθετων επαγγελματικών ασθενειών στα εθνικά μητρώα.

⁹⁷ Δεδομένα ESWC, 2η Μελέτη του Ευρωπαϊκού Ιδρύματος, Δουβλίνο 1996.

⁹⁸ Οι συχνότερα προσδιορισμένοι τομείς που ενέχουν τον μεγαλύτερο κίνδυνο σύμφωνα με τους Εστιακούς Πόλους.

⁹⁹ Τα συχνότερα προσδιορισμένα επαγγέλματα που ενέχουν τον μεγαλύτερο κίνδυνο σύμφωνα με τους Εστιακούς Πόλους.

¹⁰⁰ Οι περιγραφές περαιτέρω μέτρων μπορούν να βρεθούν στα μεμονωμένα κεφάλαια που πραγματεύονται την έκθεση ή τη συνέπεια της ΕΑΥ.

Ευρωπαϊκός Οργανισμός για την Ασφάλεια και την Υγεία στην Εργασία

Η κατάσταση της επαγγελματικής ασφάλειας και υγείας στην Ευρωπαϊκή Ένωση – Πιλοτική μελέτη

Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων

2000 – 64 σ. – 21 x 29,7 cm

ISBN 92-95007-06-9